

MASTER'S THESIS

Vergunningenproces uit de UAV-GC in de praktijk: Een kritische blik op de theorie en de praktijk van het vergunningenproces in geïntegreerde contracten van overheidsopdrachtgevers

Gils, M D van

Award date:
2009

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 09. Sep. 2021

Open Universiteit
www.ou.nl

HET VERGUNNINGENPROCES UIT DE UAV-GC 2005 IN DE PRAKTIJK

Een kritische blik op de theorie en de praktijk van het vergunningenproces in geïntegreerde contracten van overheidsopdrachtgevers

uitvoeringswerkzaamheden rondweg den bosch

Het vergunningenproces uit de UAV-GC 2005 in de praktijk

Een kritische blik op de theorie en de praktijk van het vergunningenproces in geïntegreerde contracten van overheidsopdrachtgevers

Scriptie in het kader van de opleiding

Nederlands Recht aan de Open Universiteit Nederland

Student : M.D. van Gils

Studentnummer : 838527538

Scriptiebegeleider : mevrouw prof. mr. dr. M.A.B. Chao-Duivis

Examinator: : mevrouw mr. dr. C.L.G.F.H. Albers

VOORWOORD

Het heet voorwoord, maar het zijn toch echt de laatste woorden die ik aan deze scriptie schrijf. Na ruim één jaar sluit ik mijn onderzoek af. Daarmee is niet alleen een einde gekomen aan mijn onderzoek maar ook aan mijn studie Nederlands Recht. Een studie waar ik vol enthousiasme zeven jaar geleden mee begonnen ben en die ik met evenveel enthousiasme met deze scriptie afsluit. Het vinden van een onderwerp voor mijn scriptie vond ik niet moeilijk. Ik ben zelf al sinds lange tijd werkzaam bij Rijkswaterstaat. Daar heb ik verschillende functies vervuld maar altijd op twee afdelingen. Op de afdeling Inkoop heb ik mij met name bezig gehouden met het aanbesteden van infrastructurele werken. Daar ben ik betrokken geweest bij vooral de privaatrechtelijke kant van overheidscontracten. Op de afdeling Bestuurlijk Juridische Zaken en Vastgoed houd ik mij met name bezig met bestuurlijk juridische advisering, zeg maar de publiekrechtelijke kant van overheidscontracten. Op dit raakvlak vond ik een interessant onderwerp, namelijk: hoe verloopt het vergunningenproces in contracten met de overheid als opdrachtgever.

Een scriptie schrijven doe je nooit alleen. Ook ik heb hulp gehad. Allereerst gaat mijn dank uit naar alle geïnterviewden die hun bijdragen hebben geleverd aan de inhoud van mijn onderzoek. De bereidheid om mee te werken was groot. De interviews waren boeiend en telkens toch weer vernieuwend. Verder gaat mijn dank uit naar Monika Chao-Duivis, mijn begeleidster, die mij met name geholpen heeft bij het inperken van mijn onderzoeksopzet. Zonder deze inperking zou mijn onderzoek veel te omvangrijk zijn geweest. Haar commentaar op mijn teksten, kort en krachtig, hielp me steeds wat verder op weg bij het schrijven. Ook David Elshof, mijn clustercoördinator, mag niet ongenoemd blijven. Ik wil hem met name bedanken voor zijn kritische blik op mijn teksten.

Als laatste maar niet in de minste plaats gaat mijn dank uit naar mijn man Jurgen. Hij was allang 'klaar' met mijn studie maar bleef me steunen. Na zeven jaar zijn we eindelijk samen klaar.

Miranda van Gils

Budel Schoot, september 2009

INHOUDSOPGAVE

1	AANLEIDING, ONDERZOEKSOPZET EN VERANTWOORDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	ONDERZOEKSOPZET	5
1.2.1	Probleemstelling van de scriptie	6
1.2.2	Doelstelling van de scriptie	6
1.2.3	Vraagstelling	7
1.3	VERANTWOORDING.....	9
1.4	OPZET	9
2	DE MODEL BASISOVEREENKOMST EN DE UAV-GC: EEN KORTE KENNISMAKING	10
2.1	ALGEMEEN.....	10
2.2	BOUWPROCESFUNCTIES	11
2.3	AANNEMING VAN WERK IN DE ZIN VAN BOEK 7 VAN HET BURGERLIJK WETBOEK	12
2.4	PROJECTSPECIFIEK INVULLING.....	12
3	DE REGELING UIT DE MBO EN DE UAV-GC 2005 MET BETREKKING TOT VERGUNNINGEN.....	14
3.1	ALGEMEEN.....	14
3.2	VERGUNNINGEN, ONTHEFFINGEN, BESCHIKKINGEN EN TOESTEMMINGEN.....	14
3.3	VERSCHILLENDE TYPEN VERGUNNINGEN.....	16
3.4	DE REGELING UIT DE MODELBASISOVEREENKOMST EN DE UAV-GC 2005	16
3.4.1	Algemeen	16
3.4.2	De Mbo in relatie tot de annex.....	18
3.4.3	Kosten samenhangend met de vergunningen.....	19
3.5	VERPLICHTINGEN VAN DE OPDRACHTGEVER, PARAGRAAF 9 UAV-GC 2005.....	19
3.5.1	Algemeen	19
3.5.2	Medewerkingsplicht opdrachtnemer.....	20
3.5.3	Uiterste datum voor het verkrijgen van vergunningen.....	21
3.5.4	Consequenties indien de opdrachtgever zijn verplichting niet nakomt.....	22
3.5.4.1	Paragraaf 9 lid 4 UAV-GC 2005, schadevergoeding opdrachtnemer.....	22
3.5.4.2	Paragraaf 9 lid 6 UAV-GC 2005, nuancering mogelijkheid tot ontbinding.....	23
3.5.4.3	Mogelijkheden opdrachtgever bij het niet tijdig verkrijgen van vergunningen ..	24
3.5.5	Vernietiging, intrekking, schorsing of ambtshalve wijziging van de tijdig verleende vergunning	25
3.5.5.1	Politiek/bestuurlijk risico opdrachtgever.....	26
3.5.5.2	Financieel risico opdrachtnemer	27
3.6	VERPLICHTINGEN VAN DE OPDRACHTNEMER, PARAGRAAF 10 UAV-GC 2005	28
3.6.1	Inspanningsverplichting	28
3.6.2	Medewerkingsplicht opdrachtgever.....	30
3.6.3	Resultaatsverplichting tijdelijke vergunningen.....	30
3.6.4	Aantal en soort aan te vragen vergunningen.....	30
3.6.5	Uiterste datum voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen.....	30
3.6.5.1	Consequenties wanneer de opdrachtnemer zijn verplichtingen niet nakomt. ..	31
3.6.5.2	De gevolgen van ontbinding	32
3.6.5.3	Consequenties van opzegging door de opdrachtgever danwel ontbinding door de opdrachtnemer.....	33
3.6.6	Vernietiging, intrekking, schorsing of ambtshalve wijziging van de tijdig verleende vergunning	33
3.7	SAMENGEVAT.....	33

4	ENKELE ANDERE ONDERWERPEN MET BETREKKING TOT HET VERGUNNINGENPROCES.....	36
4.1	INLEIDING.....	36
4.2	TENAAMSTELLING EN OVERGANG VERGUNNINGEN.....	36
4.3	VERGUNNINGEN IN RELATIE TOT DE TRACÉWET.....	37
4.4	DE REGELING IN BOEK 7 BW.....	37
5	DE REGELING IN PRAKTIJK.....	38
5.1	ALGEMEEN.....	38
5.2	DE ONDERZOCHE CONTRACTEN.....	38
5.3	BEPALINGEN MET BETREKKING TOT HET VERGUNNINGPROCES DIE BETREKKING HEBBEN OP DE VERDELING VAN TAKEN.....	40
5.3.1	Projectspecifieke invulling van de Basisovereenkomst en de Annex.....	40
5.3.1.1	De datum waarop vergunningen verkregen moeten zijn.....	40
5.3.1.1.1	Analyse.....	40
5.3.1.1.2	Is de verwachting van de opdrachtgever uitgekomen?.....	41
5.3.1.1.3	Conclusie.....	41
5.3.1.2	Vergunningen die door de opdrachtgever worden verzorgd.....	41
5.3.1.3	Vergunningen die door de opdrachtnemer worden verzorgd.....	42
5.3.1.4	Conclusie: projectspecifieke invulling artikel 6 Mbo in de praktijk.....	43
5.3.1	Projectspecifieke afwijkingen en/of aanvullingen van de Modelbasisovereenkomst.....	43
5.3.2.1	Onherroepelijke vergunningen.....	43
5.3.2.1.1	Analyse.....	44
5.3.2.1.2	Uitvoeren werkzaamheden op basis van ontwerp vergunning.....	45
5.3.2.1.3	Conclusie: projectspecifieke aanvullingen op de Mbo.....	45
5.4	BEPALINGEN TEN AANZIEN VAN HET VERGUNNINGENPROCES IN DE VRAAGSPECIFICATIE.....	46
5.4.1	De opdrachtnemer krijgt een resultaatsverplichting opgelegd.....	46
5.4.1.1	Analyse: de resultaatsverplichting in contracten waaraan een Tracébesluit ten grondslag ligt.....	48
5.4.1.2	Analyse: de resultaatsverplichting in andere contracten.....	50
5.4.1.3	Waarom een resultaatsverplichting?.....	50
5.4.1.4	Reactie van de opdrachtnemers hierop.....	51
5.4.1.5	Is de verwachting van de opdrachtgever uitgekomen?.....	53
5.4.1.6	Conclusie.....	53
5.4.2	Opdrachtnemer heeft een verplichting om te komen tot een volledige en tijdige aanvraag.....	55
5.4.2.1	Analyse.....	56
5.4.2.2	Motivering opdrachtgever om prominente rol te spelen in het proces van vergunningverlening.....	56
5.4.2.3	Reactie van de opdrachtnemers hierop.....	57
5.4.2.4	Conclusie.....	58
5.5	TENAAMSTELLING EN WIJZIGING TENAAMSTELLING VERGUNNINGEN.....	58
5.5.1	Algemeen.....	58
5.5.1.1	Analyse.....	59
5.5.1.2	Conclusie.....	60
5.5.2	Wijziging tenaamstelling van vergunningen.....	61
5.5.2.1	Analyse.....	61
5.5.2.2	Conclusie.....	62
5.6	KOSTEN SAMENHANGEND MET HET AANVRAGEN EN NALEVEN VAN VERGUNNINGEN.....	62
5.6.1	Analyse.....	63
5.6.2	Conclusie.....	63

6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	64
6.1	ALGEMEEN.....	64
6.2	AANBEVELINGEN VOOR DE PRAKTIJK.....	66
6.3	AANBEVELINGEN VOOR DE OPSTELLERS VAN DE UAV-GC.....	67
	BIJLAGEN.....	69
	LITERATUURLIJST.....	70
	JURISPRUDENTIE.....	72
	MODEL BASISOVEREENKOMST.....	73
	PARAGRAAF 9 EN 10 UAV-GC 2005.....	81
	GLOBALE VRAGENLIJSTEN.....	84
	LIJST MET GEÏNTERVIEWDE PERSONEN.....	86
	MODELCONTRACT RWS.....	87
	MODELCONTRACT PRORAIL.....	91
	VERGUNNINGENOVERZICHT BEHOREND BIJ EEN CONTRACT MET RWS ALS OPDRACHTGEVER.....	97
	VERGUNNINGENOVERZICHT BEHOREND BIJ EEN CONTRACT MET PRORAIL ALS OPDRACHTGEVER.....	98
	VERGUNNINGENOVERZICHT BEHOREND BIJ EEN CONTRACT MET DE PROVINCIE ALS OPDRACHTGEVER.....	111

1 Aanleiding, onderzoeksopzet en verantwoording

1.1 Aanleiding

Sinds enkele jaren worden gecompliceerde infrastructurele werken geïntegreerd op de markt gezet. Geïntegreerd wil zeggen dat niet alleen de uitvoering, maar ook het ontwerp aan de marktpartij die de uitvoering verzorgt, wordt overgelaten. Binnen de overheid wordt hierbij gebruik gemaakt van contracten gebaseerd op de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor Geïntegreerde contracten 2005 (UAV-GC 2005). De UAV-GC is een set van juridisch administratieve voorwaarden die van toepassing kan worden verklaard bij opdrachten waarin ontwerp en uitvoering zijn geïntegreerd. Naast deze set van algemene voorwaarden bevat de UAV-GC 2005 een Model basisovereenkomst (Mbo). Deze Mbo vormt samen met een op te stellen vraagspecificatie, bijlagen en annexen het contract. Het opstellen van contracten geschiedt veelal eenzijdig door de opdrachtgever. In de aanbestedingsprocedure komt de opdrachtnemer in beeld. Met de winnende inschrijver wordt uiteindelijk een contract gesloten, dat op privaatrechtelijke leest geschoeid is. In deze privaatrechtelijke contracten worden steeds vaker taken, die van oudsher door de publieke sector werden ingevuld, aan de marktpartij overgelaten. Hierbij moet onder meer gedacht worden aan het verkrijgen van de vergunningen, ontheffingen en toestemmingen die noodzakelijk zijn om het werk gerealiseerd te krijgen. Op dit snijvlak tussen privaat en publiekrecht, als ook tussen theorie en praktijk vindt mijn onderzoek plaats.

1.2 Onderzoeksopzet

De UAV-GC 2005 bevat een regeling voor tal van onderwerpen. Mijn onderzoek beperkt zich tot één onderwerp uit de UAV-GC 2005: de verdeling van taken en verantwoordelijkheden in het vergunningenproces. De bepalingen met betrekking tot het vergunningenproces zijn opgenomen in artikel 6 Mbo en de paragrafen 9 en 10 van de UAV-GC 2005.¹ In artikel 6 Mbo en een bij het contract te voegen annex dienen projectspecifieke afspraken met betrekking tot het verkrijgen van vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen vastgelegd te worden. In de paragrafen 9 en 10 van de UAV-GC 2005 zijn de verplichtingen van opdrachtgever respectievelijk de opdrachtnemer met betrekking tot het verkrijgen van vergunningen nader uitgewerkt.

¹ De Mbo en de paragrafen 9 en 10 van de UAV-GC 2005 zijn opgenomen in de bijlagen op pagina 73 respectievelijk 81.

Opdrachtgevers gaan in concrete projecten op een bepaalde manier om met de bepalingen uit de Mbo en de UAV-GC 2005, omdat zij bepaalde verwachtingen bij het contract hebben. Vanuit deze verwachting worden de taken, verantwoordelijkheden en risico's tussen opdrachtgever en opdrachtnemer verdeeld.

Het onderzoek beperkt zich verder tot overheidsopdrachtgevers en tot infrastructurele (spoor)werken. Een bijzonderheid van een overheidsopdrachtgever is dat zij een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft en verantwoording moet afleggen aan de politieke bestuurders en gehouden is aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Meer dan een private opdrachtgever moet er rekening gehouden worden met belangen van derden en moet er altijd in de openbaarheid verantwoording afgelegd kunnen worden.

Met name de grotere infrastructurele werken worden door overheidsopdrachtgevers door middel van een geïntegreerd contract op de markt gezet. Deze werken hebben veelal een behoorlijk impact op de omgeving en kunnen niet zonder meer aangelegd worden. Aan de aanbesteding gaat veelal een langere periode vooraf waarin de inhoud van het contract is bepaald en waarin is nagedacht over de risicoverdeling ten aanzien van het vergunningproces.

1.2.1 Probleemstelling van de scriptie

In hoeverre sluit de UAV-GC 2005 voor wat de regeling van de vergunningenproblematiek betreft aan bij de verwachtingen die overheidsopdrachtgevers van infrastructurele werken hebben bij geïntegreerde contracten en vinden opdrachtnemers de wijze waarop in de UAV-GC 2005, alsmede in de praktijk door de opdrachtgever, vorm is gegeven aan het vergunningetraject, redelijk?

1.2.2 Doelstelling van de scriptie

Volgens de opstellers van de UAV-GC 2005 biedt een juiste toepassing van de UAV-GC 2005 ruimte voor innovatieve oplossingen² en past daarmee in het overheidsbeleid voor innovatief aanbesteden.³ De Mbo met de bijbehorende UAV-GC 2005 vormt een totaal pakket van juridisch administratieve voorwaarden dat gebruikt kan worden voor geïntegreerde contracten. Als afbreuk wordt gedaan aan het totaal pakket van voorwaarden kan dit de geïntegreerdheid beïnvloeden.

² UAV-GC 2005, woord vooraf.

³ De term 'innovatief aanbesteden' wordt in de praktijk veel gebruikt maar is juridisch onzuiver. Het aanbestedingsrecht biedt een vastgesteld kader en daardoor is er aanbestedingsrechtelijk geen mogelijkheid iets 'innovatiefs' te doen. De innovatie zit in de wijze van tot stand brengen van het fysieke bouwwerk of het contract. In feite bedoelt men dat er met nieuwe contractvormen wordt gewerkt.

In de contracten die ik onderzocht heb, wijken gebruikers van de uniforme voorwaarden bij het opstellen van hun contracten, af van de voorwaarden op het gebied van vergunningen.⁴ Het is interessant om te weten om wat voor soort afwijkingen het gaat en welke afweging de opdrachtgevers maken om dit te doen.

Met de standaardbepalingen in de Mbo en de UAV-GC 2005 ten aanzien van vergunningen is een bepaalde taak- en risicoverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer beoogd. Met het afwijken van de standaardvoorwaarden vindt mogelijk een wijziging plaats in deze taak- en risicoverdeling tussen partijen. Vragen die daarbij rijzen zijn: welke redenen leggen opdrachtgevers ten grondslag aan het opnemen van afwijkende bepalingen en wat zijn hun verwachtingen hierbij. Vervolgens is de vraag hoe de opdrachtnemer dergelijke afwijkingen ervaart. Vinden opdrachtnemers deze gewijzigde taak- en risicoverdeling redelijk. Naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek is het wellicht mogelijk een handreiking te geven hoe in de praktijk het best omgegaan kan worden met de Mbo en de UAV-GC 2005 ten aanzien van vergunningen.

1.2.3 Vraagstelling

De vragen die de basis vormen voor het onderzoek kunnen onderverdeeld worden in vier hoofdvragen.

1. Op welke wijze zijn in de UAV-GC 2005 en de Mbo de verplichtingen van en risico's tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer ten aanzien van vergunningen verdeeld en wat hebben de opstellers met deze verdeling beoogd?
2. Op welke wijze geeft de (overheids)opdrachtgever van geïntegreerde infrastructurele werken vorm aan het vergunningentraject in het contract en in hoeverre sluit de UAV-GC 2005 voor wat de regeling van de vergunningenproblematiek betreft aan bij de verwachtingen die zij hebben?
3. Vindt de opdrachtnemer de wijze waarop de opdrachtgever haar verwachtingen ten aanzien van het vergunningentraject heeft vertaald in het geïntegreerde contract redelijk?
4. Op welke punten wijkt de regeling uit de UAV-GC 2005 ten aanzien van vergunningen af van de praktijk en zijn er aanbevelingen te doen naar aanleiding van de praktijkervaringen?

⁴ Zo neemt rijkswaterstaat in haar contracten standaard een Annex 'afwijkingen van de UAV-GC 2005' op en beschikt Prorail over het zogenaamde 'gele boekje: afwijkingen van de UAV-GC 2005'.

Aan de hand van de Mbo en de UAV-GC 2005 met de toelichting en verschenen literatuur ten aanzien van de specifieke bepalingen uit de Mbo en de UAV-GC 2005 zal, ter beantwoording van de eerste vraag, in kaart worden gebracht hoe de taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van het verkrijgen van vergunningen zijn verdeeld.

Mijn onderzoek bevat een rechtssociologische component die met name tot uiting komt bij de tweede en de derde onderzoeksvraag.

Ter beantwoording van deze vragen heb ik 12 contracten van verschillende overheidsopdrachtgevers onderzocht op de daarin opgenomen bepalingen ten aanzien van vergunningen. Hierbij is niet enkel gekeken naar het contract, maar is een interview gehouden met de opdrachtgever om te achterhalen wat hun verwachtingen ten aanzien van het vergunningetraject is. Ook is hen gevraagd op welke wijze zij hieraan vorm hebben gegeven in het contact en, indien van toepassing, wat de motieven zijn om af te wijken van de standaardbepalingen uit Mbo en UAV-GC 2005. Daarnaast heb ik opdrachtnemers gevraagd naar hun ervaringen en ideeën bij de afwijkingen die de opdrachtgever hanteert. In deze gesprekken was de centrale vraag of opdrachtnemers de taak- en risicoverdeling redelijk vinden. De globale vragenlijsten die als leidraad hebben gediend tijdens de interviews zijn opgenomen in de bijlagen op pagina 84.

De verdeling van de onderzochte contracten is als volgt⁵:

- Rijkswaterstaat als opdrachtgever: 5 projectspecifieke contracten alsmede de door RWS opgestelde modelbepalingen met betrekking tot het verkrijgen van vergunningen zoals deze zijn opgenomen in het modelcontract D&C;
- Prorail als opdrachtgever: 5 projectspecifieke contracten alsmede de door Prorail opgestelde modelbepalingen met betrekking tot het verkrijgen van publiek private toestemmingen⁶ zoals deze zijn opgenomen in het modelcontract voor contracten gesloten op basis van de UAV-GC 2005;
- Provincie als opdrachtgever: 2 grote infrastructurele werken (Provincie Gelderland: en de Provincie Noord-Brabant).

Ter beantwoording van de vierde vraag zal een confrontatie plaatsvinden tussen de bevindingen van de eerste twee onderzoeksvragen met de derde. Vervolgens worden aanbevelingen gedaan.

⁵ In paragraaf 5.2. staat een opsomming van de onderzochte contracten.

⁶ Prorail hanteert de term 'Publiek Private Toestemmingen (PPT)' in plaats van 'Vergunningen' in haar contracten.

1.3 Verantwoording

De 12 onderzochte contracten vormen slechts een beperkt aantal van het totaal van contracten dat door overheidsopdrachtgevers de afgelopen jaren is aanbesteed.⁷

Geen een van de onderzochte contracten bevat exact dezelfde bepalingen. De strekking van de bepalingen komt echter wel overeen. Gelet op het aantal geïnterviewde personen aan opdrachtgeverszijde (11 in totaal⁸) en de spreiding van functies, is toch een redelijk uniform beeld ontstaan wat de verwachtingen ten aanzien van het vergunningenproces zijn van de verschillende opdrachtgevers.

Dit beeld wordt versterkt door de modelcontracten die door Rijkswaterstaat en Prorail zijn opgesteld en die binnen deze diensten gehanteerd moeten worden. Aan opdrachtnemerszijde zijn in totaal 10 mensen met verschillende disciplines geïnterviewd.⁹ Uit deze gesprekken is een redelijk uniform beeld ontstaan van de mate waarin opdrachtnemers deze contractsbepalingen redelijk vinden.

1.4 Opzet

In hoofdstuk 2 zal eerst kort kennism gemaakt worden met de UAV-GC 2005 en de daarbij behorende Mbo. In hoofdstuk 3 wordt aan de hand van de toelichting op de UAV-GC 2005 en de over dit onderwerp verschenen literatuur uitvoerig de bepalingen uit de Mbo en de UAVgc ten aanzien van vergunningen besproken. In hoofdstuk 4 zijn een aantal relevante algemene onderwerpen opgenomen die niet in de UAV-GC 2005 aan de orde komen maar wel in de onderzochte contracten. In hoofdstuk 5 vindt dan vervolgens de verwerking van de gegevens plaats. Ik zal deze scriptie afsluiten met een conclusie en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

⁷ Ter illustratie: in de proef- en implementatieperiode van de UAV-GC 2000 is bij zo'n honderd projecten het gebruik van de UAVgc in de bouwsector vastgelegd, waarbij het totale aantal projecten op zo'n drie à vierhonderd werd ingeschat. (uit: CROW publicatie, 212, *UAV-gc: ruim baan voor innovatieve contracten*, CROW 2005, p. 8). RWS en Prorail sluiten voor de uitvoering van de infrastructurele werken praktisch enkel nog contracten met de markt op basis van de UAV-GC 2005.

⁸ Zie voor een volledig overzicht van de geïnterviewde personen aan opdrachtgeverszijde en hun functie de bijlagen p. 86.

⁹ Zie voor een volledig overzicht van de geïnterviewde personen aan opdrachtnemerszijde en hun functie de bijlagen p. 86.

2 De Model Basisovereenkomst en de UAV-GC: een korte kennismaking

2.1 Algemeen

Sinds eind jaren negentig zijn opdrachtgevers op zoek naar mogelijkheden om minder intensief betrokken te zijn bij de realisatie van bouwwerken waarbij tegelijkertijd meer ruimte voor innovatie door het bedrijfsleven gecreëerd wordt.¹⁰ Sindsdien worden steeds meer (bouw)projecten geïntegreerd op de markt gezet. Geïntegreerd wil zeggen dat het ontwerp en de uitvoering bij één partij worden gelegd. Opdrachtnemers moesten zich ontwikkelen tot ontwerpende bouwers. Dit veranderingsproces heeft de nodige juridische en administratieve consequenties gehad en er ontstond behoefte aan een juridisch administratief kader dat geschikt is voor deze geïntegreerde bouwopdrachten.¹¹

In 2000 zagen de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor geïntegreerde contracten het licht. De UAV-GC 2000 kwam tot stand op initiatief van de stichting CROW¹² en is opgesteld door een werkgroep, gevormd door vertegenwoordigers van de bouwwereld, wetenschap en adviesbureaus. De UAV-GC 2000 bevatten naast een set van algemene voorwaarden een Model basisovereenkomst die door de opdrachtgever gehanteerd kan worden. In maart 2000 werd de UAV-GC 2000 door de toenmalige Raad voor de Regelgeving voorlopig vastgesteld voor een proef- en implementatieperiode van twee jaar die later met nog eens twee jaar verlengd is.

In de vier jaar durende proef- en implementatieperiode van de UAV-GC 2000 zijn de ervaringen van zo'n honderd projecten in de bouwsector vastgelegd. Geconstateerd werd dat de UAV-GC 2000 zelf als kader voor geïntegreerde contracten geen grote problemen veroorzaakte. Echter het vorm en inhoud geven aan de projectspecifieke vraagspecificatie en de daarbij behorende bijlagen en annexen bleek problematisch. Met name door het ontbreken van goede modellen en voorbeelden.¹³ De praktijkervaringen en de in deze periode opgeworpen vragen en opmerkingen hebben geleid tot een herziene, definitieve versie van de UAV-GC 2000, de UAV-GC 2005.¹⁴

¹⁰ Zie ondermeer: Van den Berg & Jansen, 1996; Jansen, 2001 en Chao-Duivis & Koning, 2001.

¹¹ CROW publicatie 212.

¹² Het CROW is het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte. Deze not-for-profitorganisatie ontwikkelt, verspreidt en beheert praktisch toepasbare kennis voor beleidsvoorbereiding, planning, ontwerp, aanleg, beheer en onderhoud. Dit gebeurt in samenwerking met alle belanghebbende partijen, waaronder Rijk, provincies, gemeenten, adviesbureaus, uitvoerende bouwbedrijven in de grond-, water- en wegenbouw, toeleveranciers en vervoersorganisaties. De kennis, veelal in vorm van richtlijnen, aanbevelingen en systematieken, vindt haar weg naar de doelgroepen via websites, publicaties, cursussen en congressen. CROW heeft zijn activiteiten gebundeld in zes domeinen: leefomgeving, milieu, verkeer&vervoer, infrastructuur, aanbesteden & contracteren en bouwprocesmanagement (www.crow.nl).

¹³ CROW publicatie 212.

¹⁴ CROW-publicatie 212.

De UAV-GC 2005 vormt een juridisch administratief kader dat is afgestemd op de hedendaagse behoeften en projectomstandigheden. Het administratieve kader is geschikt voor zowel grootschalige, gecompliceerde infrastructurele projecten als voor relatief eenvoudige standaardwerken. Volgens de opstellers biedt een juiste toepassing ruimte voor innovatieve oplossingen en past daarmee in het overheidsbeleid van innovatief aanbesteden.¹⁵ Punt van aandacht is hierbij de afstemming tussen de aanbestedingsprocedure en het geïntegreerde contactmodel. Toepassing van de UAV-GC 2005 wordt door de minister van VROM als coördinerend bouwminister ondersteund.¹⁶

2.2 *Bouwprocesfuncties*

De Model basisovereenkomst en de bijbehorende UAV-GC 2005 onderscheiden een aantal bouwprocesfuncties, te weten: initiatiefneming; ontwerp; uitvoering en meerjarig onderhoud.¹⁷ Hieronder zal kort ingegaan worden op deze verschillende functies.

Initiatiefneming:

De rol van initiatiefneming ligt bij de opdrachtgever: hij specificeert zijn verwachtingen ten aanzien van het te realiseren werk in een vraagspecificatie. De opdrachtnemer kan deze vraagspecificatie meer of minder gedetailleerd opstellen. In artikel 2 van de Mbo dient de opdrachtgever aan te geven waar het werk uit bestaat, alsmede wat de bestemming is van het werk. Dit laatste is met name van belang om te bepalen of het eindresultaat voldoet of dat het werk een gebrek bevat.¹⁸

Ontwerp en uitvoering:

De opdrachtnemer realiseert het werk op basis van de vraagspecificatie door middel van ontwerp- en uitvoeringswerkzaamheden. De omvang van de ontwerpwerkzaamheden van de opdrachtnemer is afhankelijk van de vraagspecificatie. De Mbo biedt de opdrachtgever de mogelijkheid te kiezen voor enkel een algemeen programma van eisen, een programma van eisen met daarbij gevoegd een voorlopig ontwerp of een programma van eisen met een voorlopig en definitief ontwerp. In de eerste variant maakt de opdrachtnemer zelf het voorlopig ontwerp, het definitief ontwerp en het uitvoeringsontwerp. In de laatste variant maakt de opdrachtnemer enkel het uitvoeringsontwerp.

¹⁵ UAV-GC 2005, woord vooraf.

¹⁶ http://www.crow.nl/contractvormen/_t22_p34_p35_m8_i2224_id469.htm.

¹⁷ UAV-GC 2005, algemene toelichting.

¹⁸ UAV-GC 2005, toelichting, p. 17.

Meerjarig onderhoud:

De opdrachtgever heeft de keuze ook het meerjarig onderhoud door de opdrachtnemer uit te laten voeren. De opdracht hiertoe dient overigens gelijktijdig met de opdracht voor de realisatie van het werk gegeven te worden. De bepalingen die betrekking hebben op het meerjarig onderhoud zijn opgenomen in hoofdstuk 11 van de UAV-GC 2005. De verplichting van de opdrachtnemer ten aanzien van een eventueel opgedragen meerjarig onderhoud houdt in dat de opdrachtnemer het werk gedurende een afgesproken periode op een bepaald kwaliteitsniveau in stand houdt. Dit kwaliteitsniveau is door de opdrachtgever omschreven in de vraagspecificatie.¹⁹

2.3 Aanneming van werk in de zin van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek

De Model basisovereenkomst is een overeenkomst van aanneming van werk²⁰ in de zin van Boek 7 Titel 12 Afdeling 1 Burgerlijk Wetboek.²¹ Het geïntegreerde contract omvat het uitvoeren van ontwerpwerkzaamheden, uitvoeringswerkzaamheden en eventueel onderhoudswerkzaamheden. De overeenkomst ten behoeve van de ontwerpwerkzaamheden zou gekwalificeerd kunnen worden als een overeenkomst van opdracht in de zin van artikel 7:400 BW. De uitvoeringswerkzaamheden worden vervat in een overeenkomst welke als aanneming van werk in de zin van 7:750 BW gekwalificeerd kan worden. De onderhoudsovereenkomst kan op zijn beurt als gemengde overeenkomst in de zin van 6:215 BW worden gekwalificeerd (opdracht en aanneming van werk).²² Het duidelijk in de overeenkomst opnemen dat de overeenkomst gekwalificeerd moet worden als een overeenkomst van aanneming van werk, leidt ertoe dat duidelijk is welke wettelijke bepalingen op de overeenkomst van toepassing zijn. De kans op juridische discussies op dit punt tussen partijen wordt daarmee voorkomen.²³ De Model basisovereenkomst bepaalt verder dat de UAV-GC 2005 op de overeenkomst van toepassing zijn.²⁴

2.4 Projectspecifiek invulling.

De Model basisovereenkomst en de UAV-GC 2005 bieden de mogelijkheid aan de opdrachtgever om een projectspecifieke invulling te geven waarbij de opdrachtgever aan de hand van keuze modules zelf kan bepalen wat de omvang van zijn actieve betrokkenheid bij de realisatie van het werk zal zijn.

¹⁹ Paragraaf 29 UAV-GC 2005 als ook UAV-GC 2005, toelichting p. 84.

²⁰ Artikel 7:750 BW: Aanneming van werk is de overeenkomst waarbij de ene partij, de aannemer, zich jegens de andere partij, de opdrachtgever, verbindt om buiten dienstbetrekking een werk van stoffelijke aard tot stand te brengen en op te leveren, tegen een door de opdrachtgever te betalen prijs in geld.

²¹ Artikel 1 lid 1 Mbo.

²² UAV-GC 2005, toelichting p. 16.

²³ UAV-GC 2005, toelichting p. 16.

²⁴ Artikel 1 lid 1 Mbo.

De opdrachtgever dient in zijn vraagspecificatie de kaders af te bakenen waarbinnen de opdrachtnemer vervolgens zelfstandig zijn prestatie moet kunnen uitvoeren. De opdrachtgever moet er vervolgens voor waken niet actief in dat proces in te grijpen wanneer dat niet strikt noodzakelijk is. Actief ingrijpen leidt tot verstoring van het proces en kan leiden tot verschuiving van verantwoordelijkheden van de opdrachtnemer richting opdrachtgever.²⁵

²⁵ UAV-GC 2005, algemene toelichting.

3 De regeling uit de Mbo en de UAV-GC 2005 met betrekking tot vergunningen

3.1 Algemeen

In het voorgaande hoofdstuk is aangegeven dat de Mbo en de UAV-GC 2005 de mogelijkheid bieden een projectspecifieke invulling te geven aan geïntegreerde contracten. Een van de onderdelen van de overeenkomst waarbij dit kan, is de regeling met betrekking tot het verzorgen van de voor een werk noodzakelijke publiek- en privaatrechtelijke medewerkingen zoals vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen. In dit hoofdstuk wordt besproken welke bepalingen in de Mbo en UAV-GC 2005 zijn opgenomen ten aanzien van het proces van het verkrijgen van deze publiek- en privaatrechtelijke medewerkingen. Hierbij is niet alleen gekeken naar de Mbo en de UAV-GC 2005 met toelichting maar ook naar literatuur die over dit specifieke onderwerp verschenen is.

3.2 Vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen.

De realisering van het werk zal veelal niet kunnen plaatsvinden zonder de daarvoor benodigde publiekrechtelijke vergunningen, ontheffingen en dergelijke beschikkingen en privaatrechtelijke ontheffingen en toestemmingen.²⁶ Er zal eerst ingegaan worden op de betekenis van deze begrippen (waarbij voor deze verzameling van publiek- en privaatrechtelijke medewerkingen verder de term 'vergunningen' gebruikt zal worden).

In de Mbo en de UAV-GC 2005 wordt allereerst gesproken over "vergunningen, ontheffingen en toestemmingen". Volgens de Aanwijzingen van de regelgeving wordt onder het begrip vergunning verstaan²⁷ "een beschikking waarbij een bepaalde handeling wordt toegestaan". Een ontheffing is "een beschikking waarbij in een individueel geval een uitzondering voor wordt gemaakt". De vergunning en de ontheffing zijn besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb art.1:3). Het betreft hier dan de zogenaamde beschikkingen: "een besluit dat in hoofdzaak niet van algemene strekking is." Populair gezegd, betreft het een besluit dat zich richt op een individueel of concreet geval.²⁸ De term beschikking komt in dit kader wat vreemd over, vergunningen en ontheffingen zijn beide immers vormen van beschikkingen.

²⁶ Van den Berg & Jansen, 1996, p. 25.

²⁷ Aanwijzing 125 Aanwijzingen voor de regelgeving.

²⁸ Van Wijk/Konijnnebelt & Van Male, 2005, p. 81.

Volgens Koning²⁹ heeft deze term voor de bestuursrecht georiënteerde jurist, op grond van de Awb, een vaststaande betekenis. Voor deze kan de vraag rijzen wat er in de UAV-GC 2000³⁰ bedoeld wordt met deze term. Het antwoord op deze vraag is volgens haar terug te vinden in de jurisprudentie die zich onder de UAV 1989 heeft gevormd. Daarbij gaat zij er overigens wel van uit dat er sinds de UAV 1989 (alsmede de voorganger de UAV 1968) met betrekking tot de term 'beschikkingen' geen afstand in het leven is geroepen.

Koning geeft aan dat in de UAV 1989 op een aantal plaatsen de term 'beschikkingen van overheidswege' voorkomt. Zij verwijst naar de paragrafen 5 lid 1 sub a en paragraaf 6 lid 11 tot en met 13. Zij haalt jurisprudentie³¹ aan waarin arbiters zich hebben uitgesproken over het begrip 'beschikking van overheidswege'. In de genoemde uitspraak stond de vraag centraal of het intrekken van een eerder verleende uitritvergunning een 'beschikking van overheidswege' in de zin van paragraaf 6 lid 13 UAV 1989 was, op basis waarvan de aannemer aanspraak kon maken op bijbetaling. Het betrof hier geen algemeen de burgers bindend voorschrift, maar toch kwamen de arbiters tot oordeel dat een beschikking, geen wet in materiële zin zijnde, voldoende is voor de toepassing van paragraaf 6 lid 13 UAV 1989. Zij hebben het begrip beschikking van overheidswege daarmee opgerekt van een algemeen verbindend voorschrift naar ook een niet algemeen verbindend voorschrift: in Awb termen een beschikking dus.

Vervolgens geeft Koning aan dat de bepaling uit paragraaf 6 lid 13 UAV 1989 terugkomt in de UAV-GC 2000 in paragraaf 11 lid 3. Logischerwijs zou een opdrachtnemer die geconfronteerd wordt met de intrekking van een vergunning daarmee een beroep kunnen doen op paragraaf 11 lid 3. Toch is dit niet zo. Gelet op het bepaalde in paragraaf 10 lid 11³² en de toelichting behorend bij de UAV-GC 2000 kan, bij het intrekken van een eerder verleende vergunning, de opdrachtnemer geen beroep doen op het bepaalde in paragraaf 11 lid 3 UAV-GC 2000.³³ Alhoewel Koning er niet expliciet meer op in gaat is de conclusie gerechtvaardigd dat het in paragraaf 9 en 10 van de UAV-GC 2000 bij de term beschikking dus gaat om "een besluit dat in hoofdzaak niet van algemene strekking is" en kan de "beschikking van overheidswege" in paragraaf 11 UAV-GC 2000 zowel een beschikking, een besluit van algemene strekking als een algemeen verbindend voorschrift zijn. In de UAV-GC 2005 zijn paragrafen 10 lid 9 en 11 lid 3 van gelijke strekking, dus daarvoor geldt hetzelfde.

²⁹ Chao Duivis & Koning, 2001, p.228.

³⁰ In het boek *veranderende rollen* waarin de Koning deze opmerking maakt staat de UAV-GC 2000 centraal. In de UAV-GC 2005 wordt echter dezelfde terminologie gehanteerd.

³¹ RvA 8 maart 1976, NJ 1977, 274.

³² In de UAV-GC 2005 is dit paragraaf 10 lid 9.

³³ De evenknie van paragraaf 6 lid 13 UAV 1989.

Koning³⁴ geeft duidelijk aan welke weg een opdrachtnemer moet bewandelen op het moment dat hij geconfronteerd wordt met het intrekken van een vergunning. Dit is vooral van belang omdat de rechtsgevolgen verbonden aan beide bepalingen verschillen. Er wordt echter naar mijn mening geen bevredigend antwoord gegeven waarom de term 'beschikking' gehanteerd wordt in het rijtje "vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen" waarmee artikel 6 Mbo en de paragrafen 9 en 10 aanvangen. Feit blijft dat de vergunning en de ontheffing een species zijn van de genus beschikking en de term daarmee dubbelop gebruikt lijkt te worden. Het zou mijns inziens juridisch zuiverder zijn te spreken van: "vergunningen, ontheffingen en/of dergelijke beschikkingen" zoals de UAV 1989 ook doet in paragraaf 5 lid 1 en paragraaf 6 lid 10. Daarmee wordt duidelijk aangegeven dat de vergunning en ontheffing in feiten beschikkingen zijn.

3.3 *Verschillende typen vergunningen*

In het kader van een overeenkomst van aanneming van een werk kan globaal een onderscheid gemaakt worden in twee typen vergunningen, te weten vergunningen die nodig zijn om het werk te kunnen realiseren en vergunningen die verband houden met de wijze van uitvoering. In traditionele contracten waarin de opdrachtgever het door hem uitgedachte ontwerp laat bouwen door een opdrachtnemer, komt het eerste type vergunning voor rekening en risico van de opdrachtgever terwijl de opdrachtnemer veelal het tweede type voor zijn rekening neemt.³⁵ De UAV 1989, die normaliter in een dergelijk traditioneel contract van toepassing wordt verklaard, kent ook een zodanige taakverdeling.³⁶ De verdeling van taken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer is op grond van deze regeling duidelijk. De Mbo en de UAV-GC 2005 daarentegen geven geen vaststaande verdeling van taken en verantwoordelijkheden. De opstellers hebben voorzien in een flexibele kaderregeling waarbinnen de opdrachtgever zelf aan kan geven in welke mate hij betrokken wil zijn bij het verzorgen van publiek- en privaatrechtelijke medewerkingen.³⁷

3.4 *De regeling uit de Modelbasisovereenkomst en de UAV-GC 2005*

3.4.1 *Algemeen*

Artikel 6 Mbo vormt het raamwerk waarin de verplichtingen van de opdrachtnemer en opdrachtgever zijn neergelegd ten aanzien van het verkrijgen van de noodzakelijke vergunningen. Hierin moet een projectspecifieke afspraak vastgelegd worden. Op deze projectspecifieke afspraak is de regeling, zoals deze is opgenomen in paragraaf 9 en 10 van de UAV-GC 2005 van toepassing.

³⁴ Chao Duvis & Koning, 2001, p.229.

³⁵ Van den Berg & Jansen, 1996, p. 26.

³⁶ UAV 1989, par. 5-1 sub a en par. 6-10.

³⁷ UAV-GC 2005, algemene toelichting.

In de Mbo en de UAV-GC 2005 wordt een onderscheid gemaakt in drie typen vergunningen³⁸:

- a. vergunningen die betrekking hebben op de opzet van het werk en/of de realisatie van het meerjarig onderhoud;
- b. vergunningen die betrekking hebben op het gebruik van het werk, en
- c. vergunningen die onderdeel vormen van de categorie vergunningen die nodig zijn voor het werk of het meerjarig onderhoud en die de opdrachtnemer wenselijk acht en die niet thuishoren in de categorieën a en b (ook wel 'uitvoeringsvergunningen' genoemd).

De UAV-GC 2005 geeft niet aan wat er exact moet worden begrepen onder de begrippen 'opzet' en 'gebruik' van het werk. In de toelichting wordt enkel ingegaan op de driedeling en het feit dat de verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van deze typen vergunningen verdeeld wordt over beide partijen.³⁹ Het eerste type vergunningen zijn vergunningen die vereist zijn om het werk te mogen realiseren. De term opzet komt in dit verband wat vreemd over, maar wordt al gebruikt sinds de UAV 1968. Opmerkelijk is dat de term altijd verklaard wordt in de literatuur in de zin dat het vergunningen betreft die nodig zijn om het werk te mogen realiseren.⁴⁰ Het gaat hier feitelijk om vergunningen die noodzakelijk zijn voor de totstandkoming van het werk volgens de eisen die daaraan gesteld worden. Het betreffen permanente vergunningen. Volgens van den Berg⁴¹ dienen deze vergunningen ervoor dat het werk, gelet op de toekomstige plaats en de betekenis ervan, past in de directe ruimtelijke omgeving. Het belangrijkste voorbeeld hiervan is ongetwijfeld de bouwvergunning. De term 'totstandkoming' van het werk was wellicht een betere keuze geweest dan de term 'opzet'. Het onderscheid tussen vergunningen benodigd voor de opzet van het werk en vergunningen die nodig zijn voor de door de opdrachtnemer gekozen uitvoering wordt echter al enkele decennia gehanteerd. Hierdoor bestaat er bij de gebruiker van de UAV-GC 2005 geen misverstand wat er onder 'opzet van het werk' wordt verstaan.

Bij het tweede type vergunningen, de vergunningen die nodig zijn voor het gebruik van het werk, moet gedacht worden aan milieuvergunningen of bijvoorbeeld een lozingsvergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.⁴² Deze vergunningen zijn niet noodzakelijk om het werk te realiseren maar zijn permanente vergunningen die met het gebruik van het gerealiseerde werk, zoals bijvoorbeeld een gebouw of een weg, samenhangen. Zonder een dergelijke vergunning kan de opdrachtgever geen gebruik maken van het gerealiseerde werk.

³⁸ UAV-GC 2005, toelichting Model Basisovereenkomst.

³⁹ UAV-GC 2005, toelichting p. 22.

⁴⁰ Van Wijngaarden, 1974, p. 21, Chao-Duivis & Koning, 2001, p. 231, Van den Berg & Janssen, 1996, p. 25, Chao-Duivis & Bruggeman & Koning, 2005, p. 26.

⁴¹ Van den Berg & Janssen, 1996, p. 25.

⁴² Bijvoorbeeld ten behoeve van het lozen van verontreinigd water uit een pompkelder van een verdiepte ligging van een weg.

Het laatste type vergunningen betreft de typische uitvoeringsvergunningen die sterk samenhangen met de door de opdrachtnemer gekozen uitvoeringswijze, zoals bijvoorbeeld een tijdelijke grondwateronttrekkingsvergunning op grond van de Grondwaterwet. Het betreffen hier veelal tijdelijke vergunningen. De term 'wenselijk acht' in de toelichting⁴³ roept bij mij vragen op. Het wekt de suggestie dat de opdrachtnemer voor dit type vergunningen zelf bepaalt of deze noodzakelijk zijn of niet. Weliswaar staat het de opdrachtnemer vrij een uitvoeringswijze te kiezen, echter de daarmee samenhangende noodzakelijke vergunningen zullen altijd gebaseerd zijn op een wet in formele of materiële zin. De enige vrijheid die de opdrachtnemer heeft, is de vrijheid van keuze voor zijn uitvoeringsmethode. Hij kan hierbij bewust kiezen voor een bepaalde methode die bijvoorbeeld niet vergunning- of ontheffingsplichtig is.

3.4.2 De Mbo in relatie tot de annex.

De regeling in de Mbo is als volgt. De opdrachtgever geeft in een annex, behorend bij de vraagspecificatie, limitatief aan welke vergunningen door hem zullen worden verzorgd.⁴⁴ Bij elk van deze vergunningen geeft de opdrachtgever tevens aan wat de uiterste datum is waarop deze vergunningen verkregen moeten zijn.⁴⁵ Tot slot wordt door de opdrachtgever bepaald wat de uiterste datum is waarop de opdrachtnemer alle, niet in de annex opgenomen vergunningen die benodigd zijn voor de opzet en het gebruik van het werk, moet hebben verkregen.⁴⁶

Over de typische uitvoeringsvergunningen die de opdrachtnemer moet verzorgen wordt dus niets geregeld in de Mbo, tenzij de opdrachtgever deze vergunningen heeft opgenomen in de annex, dan vallen ze immers automatisch onder de vergunningen waarvan de opdrachtgever heeft aangegeven dat hij deze verzorgd.⁴⁷

Alhoewel dit niet met zoveel woorden in de Mbo, de UAV-GC 2005 of de toelichting omschreven is, lijkt uit de redactie van sommige bepalingen⁴⁸ dat er sprake is van een tijdig verleende vergunning op het moment dat deze wordt afgegeven door de vergunningverlenende instantie vóór het contractueel overeengekomen tijdstip.⁴⁹

⁴³ UAV-GC 2005, toelichting p.22.

⁴⁴ Artikel 6 lid 1 Mbo.

⁴⁵ Artikel 6 lid 2 Mbo.

⁴⁶ Artikel 6 lid 3 Mbo.

⁴⁷ UAV-GC 2005, toelichting p. 23.

⁴⁸ Paragraaf 9 lid 6 sub (c); paragraaf 9 lid 9 UAV-GC 2005.

⁴⁹ De vergunning hoeft dus niet onherroepelijk te zijn voor het contractueel overeengekomen tijdstip. Een vergunning heeft immers in beginsel rechtskracht op het moment dat deze verleend is.

3.4.3 *Kosten samenhangend met de vergunningen.*

Ten aanzien van de kosten die samenhangen met het verkrijgen en het naleven van vergunningen wordt in artikel 6 Mbo niets geregeld. De toelichting⁵⁰ zegt hier wel iets over. Alle kosten die samenhangen met het verkrijgen en het naleven van de vergunningen voor de opzet danwel het gebruik van het werk die de opdrachtnemer moet verzorgen, komen voor zijn rekening. Deze kosten maken op grond van het bepaalde in paragraaf 4 lid 4 UAV-GC 2005 deel uit van zijn aanbieding. Kosten die voortkomen uit vergunningen die nodig zijn voor het gebruik van het werk en die na aanvaarding van het werk ontstaan, zijn voor rekening van de opdrachtgever.⁵¹

3.5 *Verplichtingen van de opdrachtgever, paragraaf 9 UAV-GC 2005*

3.5.1 *Algemeen*

Aangezien per project door de opdrachtgever wordt bepaald voor welke vergunningen de opdrachtgever zorg draagt, verschilt de omvang van zijn verplichtingen met betrekking tot het verkrijgen van vergunningen per project. Het in de annex opgenomen overzicht bepaalt in feite de verdeling tussen partijen. Indien de opdrachtgever weinig taken op het vlak van het verkrijgen van vergunningen wilt, kan de opdrachtgever ervoor kiezen in de annex consequent geen of bijna geen vergunningen op te nemen. Het is echter niet verstandig dat de opdrachtgever zich het er makkelijk van af maakt door dit te doen. Deze waarschuwing wordt ook door de opstellers van de UAV-GC 2005 gegeven.⁵² Tijdens een in 2001 door het Centrum van Aansprakelijkheidsrecht - KU Brabant gehouden symposium met als onderwerp de UAV-GC 2000 heeft ook Thunnissen⁵³ hierop gewezen. Hij koppelt in dit verband invloed aan verantwoordelijkheid. De achterliggende gedachten van de gegeven waarschuwing is volgens hem logisch en plausibel.⁵⁴ Degene die overwegend invloed heeft op het al dan niet verkrijgen van de betreffende vergunning, zou voor het verkrijgen daarvan ook de verantwoordelijkheid moeten hebben.⁵⁵ Deze kritische noot heeft er toe geleid dat in de proef- en implementatieperiode de bepalingen van paragraaf 9 en 10 UAV-GC 2005 aangepast zijn.⁵⁶

⁵⁰ UAV-GC 2005, toelichting p. 23.

⁵¹ UAV-GC 2005, toelichting p. 22.

⁵² UAV-GC 2005, toelichting p. 22.

⁵³ Uniforme administratieve voorwaarden voor geïntegreerde contractvormen (UAV-GC 2005), BR 2001, p. 631 e.v.

⁵⁴ Dit zou ook blijken uit de discussies in de achterban bijeenkomsten in het kader van de totstandkoming van de UAV-GC (Wergroep Juridische en Administratieve Kaders).

⁵⁵ Uniforme administratieve voorwaarden voor geïntegreerde contractvormen (UAV-GC 2005), BR 2001, p. 631.

⁵⁶ De voorwaarden uit de UAV-GC 2000 hielden te weinig rekening met de verschillende situaties waarin een project kan komen te verkeren als gevolg van het niet tijdig verkrijgen van vergunningen. De mogelijkheden van ontbinding waren niet helemaal zuiver omschreven, de 'meewerkverplichting' heeft een rol gekregen met daaraan gekoppeld de toerekenbare tekortkoming van een van de partijen. Uit CROW publicatie 212, p. 93.

De inhoud van de annex zal sterk afhangen van de keuze die de opdrachtgever heeft gemaakt ten aanzien van de verdeling van de ontwerpwerkzaamheden. Kiest de opdrachtgever er voor zelf zowel het programma van eisen, het voorlopig ontwerp en het definitief ontwerp te maken, dan ligt het voor de hand dat hij ook alle voor de totstandkoming en het gebruik van het werk benodigde vergunningen verzorgt. In deze situatie is het zelfs denkbaar dat de opdrachtgever ook de verantwoordelijkheid draagt voor de typische uitvoeringsvergunningen, vooral wanneer er veel tijd met het proces tot het aanvragen en het verkrijgen van de vergunningen gemoeid is.⁵⁷ Laat de opdrachtgever de opdrachtnemer echter veel vrijheid in zijn ontwerp door zelf enkel het programma van eisen op te stellen, dan vloeit hieruit voort dat zijn rol in het verkrijgen van de vergunningen voor de opzet en het gebruik van het werk veel bescheidener is.⁵⁸ Koning⁵⁹ geeft aan dat hier nog een tweede belangrijke verdeelsleutel mee samenhangt, namelijk dat het risico voor het niet of niet tijdig verlenen van vergunningen bij de partij wordt gelegd die dit risico het beste kan beheersen.

3.5.2 Medewerkingsplicht opdrachtnemer.

Niettegenstaande de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever voor het verkrijgen van de in de annex opgenomen vergunningen, dient de opdrachtnemer op grond van paragraaf 9 lid 1 UAV-GC 2005 daaraan wel zijn medewerking te verlenen. Deze medewerkingsplicht is enigszins genuanceerd. Enerzijds wordt in paragraaf 9 lid 1 gesproken over medewerking die *'noodzakelijk is'*. Er kunnen zich gevallen voordoen waarin het voor de opdrachtgever niet mogelijk is de vereiste vergunning te verkrijgen zonder de noodzakelijke inbreng van de opdrachtnemer. In dit verband kan bijvoorbeeld gedacht worden aan documenten van de opdrachtnemer die onderdeel uit dienen te maken van een vergunningsaanvraag, bijvoorbeeld sterkteberekeningen bij een bouwvergunning. Indien de opdrachtnemer verantwoordelijk is voor het verder uitwerken van het ontwerp, is hij ook degene die dergelijke berekeningen op zal (laten) stellen. Er geldt geen medewerkingsplicht indien de opdrachtgever de verkrijging van de vergunning zelfstandig kan realiseren. De toelichting van de UAV-GC 2005⁶⁰ maakt hierbij een vergelijking met artikel 6:58 BW die gaat over schuldeiserverzuim.⁶¹

Anderzijds wordt van de opdrachtnemer enkel medewerking vereist *'voor zover dat in zijn vermogen ligt'*. Dit ligt erg voor de hand. In paragraaf 9 gaat het immers primair om verplichtingen van de opdrachtgever. Wordt dan toch medewerking van de opdrachtnemer vereist dan moet het wel iets betreffen waar de opdrachtnemer zelf invloed op heeft.

⁵⁷ De verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van deze vergunningen zal slechts in uitzonderingsgevallen bij de opdrachtgever liggen. Het betreffen hier immers het type vergunningen dat onder de regeling van de UAV 1989 per definitie bij de Opdrachtnemer rust.

⁵⁸ UAV-GC 2005, toelichting p. 22.

⁵⁹ Chao-Duivis & Koning, 2001, p. 232.

⁶⁰ UAV-GC 2005, toelichting p. 43.

⁶¹ Artikel 6:58 BW: De schuldeiser komt in verzuim, wanneer nakoming van de verbintenis verhinderd wordt doordat hij de daartoe noodzakelijke medewerking niet verleent of doordat een ander beletsel van zijn zijde opkomt, tenzij de oorzaak van verhindering hem niet kan worden toegerekend.

3.5.3 Uiterste datum voor het verkrijgen van vergunningen.

De opdrachtgever dient de vergunningen te verkrijgen vóór de uiterste datum die in de annex voor de afzonderlijke vergunningen vermeld staan. De opdrachtnemer kan vervolgens bij zijn planning rekening houden met deze datum. Hierbij rijst dan gelijk de vraag, wat er gebeurt als deze datum door de opdrachtgever niet gehaald wordt, de opdrachtnemer is er immers bij het bepalen van zijn prijs vanuit gegaan. In de leden 3 en verder van paragraaf 9 van de UAV-GC 2005 wordt de rechtspositie van partijen geregeld bij het niet tijdig verkrijgen van de vergunningen door de opdrachtgever.

In de eerder genoemde proef- en implementatieperiode van de UAV-GC 2000 is de vraag naar voren gekomen of de opdrachtgever het tijdstip wel zo expliciet zou moeten vastleggen. De opstellers van de UAV-GC 2005 hebben er bewust voor gekozen artikel 6 lid 3 Mbo niet aan te passen op dit punt.⁶² Enerzijds omdat het wijzigen van de tekst 'uiterlijk op' in 'tijdig' vervelende consequenties heeft voor de formulering van paragraaf 10 UAV-GC, hierin wordt namelijk uitgegaan van een tijdstip. Het is niet eenvoudig om de aanpassing in deze bepalingen door te voeren. Daarnaast wordt aangegeven dat het veelal vergunningen betreft voor de opzet en het gebruik van het werk en het daarmee niet zo vreemd is hier een tijdstip voor vast te leggen. Dit hoeft overigens niet, zoals door de opdrachtgevers gedacht wordt, al te gebeuren bij de uitnodiging tot het doen van een aanbieding. Deze datum kan later ingevuld worden waarbij de opdrachtnemer zelf een voorstel doet in zijn aanbieding. De toelichting van de UAV-GC 2005 is op dit punt nader aangevuld.⁶³

Bij de redenering die de opstellers geven, kunnen vraagtekens gezet worden. Weliswaar wordt er in paragraaf 10 van de UAV-GC 2005 gesproken over het in de basisovereenkomst vastgelegde tijdstip, echter een 'tijdstip' geeft slechts een moment aan waarop een gebeurtenis plaatsvindt en dit hoeft niet per definitie uitgedrukt te worden in een datum. Als dit tijdstip als volgt omschreven wordt: 'voor aanvang van de desbetreffende werkzaamheden', is naar mijn mening voldoende bepaald om welk moment cq tijdstip het hier gaat. De bepalingen uit paragraaf 10 UAV-GC 2005 zijn dan goed toepasbaar. De opdrachtnemer zal immers in zijn planning opnemen op welk moment welke werkzaamheden zullen aanvangen. Daarnaast zal de opdrachtnemer bij zijn aanbieding niet altijd in staat zijn een exacte datum aan te geven waarop hij al zijn vergunningen verkregen moet hebben om het werk te kunnen realiseren. In feite hoeft hij ook niet over de vergunning te beschikken zolang hij nog niet is aangevangen met de werkzaamheden waarop de vergunning betrekking heeft.

⁶² CROW publicatie 212, p. 89.

⁶³ CROW publicatie 212, p. 89

Ten aanzien van de opmerking van de opstellers van de UAV-GC⁶⁴ dat het niet zo vreemd is een tijdstip vast te leggen omdat het veelal vergunningen betreft die benodigd zijn voor de opzet van het werk, merk ik nog het volgende op. Deze redenering past mijns inziens goed bij contracten waarbij slechts enkele van dit soort vergunningen benodigd zijn. In sommige contracten betreft het soms tientallen vergunningen. Het is niet goed mogelijk voor al deze vergunningen op voorhand te bepalen wat de uiterste datum is waarop deze verkregen moet zijn. Het opnemen van één uiterste datum voor al deze vergunningen biedt ook niet de gewenste uitkomst, vooral niet bij een werk met een lange bouwtijd. Juist bij een lange bouwtijd is het wenselijk dat werkzaamheden gefaseerd uitgevoerd worden. De vergunningen dienen dan ook gefaseerd verkregen te worden.

3.5.4 Consequenties indien de opdrachtgever zijn verplichting niet nakomt.

In paragraaf 9 lid 3 UAV-GC 2005 is de hoofdregel bij het niet nakomen van de verplichting door de opdrachtgever opgenomen. Bij niet nakoming is er sprake van een tekortkoming van de opdrachtgever in het nakomen van zijn verbintenis (het tijdig verkrijgen van de in de annex opgenomen vergunningen). De opdrachtnemer kan dan alle rechtsvorderingen instellen die hem door de wet worden toegekend. Het betreft hier nakoming (3:296 BW), schadevergoeding (6:74 BW), ontbinding (6:265 BW) al dan niet met schadevergoeding (6:277 BW) of opschorten van de eigen prestatie (6:262 BW). In de leden 4 tot en met 8 van paragraaf 9 UAV-GC 2005 vindt nadere kwalificering plaats voor wat betreft het recht van de opdrachtnemer op schadevergoeding en het recht op ontbinding.⁶⁵

3.5.4.1 Paragraaf 9 lid 4 UAV-GC 2005, schadevergoeding opdrachtnemer

Wil de opdrachtnemer aanspraak maken op schadevergoeding dan dient er dus sprake te zijn van een tekortkoming van de opdrachtgever die aan deze is toe te rekenen en waarvan de opdrachtnemer schade ondervindt.⁶⁶ In lid 4 van paragraaf 9 UAV-GC 2005 is de omvang van de schade gelimiteerd. Bij deze limitering is geredeneerd vanuit de wenselijke situatie waarin de opdrachtnemer gebracht zou moeten worden.⁶⁷ De opdrachtgever zal de opdrachtnemer een gedeelte van de vastgestelde prijs moeten betalen, namelijk dat deel van de prestatie die de opdrachtnemer al verricht heeft.⁶⁸ In de tweede plaats zal de opdrachtnemer moeten worden gecompenseerd voor eventueel geleden verlies.⁶⁹

⁶⁴ CROW publicatie 212, p. 89.

⁶⁵ UAV-GC 2005, toelichting p. 43.

⁶⁶ Dit zijn immers de wettelijke vereisten uit 6:64 lid 1 BW: iedere tekortkoming in de nakoming van een verbintenis verplicht de schuldenaar de schade die de schuldeiser daardoor lijdt te vergoeden, tenzij de tekortkoming de schuldenaar niet kan worden toegerekend.

⁶⁷ UAV-GC 2005, toelichting p. 44.

⁶⁸ Hierbij dient dan gebruik gemaakt te worden van een vordering tot nakoming van de betalingsverplichting van de opdrachtgever.

⁶⁹ Geleden verlies wordt op grond van 6:96 BW erkend als schade die voor vergoeding in aanmerking komt.

Dit verlies zal met name bestaan uit kosten, voortvloeiend uit verplichtingen die de opdrachtnemer reeds met derden is aangegaan ter uitvoering van het werk en welke hij door de tekortkoming van de opdrachtgever niet meer kan nakomen.⁷⁰ Tenslotte zal de door de opdrachtnemer gederfde winst vergoed moeten worden. Voor de hoogte van deze winstderving wordt aangesloten bij het bepaalde in paragraaf 16 lid 10 sub b van de UAV-GC 2005.⁷¹

3.5.4.2 Paragraaf 9 lid 6 UAV-GC 2005, nuancering mogelijkheid tot ontbinding.

Ontbinding is niet toegestaan indien de tekortkoming, gezien de bijzondere aard of geringe betekenis de ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt, aldus art. 6:265 BW.⁷² In de UAV-GC 2005 worden de ontbindingsmogelijkheden van de opdrachtnemer nader geconcretiseerd. In paragraaf 9 lid 6 UAV-GC 2005 wordt bepaald dat opdrachtnemer niet gerechtigd de overeenkomst te ontbinden als het niet of niet tijdig verlenen van de vergunning het gevolg is van een tekortkoming van hemzelf (paragraaf 9 lid 6 sub a). Dit vloeit ook rechtstreeks voort uit de wettelijke regeling zoals is neergelegd in het eerste lid van artikel 6:266 BW.⁷³

Op grond van artikel 6:265 BW is de schuldeiser niet bevoegd de overeenkomst te ontbinden indien de tekortkoming van de schuldenaar de ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt. In paragraaf 9 lid 6 sub b en c UAV-GC 2005 wordt deze wettelijke regeling nader geconcretiseerd. Hierin worden een tweetal gevallen genoemd die ontbinding niet rechtvaardigen. Ontbinding is niet gerechtvaardigd indien het niet tijdig verlenen niet essentieel te achten is voor de uitvoering van het werk en/of het meerjarig onderhoud dan wel indien de ingediende bezwaren tegen het verlenen eenvoudig zijn te ondervangen. De toelichting van de UAV-GC 2005 geeft geen nadere uitleg wat er met deze twee gevallen bedoeld wordt. Bij het als eerste genoemde geval moet gedacht worden aan een vergunning die wel noodzakelijk is om het werk te realiseren en die uiteindelijk ook wel verleend zal worden maar die om wat voor reden dan ook niet verleend is voor het opgegeven tijdstip in de annex. Indien de werkzaamheden waarvoor de desbetreffende vergunning benodigd is, in tijd gezien verder naar achteren geschoven kunnen worden, is ontbinding niet gerechtvaardigd. Het als tweede genoemde geval roept meer vraagtekens op. Het is niet geheel duidelijk om wat voor bezwaren het hier gaat. Betreffen het hier bezwaren in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)? Of bezwaren die de vergunningverlenende instantie om wat voor reden dan ook heeft.

⁷⁰ Volgens de toelichting op de UAV-GC 2005 is hier in feite een parallel te trekken met het geval waarin de opdrachtgever de overeenkomst opzegt conform paragraaf 16 lid 8 UAV-GC 2005.

⁷¹ Paragraaf 16 lid 10 UAV-GC 2005 sub (b): vergoeding van 5% van het resterende deel van de in de Basisovereenkomst vastgelegde prijs, exclusief BTW, dat de Opdrachtgever verschuldigd zou zijn geweest bij volledige uitvoering van de Werkzaamheden.

⁷² Artikel 6:265 lid 1 BW: Iedere tekortkoming van een partij in de nakoming van een van haar verbintenissen geeft aan de wederpartij de bevoegdheid om de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden, tenzij de tekortkoming, gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis, deze ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt.

⁷³ Artikel 6:266 lid 1 BW: Geen ontbinding kan worden gegrond op een tekortkoming in de nakoming van een verbintenis ten aanzien waarvan de schuldeiser zelf in verzuim is.

Bezwaren in de zin van de Awb kunnen pas worden ingediend nadat een vergunning verleend is, dus die bezwaren kunnen hier niet bedoeld worden. De UAV-GC 2005 gaat er van uit dat een tijdig verleende vergunning een vergunning is die voor een aangegeven tijdstip door het bevoegd gezag is verleend. Blijkbaar kunnen er dus bezwaren leven bij het bevoegd gezag waardoor zij niet over wil gaan tot het verlenen van de vergunning, bijvoorbeeld doordat de aanvraag onvolledig is of wellicht om politieke redenen. Het kan in dergelijke gevallen eenvoudig lijken deze bezwaren op te heffen, maar uiteindelijk kan de vergunningverlenende instantie uitgebreid de tijd nemen om uiteindelijk een besluit te nemen. De termijnen uit de Awb die van toepassing zijn op de besluitvormingsprocedure zijn immers slechts termijnen van orde en er zijn maar weinig vergunningen die van rechtswege verleend worden op het moment dat een termijn verstreken is zonder dat een besluit op de aanvraag is genomen.⁷⁴ Door de onduidelijkheid die deze tweede grond met zich meebrengt kan de vraag gesteld worden wat dit toevoegt aan de wettelijke regeling uit 6:265 BW.

3.5.4.3 Mogelijkheden opdrachtgever bij het niet tijdig verkrijgen van vergunningen

Voordat de opdrachtnemer iets kan ondernemen tegen het niet nakomen door de opdrachtgever, dient de opdrachtnemer op grond van het bepaalde in paragraaf 9 lid 7 van de UAV-GC 2005 de opdrachtgever allereerst een nadere termijn te stellen om aan te geven welke stappen deze voornemens is te nemen. Reageert de opdrachtgever hier niet op, pas dan is de opdrachtnemer gerechtigd de overeenkomst te ontbinden met inachtneming van het bepaalde in 6:266 BW en paragraaf 9 lid 6 UAV-GC 2005. Deze verplichting is een aanvulling op de wettelijke regeling.

Er kunnen verschillende oorzaken ten grondslag liggen aan vertraging of stagnatie van het vergunningentraject. In sommige gevallen kan een vergunning alleen verkregen worden als de vraagspecificatie wordt aangepast. De opdrachtgever dient dan de afweging te kunnen maken of hij aan de opdrachtnemer een wijziging opdraagt of dat hij volledig van het werk af ziet en de overeenkomst opzegt in verband met een gigantische stijging van de kosten. Deze mogelijkheden zijn beschreven in paragraaf 9 lid 5 van de UAV-GC 2005. Overigens is de opdrachtgever niet verplicht een keuze te maken tussen een van beide mogelijkheden (wijzigen of opzeggen). Volgens de toelichting op de UAV-GC 2005⁷⁵ kan de opdrachtgever er bijvoorbeeld voor kiezen om eventueel door hem zelf gemaakte procedurefouten voor eigen rekening te herstellen.⁷⁶

⁷⁴ Zoals bijvoorbeeld het geval is bij een bouwvergunning ex. Artikel 46 lid 5 Woningwet.

⁷⁵ UAV-GC 2005, toelichting p. 45.

⁷⁶ UAV-GC 2005, toelichting p. 45.

Kiest de opdrachtgever ervoor om op grond van paragraaf 9 lid 7 UAV-GC 2005 de overeenkomst op te zeggen, dan is hij de opdrachtnemer een bedrag verschuldigd voor de prestatie die de opdrachtnemer al verricht heeft. Daarnaast moet de opdrachtnemer gecompenseerd worden voor het eventueel door hem geleden verlies. Paragraaf 9 lid 7 UAV-GC 2005 sluit wat dit betreft aan bij de algemene regeling met betrekking tot opzegging in paragraaf 16 lid 10 sub a en c UAV-GC 2005.⁷⁷ Indien het tekortschieten niet toe te rekenen is aan de opdrachtgever, dan heeft de opdrachtnemer geen recht op compensatie van door hem gederfde winst. Volgens de toelichting op de UAV-GC 2005⁷⁸ zou dit ook niet reëel zijn. De situatie kan zich voordoen dat een vergunning niet wordt verleend, zonder dat er sprake is van een tekortkoming van de opdrachtgever. Een dergelijke situatie zal zich veelal voor aanvang van de uitvoeringswerkzaamheden voordoen. Het ligt niet in de rede dat de opdrachtnemer in dat specifieke geval een winstvergoeding toegekend wordt over het niet uitgevoerde, maar op dat moment meest substantiële, deel van de prestatie.⁷⁹

3.5.5 Vernietiging, intrekking, schorsing of ambtshalve wijziging van de tijdig verleende vergunning

Paragraaf 9 van de UAV-GC 2005 sluit af met een bepaling dat de leden 3 tot en met 8 van overeenkomstige toepassing zijn op het moment dat een tijdig verleende vergunning in latere instantie alsnog wordt vernietigd, ingetrokken, geschorst of van strengere voorwaarden wordt voorzien. De toelichting geeft verder geen uitleg bij deze bepaling. Vernietiging, intrekking en schorsing van een vergunning zijn acties die voortvloeien uit een ingesteld beroep tegen een verleende vergunning.

Op grond van paragraaf 9 lid 8 UAV-GC 2005 geldt dus ook de regel die is neergelegd in paragraaf 9 lid 5 UAV-GC 2005. De daarin genoemde gevallen wanneer ontbinding of opzegging niet gerechtvaardigd is zijn eveneens van toepassing. Voor het in sub (c) genoemde geval in paragraaf 9 lid 6 UAV-GC⁸⁰ liggen de zaken bij een vernietigde, ingetrokken, geschorste of ambtshalve gewijzigde vergunning anders dan ik in paragraaf 3.5.4.2 heb aangegeven. In paragraaf 3.5.4.2 is aangegeven dat het in sub (c) niet ging om bezwaren in de zin van de Awb (deze kunnen immers pas na het - in termen van de UAV-GC 2005 – tijdig verlenen van een vergunning ingediend worden). Hoe moet sub c gelezen worden in relatie tot een geschorst, vernietigd of ingetrokken besluit?

⁷⁷ In paragraaf 16 lid 10 UAV-GC 2005 is de vergoeding bepaald waar de opdrachtnemer recht op heeft bij ontbinding en opzegging.

⁷⁸ UAV-GC 2005, toelichting p. 46.

⁷⁹ UAV-GC 2005, toelichting p. 46.

⁸⁰ Ontbinding is niet gerechtvaardigd indien de bezwaren eenvoudig te weerleggen zijn.

Aan al deze gevallen ligt een rechterlijke uitspraak ten grondslag en zal een nieuw besluit genomen moeten worden waarin dan op een of andere wijze rekening wordt gehouden met de (gedeeltelijk) gegronde bezwaren/beroepen. Aan de hand van de inhoud van de ingediende beroepen kan het bevoegd gezag dan wellicht aangeven of het mogelijk is spoedig een reparatiebesluit te nemen. Indien een inhoudelijk ander besluit de enige mogelijkheid is dan zal de opdrachtgever zich moeten beraden op het eventueel opdragen van een wijziging. Ook in het geval van vernietiging, intrekking en schorsing is het onduidelijk hoe de zinsnede 'indien de bezwaren eenvoudig zijn te weerleggen' gelezen moet worden. Wederom vraag ik me af wat deze grond toevoegt.

Alhoewel de bedoeling van het bepaalde in paragraaf 9 lid 9 duidelijk is, is de regeling van paragraaf 9 volgens mij niet sluitend op dit punt. In paragraaf 9 leden 4 tot en met 8 UAV-GC 2005 wordt de rechtspositie van partijen geregeld op het moment dat vergunningen niet tijdig door de vergunningverlenende instantie worden afgegeven. Met tijdig wordt bedoeld dat de vergunningverlenende instantie uiterlijk op de in de annex aangegeven datum de vergunning heeft verleend. De vergunning is dan nog niet onherroepelijk. Er staat gedurende zes weken na bekendmaking van de vergunning bezwaar en/of eventueel beroep open voor belanghebbenden. In paragraaf 9 lid 9 UAV-GC 2005 wordt bepaald wat de rechtspositie van partijen is op het moment dat een tijdig verleende vergunning alsnog geschorst, vernietigd of van strengere voorwaarden wordt voorzien. Tussen het tijdig verlenen en de schorsing of vernietiging kan een geruime periode verstrijken. Schorsing en vernietiging zijn immers gevolgen van een gerechtelijke uitspraak en deze kan wel één tot drie jaar na het verlenen van de vergunning plaatsvinden. Voor de tussenliggende periode regelt de UAV-GC 2005 in paragraaf 9 niets, terwijl het juist in deze 'onzekere' periode voor de opdrachtnemer wenselijk kan zijn de overeenkomst te wijzigen of op te zeggen.

3.5.5.1 Politiek/bestuurlijk risico opdrachtgever

Een overheidsopdrachtgever loopt een bestuurlijk/politiek risico op het moment dat de opdrachtnemer reeds een aanvang maakt met de werkzaamheden vooruitlopend op een onherroepelijke vergunning. Dit speelt met name een rol op het moment dat de werkzaamheden onomkeerbaar zijn, zoals bij het kappen van bomen of het vernietigen van een natuurgebied. Weliswaar zijn de werkzaamheden door het bevoegd gezag goedgekeurd (vergund). Indien echter in latere instantie de vergunning alsnog vernietigd wordt, dan kan de overheidsopdrachtgever behoorlijke imagoschade lopen en de opdrachtgever is mogelijk gehouden tot schadevergoeding aan degene die de bestuurlijke procedure won. Feit is dat bij vernietiging van de vergunning het bevoegd gezag de vergunning onrechtmatig heeft verleend. De overheidsopdrachtgever is doorgaans naast private opdrachtgever zelf ook bevoegd gezag. Onopgemerkte fouten gedurende de procedure zullen een overheidsopdrachtgever doorgaans zwaar worden aangerekend.

Van een overheidsopdrachtgever wordt immers verwacht dat hij in zijn publieke rol zorgvuldig omgaat met de belangen van het publiek en doorgaans ook goed op de hoogte is van een besluitvormingsprocedure.⁸¹ De toepasselijkheid van het bestuursrecht in privaatrechtelijk overheidsoptreden staat niet meer ter discussie.⁸² In artikel 3:1, tweede lid, Awb zijn de afdelingen 3.2. tot en met 3.5 Awb geclausuleerd van overeenkomstige toepassing op privaatrechtelijk handelen.

3.5.5.2 Financieel risico opdrachtnemer

Het voor eigen rekening en risico beginnen met de werkzaamheden vooruitlopend op een onherroepelijke vergunning en daarbij het risico lopen dat dit onrechtmatig wordt beoordeeld is conform de jurisprudentie, bijvoorbeeld in het hevig bekritiseerde arrest⁸³ van de Hoge Raad inzake plan Schuttersduin.⁸⁴ In dit arrest stond de vraag centraal of de gemeente onrechtmatig had gehandeld nu vergunninghouder vast begonnen was te bouwen op grond van een aan hem verleende vergunning, waarvan vaststond dat deze nog niet onherroepelijk was. De Hoge Raad overwoog hierin:⁸⁵

‘De houder van een bouwvergunning die – zoals hier – reeds met bouwen begint, voordat definitief is komen vast te staan dat de vergunning niet meer kan worden vernietigd op grondslag van een door een belanghebbende krachtens de wet tegen de verlening van die vergunning ingesteld bezwaar of beroep, handelt op eigen risico en kan niet naderhand de gemeente waarvan B en W de vergunning afgaven, aanspreken uit onrechtmatige daad, wanneer een ingesteld bezwaar of beroep tot vernietiging van de vergunning heeft geleid. Dit is slechts anders als van de zijde van de gemeente bij de vergunninghouder het gerechtvaardigd vertrouwen is gewekt dat een ingesteld of nog in te stellen bezwaar of beroep niet tot vernietiging zal leiden.’

⁸¹ HR 27-3-1987, AB 1987, 273 n.nt. Van der Burg, NJ 1987, 727 m.nt. Scheltema, Gst (1987) 840.3, AA 1988, p. 111 m.nt. Akkermans, BR 1987, p. 533 m.nt. De Haan, AB Klassiek 2003, 20 m.nt. Scheltema (Amsterdam/Ikon): De HR heeft duidelijk stelling genomen dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur doorwerken in privaatrechtelijke handelingen van bestuursorganen. In de uitspraak HR 24-04-1992, AB 1992, 542; NJ 1993, 232 m nt. Scheltema, Gst (1992) 6950.6 m.nt. Hennekens (Zeeland/Hoondert) wordt deze lijn bevestigd.

⁸² Damen e.a., 2005, p. 569.

⁸³ Tot aan het arrest Schuttersduin is vaststaande jurisprudentie van de Hoge Raad dat een door de administratieve rechter vernietigde beschikking geldt als een onrechtmatige daad van het lichaam, waarvan het bestuursorgaan die beschikking heeft genomen, waarbij volgens de Hoge Raad in beginsel de schuld van dat lichaam is gegeven (o.a. HR 31 mei 1991, Gst. 1993, 6962, 4 m. nt. dzz. inzake Van Gog-Nederweert). De Hoge Raad neemt in Schuttersduin een geheel ander standpunt in: het risico tot het uitvoering geven van een onherroepelijke vergunning komt geheel bij de vergunninghouder te liggen. Deze leer kan Hennekens niet bekoren. Volgens hem wijkt dit af van de keuze die de wetgever gemaakt heeft. (Gst 1994, -6993.4). Koeman spreekt over ‘een *generaal pardon voor een potentieel groot aantal onrechtmatige overheidshandelingen*’ (BR 1994, p. 773). Schueler stelt het volgende: “Op grond van dit arrest kan de gemeente zeggen: ‘Als ik onrechtmatig handel door de vergunning te verlenen, dan kunt u mij daar niet op aanspreken, zelfs niet als de rechter mijn fout heeft geconstateerd.’ En ook: ‘U weet pas wat u aan mijn besluit heeft, als de rechter mijn besluit heeft goedgekeurd.’ Want de rechtszekerheid van de bouwer begint pas op het moment waarop de vergunning onherroepelijke formele rechtskracht heeft”, aldus Schueler in BR 2005, p. 177.

⁸⁴ HR 29 april 1994, BR 1994, p. 773, m.n. N.S.J. Koeman.

⁸⁵ In 2001 is de door de Hoge Raad uitgezette lijn overigens door de afdeling Bestuursrechtspraak overgenomen, ABRS 3 juli 2001, AB 2003, p. 306.

Volgens van den Berg⁸⁶ brengt deze uitspraak grote (met name financiële) risico's met zich mee voor opdrachtnemers die vooruitlopend op een onherroepelijke vergunning een aanvang willen maken met de werkzaamheden. Volgens hem is het van belang dat partijen in hun overeenkomst rekening houden met eventuele risico's die verbonden zijn aan het beginnen met de werkzaamheden vooruitlopend op een onherroepelijk verleende vergunning. De opdrachtnemer dient de opdrachtgever hierover te informeren waarbij de keuze om te starten met de werkzaamheden, afhankelijk gesteld kan worden van eventueel ingediende bezwaren en/of beroepen. Weliswaar kan het risico dan steeds beter worden ingeschat, het risico blijft aanwezig tot het moment dat de formele rechtskracht een feit is. Hij pleit er dan ook voor dat de overeenkomst een voorziening bevat voor het geval een verleende vergunning toch nog zou worden vernietigd. De gevolgen zouden dan op dezelfde wijze geregeld kunnen worden als bij niet tijdige vergunning verlening.⁸⁷ De UAV-GC 2005 bevat een dergelijke regeling (paragraaf 9 lid 8 respectievelijk paragraaf 10 lid 9).

In algemene zin staat het de opdrachtgever vrij om in deze onzekere periode van zijn schorsingsbevoegdheid gebruik te maken zoals deze is opgenomen in paragraaf 16 lid 1 van de UAV-GC 2005. Het zou echter meer in de lijn van de bepalingen uit paragraaf 9 UAV-GC 2005 liggen als de opdrachtgever die zich voor een situatie gesteld ziet dat tegen een tijdig verleende vergunning een bezwaar of beroep wordt ingesteld, gebruik kan maken van de bevoegdheden zoals neergelegd in paragraaf 9 lid 5 UAV-GC 2005 (het opdragen van een wijziging respectievelijk de overeenkomst opzeggen).

3.6 Verplichtingen van de opdrachtnemer, paragraaf 10 UAV-GC 2005

3.6.1 Inspanningsverplichting

Op grond van paragraaf 10 lid 1 dient de opdrachtnemer zich in te spannen om de vergunningen te verkrijgen welke noodzakelijk zijn voor de opzet en het gebruik van het werk en welke niet zijn opgenomen in de annex. Het betreft hier een inspanningsverplichting.⁸⁸

Het zou wellicht meer voor de hand liggen dat de opdrachtnemer ten aanzien van deze vergunningen ook een resultaatverplichting heeft. De opdrachtgever heeft op grond van paragraaf 9 lid 1 UAV-GC 2005 voor dezelfde soort vergunningen immers ook een resultaatverplichting.

⁸⁶ Van den Berg & Jansen, 1996, p. 93.

⁸⁷ Van den Berg & Jansen, 1996, p. 95.

⁸⁸ Een inspanningsverplichting vraagt een bepaalde inspanning om een resultaat te behalen. Er is een bepaalde onzekerheidsmarge ten aanzien van het te behalen resultaat.

De toelichting van de UAV-GC 2005 gaat verder niet in op deze voor de opdrachtnemer geformuleerde inspanningsverplichting terwijl deze toch afwijkt van het resultaatkarakter zoals deze is vastgelegd in artikel 1 van de Mbo.⁸⁹ In de literatuur is hier wel over geschreven.⁹⁰

Volgens Koning is er in de UAV-GC 2005 aangesloten bij de inspanningsverbintenis zoals deze traditioneel geldt tussen architect en opdrachtgever.⁹¹ De architect wordt geacht bekend te zijn met de relevante wettelijke regelingen en dient bij maken van zijn ontwerp rekening te houden met eventuele juridische belemmeringen omdat het project ook juridisch uitvoerbaar moet zijn. In jurisprudentie van het AIBk⁹² is uitgemaakt dat deze verantwoordelijkheid begrensd is.⁹³ Op het moment dat de architect de opdrachtgever op bepaalde wettelijke hindernissen heeft gewezen en zich voldoende heeft ingespannen de vereiste vergunningen te verkrijgen, heeft hij recht op betaling van zijn honorarium en is niet aansprakelijk voor de eventuele vertragingsschade die voortvloeit uit het niet verkrijgen van de vergunning. In een uitspraak in 1985 bracht de arbiter dit als volgt onder woorden: "Tenzij nadrukkelijk anders overeengekomen, behoort het niet tot de taak van de architect het verkrijgen van bouwvergunningen te garanderen op straffe van verlies van het recht op honorarium. Wel kan van hem worden verlangd dat hij een ontwerp vervaardigt dat voor verlening van bouwvergunningen in aanmerking komt."⁹⁴

In de UAV-GC 2005 neemt de opdrachtnemer het ontwerp (eventueel gedeeltelijk) voor zijn rekening. De inspanningsverplichting in paragraaf 10 lid 1 van de UAV-GC 2005 lijkt volgens Koning dan ook in lijn te liggen met het bepaalde in de Standaardvoorwaarden 1997 Rechtsverhouding opdrachtgever-architect (SR 1997) en de jurisprudentie inzake publiek- en privaatrechtelijke voorschriften van het AIBk, aldus Koning.⁹⁵ De SR 1997 is thans opgegaan in de nieuwe regeling rechtsverhouding opdrachtgever – architect – ingenieur - adviseur (DNR 2005).

Meer recent merkt Chao-Duivis⁹⁶ naar aanleiding van de hiervoor aangehaalde uitspraak⁹⁷ op dat "in de door de arbiter gegeven uitspraak duidelijk een resultaatselement te herkennen is".⁹⁸

⁸⁹ Artikel 1 luidt: "Partijen verklaren deze Overeenkomst te beschouwen als een overeenkomst van aanneming van werk in de zin van Boek 7 Titel 12 Afdeling 1 Burgerlijk Wetboek". In artikel 7:750 BW is de definitie van aanneming van werk gegeven: "Aanneming van werk is de overeenkomst waarbij de ene partij, de aannemer, zich jegens de andere partij, de opdrachtgever, verbindt om buiten dienstbetrekking werk van stoffelijke aard tot stand te brengen en op te leveren, tegen een door de opdrachtgever te bepalen prijs in geld."

⁹⁰ Chao-Duivis & Koning, 2001, p. 239.

⁹¹ Chao-Duivis & Koning, 2001, p. 239.

⁹² Het AIBk staat voor Arbitraal Instituut voor de Bouwkunst.

⁹³ AIBk 9 maart 1979, BR 1979, p. 871, en AIBk 8 november 1973, BR 1974, p. 414, en AIBk 15 juni 1993, BR 1996, p. 168. Zie voorts deel 9 Hoofdstukken bouwrecht

⁹⁴ AIBk 19 december 1985, BR 1987, p. 247, m.n. H.C. Wesseling.

⁹⁵ Chao-Duivis & Koning, 2001, p. 239.

⁹⁶ Van den Berg & van de Bleek & Chao-Duivis, 2009, p.274.

⁹⁷ AIBk 19 december 1985, BR 1987, p. 247, m.n. H.C. Wesseling.

⁹⁸ Van de architect/adviseur kan immers worden verlangd dat hij een ontwerp vervaardigt dat voor verlening van bouwvergunningen in aanmerking komt.

In dezelfde lijn kan geredeneerd worden dat een opdrachtnemer, die belast is met het ontwerp, een resultaatsverplichting heeft om een ontwerp te maken dat voor vergunningverlening in aanmerking komt. In de lijn van het resultaatskarakter van de Mbo en de UAV-GC 2005 komt het mijns inziens niet onredelijk over om de opdrachtnemer een resultaatsverplichting op te leggen voor het verkrijgen van een (ontwerp)vergunning.⁹⁹ Een opdrachtnemer heeft (overigens net als de opdrachtgever) geen invloed op de wettelijke beslistermijnen uit de Awb. Hij is echter wel de aangewezen partij om aan de hand van het door hem opgestelde ontwerp, afspraken te maken met de vergunning verlenende instantie over de inhoud en de termijnen van de benodigde vergunning.

3.6.2 Medewerkingsplicht opdrachtgever.

De medewerkingsplicht van de opdrachtgever zoals deze geformuleerd is in paragraaf 10 lid 1 UAV-GC 2005 is een spiegelbepaling van de medewerkingsplicht van de opdrachtnemer zoals deze is geformuleerd in paragraaf 9 lid 1 UAV-GC 2005 welke in paragraaf 3.5.2 besproken is.

3.6.3 Resultaatsverplichting tijdelijke vergunningen.

De opdrachtnemer heeft, op grond van paragraaf 10 lid 2 UAV-GC 2005, een resultaatsverplichting voor het tijdig verkrijgen van vergunningen die hij nodig heeft of wenst en die niet behoren tot vergunningen voor de opzet en het gebruik van het werk. Ook in een traditioneel contract onder de UAV 1989 heeft de opdrachtnemer deze verplichting.

3.6.4 Aantal en soort aan te vragen vergunningen

Buiten de annex waarin wordt opgenomen welke vergunningen door de opdrachtgever verzorgd worden, bevat de basisovereenkomst en de daarbij behorende vraagspecificatie, annexen en/of bijlagen geen opgave van voor het werk benodigde vergunningen. Op grond van het bepaalde in paragraaf 10 lid 3 UAV-GC 2005 zijn de in de overeenkomst expliciet of impliciet opgenomen eisen maatgevend voor het antwoord op de vraag welke vergunningen noodzakelijk zijn. Het aantal en soort aan te vragen vergunningen zijn projectspecifiek en afhankelijk van de bestemming waarvoor het werk blijkens de overeenkomst voor bedoeld is.¹⁰⁰

3.6.5 Uiterste datum voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen.

Zoals in paragraaf 3.5.3 al is aangegeven dient in de basisovereenkomst een uiterste datum opgenomen te worden waarop de opdrachtnemer alle voor de opzet en het gebruik van het werk benodigde vergunningen, waarvoor hij verantwoordelijk is, verkregen moet hebben.

⁹⁹ Het resultaat zou de ontwerpvergunning moeten zijn op het moment dat afdeling 3.4 Awb (de uniforme openbare voorbereidingsprocedure) gevolgd wordt. Het lijkt me in eerste instantie niet voor de hand liggen de opdrachtnemer verantwoordelijk te maken voor eventuele zienswijzen die door derden tegen het ontwerpbesluit worden ingebracht. Bij de gewone Awb procedure kan het resultaat de verleende vergunning zijn.

¹⁰⁰ UAV-GC 2005, toelichting p. 34 en 46.

3.6.5.1 Consequenties wanneer de opdrachtnemer zijn verplichtingen niet nakomt.

Indien de opdrachtnemer niet tijdig de beschikking krijgt over de zogeheten uitvoeringsvergunningen (waarvoor hij een resultaatsverplichting heeft) schiet de opdrachtnemer tekort in de nakoming van zijn verplichting en kan de opdrachtgever alle rechtsvorderingen instellen die hem door de wet worden toegekend.¹⁰¹ De UAV-GC 2005 bevat geen nadere bepalingen hierover.

De UAV-GC 2005 kent wel extra bepalingen met betrekking tot het instellen van een rechtsvordering door de opdrachtgever indien de opdrachtnemer niet (tijdig) de vergunningen verkrijgt die hij nodig heeft voor de opzet en het gebruik van het werk. In de basisovereenkomst is een uiterste datum overeengekomen waarop deze vergunningen verkregen moeten zijn. Het niet (tijdig) verkrijgen van deze vergunningen zal veelal tot gevolg hebben dat het werk niet op de uiterste overeengekomen datum gerealiseerd kan worden.

In paragraaf 10 lid 4 UAV-GC 2005 is omschreven dat de opdrachtgever de overeenkomst kan ontbinden waarbij twee gevallen omschreven worden wanneer er sprake is van een tekortschieten van de opdrachtnemer:

- de ontwerpwerkzaamheden voldoen niet aan de voor het werk relevante bouwtechnische en milieutechnische overheidsvoorschriften en dit kan de opdrachtnemer worden toegerekend;
- de opdrachtnemer heeft onvoldoende inspanning geleverd tot het verkrijgen van de vergunningen.

Het als eerste genoemde geval lijkt voor zich te spreken. De opdrachtnemer kan de technische eisen waaraan voldaan moet worden om de benodigde vergunningen te verkrijgen kennen. De eisen zijn geobjectiveerd vervat in kenbare voorschriften.¹⁰² Indien de ontwerpwerkzaamheden niet voldoen aan relevante bouwtechnische en milieutechnische overheidsvoorschriften zal het bevoegde gezag geen vergunning afgeven. Zonder de benodigde vergunning kan het werk niet gerealiseerd worden. De opdrachtgever kan overigens alleen iets ondernemen op het moment dat het de opdrachtnemer toegerekend kan worden dat niet voldaan wordt aan relevante voorschriften. Indien de opdrachtnemer volledig verantwoordelijk is voor het ontwerp zal dit eenvoudiger te bewijzen zijn dan indien de opdrachtgever mede verantwoordelijk was voor de ontwerpwerkzaamheden.

¹⁰¹ UAV-GC 2005, toelichting p. 47.

¹⁰² Van den Berg & Jansen, 1996, p. 94.

Het als tweede genoemde geval zal in ieder geval tot meer discussie leiden. Wanneer er sprake is van een inspanningsverplichting is de bewijspositie van de schuldeiser zwaarder.¹⁰³ Daar waar een resultaatsverplichting niet wordt nagekomen kan de schuldeiser dit eenvoudig aantonen, het toegezegde resultaat is niet ingetreden. De opdrachtgever zal op het moment dat de vergunningen door de opdrachtnemer niet tijdig verkregen zijn, moeten stellen en bewijzen dat de opdrachtnemer zich niet genoeg heeft ingespannen, hetgeen vaak een onmogelijkheid is.¹⁰⁴ Eens te meer een reden om het verkrijgen van een positief besluit op de aanvraag in de vorm van een ontwerp of definitieve vergunning als resultaatsverplichting bij de opdrachtnemer neer te leggen.

Het ligt overigens niet voor de hand dat de opdrachtgever, indien de opdrachtnemer tekortschiet in zijn verplichting, direct overgaat tot ontbinding van de overeenkomst. De opdrachtgever zal veelal het werk willen continueren en zal op andere wijze proberen de opdrachtnemer te bewegen om alsnog met spoed de benodigde vergunningen te verkrijgen. Hierbij kan hij eventueel gebruik maken van de mogelijkheden uit paragraaf 43 van de UAV-GC 2005 (ingebrekestelling en de opdrachtnemer alsnog een redelijke termijn bieden om aan zijn verplichtingen te voldoen).¹⁰⁵

3.6.5.2 De gevolgen van ontbinding

De hiervoor besproken hoofdregel wordt in paragraaf 10 lid 5 UAV-GC 2005 genuanceerd op dezelfde wijze zoals ook in paragraaf 9 is terug te vinden: de opdrachtgever is niet bevoegd de overeenkomst te ontbinden indien de tekortkoming van de opdrachtnemer, gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis deze ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt. Ook hier geldt dat ontbinding door de opdrachtgever niet mogelijk is indien het niet (tijdig) verlenen niet essentieel is voor de realisatie van het werk of de ingediende bezwaren tegen het verlenen eenvoudig zijn te ondervangen.

Indien de vergunningen ex paragraaf 10 lid 1 UAV-GC niet (tijdig) door de opdrachtnemer verkregen zijn en dit is niet te wijten aan een tekortkoming van de opdrachtnemer dan kan de opdrachtgever binnen een redelijke termijn schriftelijk mededelen dat hij een wijziging opdraagt danwel de overeenkomst opzegt.¹⁰⁶ De situatie kan zich voordoen dat er geen vergunning afgegeven wordt door onverwachte politieke beslissingen. Om toch de benodigde vergunningen te verkrijgen kan het noodzakelijk zijn de vraagspecificatie te wijzigen. De opdrachtgever staat dan voor de keuze om dit al dan niet te doen.

¹⁰³ Brunner & de Jong, 2004, p. 184.

¹⁰⁴ Brunner & de Jong, 2004, p. 184.

¹⁰⁵ UAV-GC 2005, toelichting p. 48.

¹⁰⁶ Paragraaf 10 lid 6 UAV-GC 2005.

Bij deze keuze zal het kostenaspect een rol spelen. Indien de opdrachtgever geen keuze maakt (wijzigen danwel opzeggen) kan de opdrachtnemer op grond van het bepaalde in paragraaf 10 lid 7 UAV-GC 2005 de overeenkomst ontbinden, mits de opdrachtgever eerst een redelijke termijn is geboden om alsnog een keuze te maken.

3.6.5.3 Consequenties van opzegging door de opdrachtgever danwel ontbinding door de opdrachtnemer.

Indien de opdrachtnemer tekort is geschoten in de nakoming van zijn verplichting tot het tijdig verkrijgen van de noodzakelijke vergunningen en dit leidt tot opzegging door de opdrachtgever, danwel tot ontbinding door de opdrachtnemer, is de opdrachtgever verplicht de opdrachtnemer een vergoeding van de kosten te geven. Op dit punt sluit de UAV-GC 2005 wederom aan bij het bepaalde in paragraaf 16 lid 8 jo 10. De vergoeding bestaat uit een gedeelte van de vastgestelde prijs, namelijk dat deel van de prestatie die de opdrachtnemer al verricht heeft. Daarnaast zal de opdrachtnemer moeten worden gecompenseerd voor eventueel geleden verlies.¹⁰⁷ Recht op winstvergoeding heeft de opdrachtnemer overigens alleen op het moment dat het uitblijven van de vergunning is aan te merken als een tekortkoming van de opdrachtgever.¹⁰⁸

3.6.6 Vernietiging, intrekking, schorsing of ambtshalve wijziging van de tijdig verleende vergunning

Net zoals in paragraaf 9 van de UAV-GC 2005 is bepaald, is het mogelijk dat een door de opdrachtnemer te verkrijgen vergunning tijdig wordt verleend maar in latere instantie alsnog wordt vernietigd, ingetrokken, geschorst of van strengere voorwaarden wordt voorzien. Is dit het geval dan zijn de bepalingen inzake opzegging en ontbinding van overeenkomstige toepassing. In paragraaf 3.5.5. is uitvoerig ingegaan op deze bepaling zodat hier volstaan kan worden met een verwijzing naar die paragraaf.

3.7 Samengevat

In tegenstelling van de vaste verantwoordelijkheidsverdeling in de UAV 1989¹⁰⁹ gaat de UAV-GC 2005 uit van een drietal typen vergunningen waarvan de verantwoordelijkheden tot het verkrijgen ervan per project verdeeld worden tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. De regeling uit de Modelbasisovereenkomst en de paragrafen 9 en 10 UAV-GC 2005 komt in hoofdlijnen op het volgende neer.¹¹⁰

¹⁰⁷ Vergelijk wat hierover is opgemerkt in paragraaf 3.5.4.1.

¹⁰⁸ De opdrachtnemer kan via een schadevergoedingsactie op grond van paragraaf 16 lid 10 sub (b) aanspraak maken op de winstvergoeding over het niet gerealiseerde deel van het Werk.

¹⁰⁹ De UAV 1989 bepaalt dat de opdrachtgever verantwoordelijk is voor de vergunningen benodigd voor de opzet van het werk daar waar de opdrachtnemer enkel verantwoordelijk is voor de zogeheten tijdelijk uitvoeringsvergunningen.

¹¹⁰ Zie ook: 'Uniforme administratieve voorwaarden voor geïntegreerde contractvormen (UAV-GC 2005)', BR 2001, p. 631.

De opdrachtgever zorgt voor de tijdige beschikking van de vergunningen zoals hij deze heeft opgenomen in de annex. Het betreft hier een resultaatsverplichting. De opdrachtnemer heeft een medewerkingsplicht om er voor te zorgen dat de vergunningen door de opdrachtgever tijdig worden verkregen. Het tijdstip waarop de vergunningen moeten zijn verkregen wordt vastgelegd in de annex.

De opdrachtnemer heeft een inspanningsverplichting voor het verzorgen van de vergunningen die nodig zijn voor de opzet en het gebruik van het werk welke niet in de annex zijn opgenomen. De opdrachtgever heeft een medewerkingsplicht om er voor te zorgen dat de vergunningen door de opdrachtnemer tijdig worden verkregen. Het tijdstip waarop de vergunningen moeten zijn verkregen wordt vastgelegd in de basisovereenkomst. Voor het tijdig verkrijgen van de tijdelijke uitvoeringsvergunningen heeft de opdrachtnemer een resultaatsverplichting.

In de UAV-GC 2005 zijn bepalingen opgenomen wat de mogelijkheden van partijen zijn op het moment dat een van de partijen tekort schiet in de nakoming van haar verplichting van het tijdig verkrijgen van de voor het werk noodzakelijke vergunningen. De opdrachtnemer schiet tekort in haar verplichting op het moment dat het niet tijdig verkrijgen van de vergunningen het gevolg is van het niet voldoen van de ontwerpwerkzaamheden aan de voor het werk relevante bouwtechnische- en milieutechnische overheidsvoorschriften of indien zij onvoldoende inspanning heeft geleverd. Ontbinding van de overeenkomst bij niet nakoming van een der partijen is niet mogelijk indien het niet tijdig verlenen van de vergunning niet essentieel te achten is voor de realisatie van het werk, danwel indien de ingediende bezwaren eenvoudig zijn te ondervangen. Ingeval van ontbinding of opzegging is voorzien in een schadevergoedingsregeling.

Op de bepalingen met betrekking tot het vergunningenproces zoals deze zijn opgenomen in artikel 6 Mbo en de paragrafen 9 en 10 van de UAV-GC 2005 is de volgende kritiek te leveren:

- Artikel 6 lid 3 Mbo gaat uit dat er een exacte datum moet worden opgenomen waarvoor de opdrachtnemer de vergunningen benodigd voor de opzet en het gebruik van het werk moet hebben verkregen. Dit tijdstip zou ook omschreven kunnen worden als: *uiterlijk voor aanvang van de desbetreffende werkzaamheden.*
- Het is onduidelijk wat er exact moet worden verstaan onder de in paragraaf 9 lid 6 sub (c) en paragraaf 10 lid 7 sub (c) opgenomen grond dat ontbinding niet gerechtvaardigd is op het moment dat 'de ingediende bezwaren tegen het verlenen van de vergunning eenvoudig zijn te ondervangen'.

- Er zijn geen specifieke bepalingen opgenomen in de paragrafen 9 en 10 welke mogelijkheden er voor opdrachtgever en opdrachtnemer zijn op het moment dat er tegen een verleende vergunning beroep is ingesteld.
- De opdrachtnemer heeft op grond van paragraaf 10 lid 1 een inspanningsverplichting terwijl een resultaatsverplichting voor het verkrijgen van een (ontwerp)vergunning wellicht meer in lijn met het resultaatkarakter van de Mbo is.

4 Enkele andere onderwerpen met betrekking tot het vergunningenproces

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen een aantal onderwerpen aan de orde waarover in de onderzochte contracten bepalingen zijn opgenomen. In de Mbo en de UAV-GC 2005 zijn echter ten aanzien van deze onderwerpen geen bepalingen opgenomen. Ook de toelichting zegt hier niets over. Voor een goed begrip lijkt het mij zinvol om kort in algemene zin in te gaan op deze onderwerpen. De concrete contractsbepalingen worden behandeld in hoofdstuk 5.

4.2 Tenaamstelling en overgang vergunningen

Een vergunning wordt verleend nadat een aanvraag daartoe is ingediend. Een vergunning wordt doorgaans op naam van de aanvrager gesteld. Deze wordt vervolgens de vergunninghouder. Enige uitzondering hierop is wanneer de wet bepaald dat de vergunning geldt voor iemand in een bepaalde hoedanigheid.¹¹¹ Degene op wiens naam de vergunning is gesteld is de vergunninghouder (de adreassaats van de vergunning). Dit is in beginsel ook degene die in eerste instantie door het bevoegd gezag aangesproken kan worden bij overtreding van de vergunningvoorschriften. De UAV-GC 2005 geeft het raamwerk aan waarbinnen de opdrachtgever bepaalt welke vergunningen hijzelf en welke vergunningen door de opdrachtnemer verzorgd worden. Over de tenaamstelling van de vergunningen wordt in de UAV-GC 2005 niets geregeld.

Een algemene bestuursrechtelijke regeling met betrekking tot overgang van vergunningen ontbreekt. Diverse wettelijke regelingen kennen echter een specifieke regeling waarop overgang van een vergunning plaatsvindt.¹¹² Sommige vergunningen gaan van rechtswege over.¹¹³ Voor andere vergunningen geldt dat er een wijziging van de tenaamstelling dient plaats te vinden.¹¹⁴ Naast de wijziging tenaamstelling wordt ook nog privaatrechtelijke overdracht, overgang van rechtswege en oneigenlijke overgang onderscheiden.¹¹⁵ Het voert in het kader van deze scriptie te ver om aan te geven welke specifieke overgangsregelingen er bepaald zijn in de diverse wettelijke regelingen.¹¹⁶

¹¹¹ Knijff, 2003, p. 24.

¹¹² Knijff, 2003, p. 113.

¹¹³ Zie bijvoorbeeld 8:20 lid 1 Wv: Een voor een inrichting verleende vergunning geldt voor ieder die de inrichting drijft. Deze draagt ervoor zorg dat de aan de vergunning verbonden voorschriften worden nageleefd.

¹¹⁴ Zie bijvoorbeeld artikel 10.3 Modelbouwverordening: Door of namens burgemeester en wethouders wordt de bouwvergunning, op aanvraag van degene op wiens naam de vergunning is gesteld of op aanvraag van zijn rechtverkrijgende overgeschreven op naam van een ander dan degene op wiens naam de vergunning is gesteld.

¹¹⁵ Knijff, 2003, p. 116 e.v.

¹¹⁶ Deze zijn wel terug te lezen in het proefschrift van Knijff: *Rechtsopvolging bij vergunningen* (Knijff, 2003).

4.3 Vergunningen in relatie tot de Tracéwet

Voor de aanleg of wijziging van een hoofdweg, landelijke spoorweg of hoofdvaarweg dient een Tracéwetprocedure doorlopen te worden. In de Tracéwet is bepaald welke verschillende stappen doorlopen moeten worden om te komen tot een Tracébesluit. Dit Tracébesluit vormt vervolgens de planologische kaders waarbinnen het geïntegreerde werk gerealiseerd moet worden. Artikel 20 van de Tracéwet bepaalt dat de Minister van Verkeer en Waterstaat de coördinatie bevordert van vergunningen ter uitvoering van een Tracébesluit. Een en ander brengt met zich mee dat de vergunningen in clusters aangevraagd dienen te worden, dat op de voorbereiding van de besluiten afdeling 3.4.¹¹⁷ van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, dat de coördinator vergunningverlening namens de minister de termijnen vaststelt en dat de minister de bevoegdheid heeft van in de plaats treding op het moment dat een bevoegd gezag niet tijdig of niet overeenkomstig de aanvraag beslist. Tenslotte bepaalt de Tracéwet dat voor zover een (ontwerp van een) besluit zijn grondslag vindt in een Tracébesluit, bedenkingen respectievelijk beroep geen betrekking daarop kunnen hebben.¹¹⁸ De bedenkingen van een belanghebbende die het bijvoorbeeld niet eens is met de kap van bomen langs het tracé zullen ongegrond verklaard worden als de kap van de bomen reeds is voorzien in het onherroepelijke Tracébesluit.

4.4 De regeling in boek 7 BW

De wettelijke bepalingen ten aanzien van aanneming van werk zijn terug te vinden in titel 12 boek 7 BW. In deze bepalingen wordt niets specifiek geregeld ten aanzien van vergunningen. Wel zijn er bepalingen opgenomen om met tussenkomst van de rechter de overeenkomst te ontbinden indien een van de partijen niet of niet tijdig aan zijn verplichtingen kan voldoen.¹¹⁹ De UAV-GC 2005 maakt het mogelijk de overeenkomst zonder tussenkomst van de rechter te ontbinden, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan,. Daarnaast is in artikel 7:764 BW bepaald dat de opdrachtgever altijd gerechtigd is de overeenkomst op te zeggen. De UAV-GC 2005 kent de opdrachtgever een opzeggingbevoegdheid toe indien een vergunning niet tijdig verleend wordt.¹²⁰

¹¹⁷ De uniforme openbare voorbereidingsprocedure.

¹¹⁸ Artikel 20 lid 11 respectievelijk artikel 25c Tracéwet.

¹¹⁹ Artikel 7:756 BW.

¹²⁰ Paragraaf 9 lid 5 UAV-GC 2005.

5 De regeling in praktijk.

5.1 Algemeen

Een opdrachtgever heeft een bepaalde verwachting ten aanzien van het resultaat van een project. De met de opdrachtnemer te sluiten overeenkomst wordt geacht een weerspiegeling te zijn van dit verwachtingspatroon.¹²¹ De vragen die centraal staan in dit hoofdstuk zijn: wat zijn de verwachtingen (geweest) van de opdrachtgever ten aanzien van het vergunningenproces, op welke wijze heeft de opdrachtgever deze verwachting vertaald in het contract en vindt de opdrachtnemer de wijze waarop de opdrachtgever in het contract invulling heeft gegeven aan het vergunningenproces, redelijk.

5.2 De onderzochte contracten

In totaal zijn 12 contracten in uitvoering onderzocht. Daarnaast zijn de contractmodellen van Rijkswaterstaat en Prorail op het onderdeel vergunningen bekeken.¹²² De 12 contracten zijn als volgt onderverdeeld:

- A2 Rondweg 's-Hertogenbosch (RWS)
- Verbreding van de A4 Burgerveen - Leiden (RWS)
- Omlegging Ommen (RWS)
- Combiplan Nijverdal (RWS)
- Westrandweg NHK 67194 (RWS)
- Bergen op Zoom – Augustapolder (Prorail)
- Ontwerp en realisatie Spoorkruising A2 (Prorail)
- Onderdoorgang Zutphensestraat Apeldoorn (Prorail)
- Hanzelijn, tunnel Drontermeer (Prorail)
- Hanzelijn, Lelystad-Drontermeer Nieuweland (Prorail)
- Reconstructie N302 traject Harderwijk (provincie Gelderland)
- Turborotonde N269-Tilburgseweg en fietsbrug Hilvarenbeek (provincie Noord-Brabant)

Alle contracten hebben betrekking op het ontwerp en de aanleg van infrastructurele (spoor)werken met een omvang van meer dan € 0,5 miljoen.

¹²¹ De Schipper, 2007, p.852.

¹²² Rijkswaterstaat en Prorail hebben op centraal niveau meerdere modelcontracten opgesteld waarvan het gebruik binnen de aanbestedende dienst verplicht gesteld is. In het onderzoek is het modelcontract betrokken welke betrekking heeft op de realisatie van een infrastructureel werk.

De contracten van Rijkswaterstaat bestaan uit een Basisovereenkomst, een Vraagspecificatie deel 1 waarin de technische eisen zijn opgenomen, een Vraagspecificatie deel 2 waarin de proceseisen zijn opgenomen, Bijlagen en Annexen. Bepalingen met betrekking tot het vergunningenproces zijn opgenomen in de Basisovereenkomst, in Vraagspecificatie deel 2 (hoofdstuk omgevingsmanagement) en in Annex I. De contracten van Prorail bestaan uit een Basisovereenkomst, een Vraagspecificatie bestaande uit: document 1: eisenspecificatie en document 2: proceseisen met Appendices. De bepalingen met betrekking tot het vergunningenproces zijn opgenomen in de Basisovereenkomst, document 2 proceseisen, hoofdstuk Conditionering en de Appendix. Daarnaast verklaart Prorail het zogeheten “Gele boekje: ProRail aanvullingen en/of wijzigingen op de UAV-GC 2005” van toepassing op haar contracten.

Van alle contracten zijn allereerst de contractbepalingen geïventariseerd die betrekking hebben op het vergunningenproces. Alle contracten bevatten een basisovereenkomst waarin de UAV-GC van toepassing zijn verklaard. In een tweetal contracten zijn in de basisovereenkomst de paragrafen 9 en 10 van de UAV-GC buiten toepassing verklaard. Verder bevatten de contracten een vraagspecificatie, bijlagen en annexen.¹²³ Aan acht van de onderzochte contracten lag een Tracébesluit op grond van de Tracéwet ten grondslag.

In de onderzochte contracten worden in verschillende contractbepalingen afwijkingen opgenomen ten opzichte van de standaardbepalingen uit de UAV-GC 2005. Daarnaast zijn verschillende aanvullende bepalingen in de contracten opgenomen. In dit hoofdstuk worden de verschillende contractbepalingen¹²⁴ vergeleken met de bepalingen uit de UAV-GC 2005. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bepalingen die invulling geven aan de standaardbepalingen en bepalingen die afwijken van de UAV-GC 2005 en Mbo. Niet alle contractbepalingen worden besproken. Vanwege de omvang van deze scriptie zijn met name de meest opvallende en meest voorkomende afwijkingen ten opzichte van de UAV-GC 2005 uit de overeenkomsten beschreven. Van zowel de projectspecifieke invulling als van de afwijkingen ten opzichte van de standaardbepalingen wordt beschreven welke motivering van de opdrachtgever hieraan ten grondslag heeft gelegen als ook wat de gevolgen zijn van de desbetreffende bepaling volgens de opdrachtnemer.

¹²³ De benaming is in sommige gevallen anders, zoals Appendix.

¹²⁴ Sommige contractbepalingen verschillen met name tekstueel maar niet wat strekking betreft. Van de bepalingen met dezelfde strekking wordt slechts een contractbepaling besproken. Voor de overige soortgelijke bepalingen wordt verwezen naar de bijlagen.

5.3 Bepalingen met betrekking tot het vergunningproces die betrekking hebben op de verdeling van taken

5.3.1 Projectspecifieke invulling van de Basisovereenkomst en de Annex

5.3.1.1 De datum waarop vergunningen verkregen moeten zijn

Artikel 6 Model basisovereenkomst

1. Bij de Vraagspecificatie is door middel van een annex een overzicht gevoegd van de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die de Opdrachtgever verkregen moet hebben voor de opzet en het gebruik van het Werk of die overigens nodig zijn voor het Werk en, indien overeengekomen, voor de realisatie van het Meerjarig Onderhoud.
2. De in lid 1 bedoelde annex bepaalt voor elke afzonderlijke vergunning, ontheffing, beschikking en toestemming de uiterste datum waarop de Opdrachtgever ze moet hebben verkregen.
3. De in § 10 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen, die niet vermeld staan in de in lid 1 bedoelde annex, moeten uiterlijk op door de Opdrachtnemer zijn verkregen.

Contractuele bepaling¹²⁵

1. In de vraagspecificatie is een annex opgenomen van de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die de Opdrachtgever verkregen moet hebben voor de opzet en het gebruik van het Werk en, indien overeengekomen, voor de realisatie van het Meerjarig Onderhoud.
2. De in lid 1 bedoelde annex bepaalt voor elke afzonderlijke vergunning, ontheffing, beschikking en toestemming de uiterste datum waarop de Opdrachtgever ze moet hebben verkregen.
3. De § 10 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen, die niet volgens de in lid 1 genoemde annex door de Opdrachtgever moeten worden aangevraagd dienen uiterlijk voor de start van de werkzaamheden waarvoor de afzonderlijke vergunningen benodigd zijn¹²⁶ door de Opdrachtnemer zijn verkregen.

5.3.1.1.1 Analyse

Het artikel in de basisovereenkomst in de onderzochte contracten met betrekking tot vergunningen, komt grotendeels overeen met het artikel 6 Mbo. Er is echter één opvallende afwijking ten opzichte van de bepalingen uit de Mbo in vrijwel alle contracten waar te nemen. Dit betreft de omschrijving van het tijdstip waarop de vergunningen moeten zijn verkregen.¹²⁷

De Mbo gaat ervan uit dat er een uiterste datum opgenomen wordt waarop de opdrachtnemer de vergunningen die benodigd zijn voor de opzet en het gebruik van het werk, welke niet vermeld staan in de annex, verkregen moet hebben. In plaats van deze uiterste datum wordt in de contracten bepaald dat de opdrachtnemer deze vergunningen voor aanvang van de (desbetreffende) werkzaamheden verkregen moet hebben.

¹²⁵ Deze bepaling komt uit een contract met Prorail als opdrachtgever.

¹²⁶ Of in gelijksoortige bewoordingen zoals: 'uiterlijk de dag voor aanvang van de werkzaamheden waarop ze betrekking hebben', 'uiterlijk op de dag dat de vergunningen nodig zijn', 'voorafgaand aan de betreffende uitvoeringswerkzaamheden' en 'tijdig'.

¹²⁷ In twee onderzochte contracten is de tekst uit de Mbo overgenomen echter hierin is geen datum opgenomen.

Als reden hiervoor wordt door de opdrachtgevers aangegeven dat zij zich niet willen bemoeien met de planning van de opdrachtnemer. In paragraaf 3.5.3 heb ik aangegeven dat in de proef- en implementatieperiode van de UAV-GC 2000 ook geconstateerd is dat er door opdrachtgevers geen exacte datum opgenomen wordt in de contracten.

5.3.1.1.2 Is de verwachting van de opdrachtgever uitgekomen?

In de praktijk van de onderzochte contracten levert de van de Mbo afwijkende bepaling geen problemen op. Zowel de ondervraagde opdrachtgevers als de opdrachtnemers hebben aangegeven dat zij het tijdstip op deze wijze voldoende bepaald vinden. De verwachtingen die de opdrachtgevers hebben bij deze bepaling, namelijk dat de opdrachtnemer zelf regelt dat hij voor aanvang van de werkzaamheden de beschikking heeft over de benodigde vergunning zijn over het algemeen uitgekomen (zie in dit verband ook paragraaf 5.3.2.1.2). In geen van de onderzochte contracten heeft een van de partijen een beroep gedaan doen op de bepalingen uit de paragrafen 9 en 10 UAV-GC 2005 die betrekking hebben op wijziging, ontbinding of opzegging van de overeenkomst. Het tijdstip zoals dit omschreven is in de basisovereenkomsten van de verschillende contracten heeft niet ter discussie gestaan. Uit de onderzochte contracten kunnen geen conclusies getrokken worden of de bepalingen uit paragraaf 10 UAV-GC aansluiten bij de gehanteerde beschrijving van het tijdstip van 'tijdigheid'.

5.3.1.1.3 Conclusie

Naar mijn mening zijn er geen overwegende bezwaren om, in afwijking van de Mbo en de UAV-GC 2005 te kiezen voor de bepaling dat de vergunningen voor aanvang van de desbetreffende werkzaamheden verkregen moeten zijn. Het verdient aanbeveling de UAV-GC 2005 op dit punt nog eens te bezien.

5.3.1.2 Vergunningen die door de opdrachtgever worden verzorgd.

Alle onderzochte contracten bevatten een overzicht met daarop aangegeven de vergunningen die door de opdrachtgever worden verzorgd. Van elke overheidsopdrachtgever is een overzicht opgenomen in de bijlagen p. 97 e.v. De overzichten die gevoegd zijn bij de contracten met Prorail als opdrachtgever bevatten als enige ook een overzicht van alle door de opdrachtnemer aan te vragen vergunningen.

In de annex wordt (per vergunning) aangegeven op welk tijdstip deze vergunningen verkregen (moeten) zijn. Ook hier betreft het niet altijd een datum maar wordt het tijdstip ook wel omschreven zoals *'bij gunning werk'*, *'voor aanvang van de werkzaamheden'* of *'tijdig'*.¹²⁸ Opdrachtgevers geven aan dat zij vergunningen waaraan een groot risico kleeft voor de uitvoering van het werk zelf verzorgen. Bij vergunningen die risicovol zijn moet gedacht worden aan:

- vergunningen die een lange voorbereidings- of proceduretijd kennen met veel en intensief overleg met het bevoegd gezag¹²⁹;
- vergunningen waaraan vaak aanvullende voorwaarden gesteld worden die vanwege hun prijsconsequenties vertaald dienen te worden in het contract¹³⁰; en,
- vergunningen waarvan wettelijk bepaald is dat deze enkel door de opdrachtgever verkregen kunnen worden.¹³¹

Zoals aangegeven is in de onderzochte contracten slechts in één contract de regeling van de UAV-GC 2005 en de Mbo integraal overgenomen. De opdrachtgever heeft in dat contract in de annex aangegeven zorg te dragen voor de noodzakelijke bestemmingsplanwijziging.¹³² Alle overige benodigde vergunningen voor de realisatie en het gebruik van het werk moesten in dat contract verzorgd worden door de opdrachtnemer.

5.3.1.3 Vergunningen die door de opdrachtnemer worden verzorgd.

Alle geïnterviewde opdrachtnemers geven aan dat in de aanbestedingsfase nauwkeurig bekeken wordt welke vergunningen naast de reeds door de opdrachtgever verkregen vergunningen noodzakelijk zijn en welke bevoegde gezagen bij de vergunningen betrokken dient te worden. Verder wordt de proceduretijd die benodigd is om een vergunning te verkrijgen bekeken in relatie tot de totale planning van het te realiseren werk. Daarnaast wordt een inschatting gemaakt van de risico's in tijd en geld die de vergunningen met zich meebrengen, alsmede wordt zo mogelijk een inschatting gemaakt van de globale (leges)kosten die aan de vergunningen verbonden zijn. Een enkele opdrachtnemer geeft aan dat in de contracten waarbij hij voor het eerst geconfronteerd werd met de verplichting zorg te dragen voor deze vergunningen onderschat heeft welke hoeveelheid (papier)werk (en daarmee kosten) dit proces met zich meebrengt.

¹²⁸ Zie de bijlagen p. 97 e.v.

¹²⁹ Zoals een noodzakelijke bestemmingsplanwijziging welke vaak een proceduretijd kent van een tot anderhalf jaar.

¹³⁰ Zoals een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet.

¹³¹ Zoals de vergunning eigen dienst op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of een melding voorgenomen velling van bomen op grond van de Boswet.

¹³² Zie de bijlage p. 111.

Vrijwel alle opdrachtnemers geven aan dat met de komst van de geïntegreerde contracten onder de UAV-GC er een ontwikkeling heeft plaatsgevonden binnen hun organisaties. Voor de komst van geïntegreerde contracten bleef de taak ten aanzien van het verzorgen van vergunningen beperkt tot tijdelijke uitvoeringsvergunningen. Met de komst van de UAV-GC is deze taak uitgebreid met het verzorgen van vergunningen voor de definitieve situatie. Dit vraagt van de opdrachtnemer aanzienlijk meer deskundigheid en inzet. Deze organisatorische ontwikkeling bestond eruit dat binnen hun organisatie een discipline is ontstaan die zich enkel bezig houdt met het vergunningenaspect. Daarnaast wordt door opdrachtnemers gebruik gemaakt van adviesbureaus die reeds de nodige kennis en ervaring hebben opgedaan op het vergunningengebied.

5.3.1.4 Conclusie: projectspecifieke invulling artikel 6 Mbo in de praktijk

Het bepaalde in artikel 6 van de Mbo, alsmede de systematiek van een annex met daarop uitputtend aangegeven welke vergunningen door de opdrachtgever worden verzorgd, sluit goed aan op de praktijk met uitzondering van het aangeven van een tijdstip waarop de opdrachtnemer de vergunningen verkregen moet hebben. Dit laatste tijdstip wordt in praktijk omschreven als zijnde 'voor aanvang van de desbetreffende werkzaamheden'. Naar mijn mening zijn er geen overwegende bezwaren om dit te doen. Opdrachtnemers voldoen op dit punt aan de verwachtingen van de opdrachtgever. De opdrachtgever wil de opdrachtnemer vrijheid geven in zijn planning en hem de mogelijkheid bieden te schuiven in zijn planning op het moment dat er stagnatie plaats vindt in het proces om de vergunning te verkrijgen.

5.3.1 Projectspectifieke afwijkingen en/of aanvullingen van de Modelbasisovereenkomst

5.3.2.1 Onherroepelijke vergunningen

Model basisovereenkomst

In de UAV-GC 2005 en/of de Mbo zijn geen bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de eis dat vergunningen onherroepelijk moeten zijn verkregen alvorens een start gemaakt kan worden met de werkzaamheden waarop de vergunning betrekking heeft.

Contractuele bepalingen:

De Opdrachtnemer zal niet eerder starten met de Werkzaamheden dan nadat de voor het betreffende onderdeel van de Werkzaamheden benodigde Vergunningen onherroepelijk zijn.¹³³

als ook...

De in § 10 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen, die niet vermeld staan in de in lid 1 bedoelde annex, moeten uiterlijk oponherroepelijk door de Opdrachtnemer zijn verkregen.¹³⁴

¹³³ Uit een contract met RWS als opdrachtgever.

5.3.2.1.1 Analyse

Met de contractuele bepaling wordt geëist dat de opdrachtnemer niet mag beginnen met zijn uitvoeringswerkzaamheden voordat de vergunning onaantastbaar is geworden.

Deze bepaling heeft behoorlijke implicaties voor de planning van de opdrachtnemer. Er is immers, door het stelsel van de Algemene wet bestuursrecht, op voorhand geen vast tijdstip aan te geven wanneer een vergunning onherroepelijk is. Een procedure tot vergunningverlening kan variëren van circa 8 weken tot 6 maanden.¹³⁵ Na afgifte van de vergunning bestaat vervolgens de mogelijkheid van belanghebbenden om beroep bij de rechtbank in te dienen (eventueel voorafgegaan door een bezwaarschrift bij de vergunningverlenende instantie). Dit beroep kan weer gevolgd worden door hoger beroep bij de Raad van State. De gehele procedure om te komen tot een onherroepelijk besluit kan dan wel één tot drie jaar in beslag nemen. Deze periode zal vaak de uitvoeringsduur van het contract overstijgen. De opdrachtnemer zal zich, om aan zijn hoofdverplichting (het realiseren van het werk) te kunnen voldoen, niet altijd kunnen veroorloven om te wachten tot alle bezwaar en beroepsprocedures doorlopen zijn. In feite hoeft dit ook niet. Een ingesteld beroep schorst namelijk niet de werking van de vergunning waartegen het is gericht, tenzij bij of krachtens wettelijk voorschrift anders is bepaald.¹³⁶ Aan de vergunning komt dus wel degelijk werking toe hangende het beroep, zij het dat er een risico bestaat dat de vergunning vernietigd of gewijzigd wordt.

Tijdens de uitvoering is in een van de onderzochte contracten¹³⁷ op enig moment een contractwijziging doorgevoerd. Deze contractwijziging hield in dat de eis van het niet mogen starten met de werkzaamheden zonder onherroepelijke vergunning is komen te vervallen. In plaats hiervan is het volgende bepaald:

De Opdrachtnemer zal niet eerder starten met de Werkzaamheden dan nadat de voor het betreffende onderdeel van de Werkzaamheden benodigde vergunningen verkregen zijn. Het staat de Opdrachtnemer vrij om op eigen rekening en risico vooruitlopend op een nog niet onherroepelijke vergunning Werkzaamheden te verrichten. Indien naar aanleiding van een vergunning een verzoek om een voorlopige voorziening wordt ingediend, dan zal de Opdrachtnemer niet eerder starten met de daarop betrekking hebbende werkzaamheden dan nadat de Voorzieningenrechter het verzoek heeft afgewezen.

De opdrachtgever heeft aangegeven dat de bepaling initieel in het contract is opgenomen in verband met mogelijke imagoschade. Gedurende de uitvoering heeft de opdrachtnemer verschillende keren om planningstechnische redenen een afwijking bij de opdrachtgever ingediend om te mogen starten met de werkzaamheden vooruitlopend op het onherroepelijk worden van de vergunning.

¹³⁴ Uit een contract met Prorail als opdrachtgever.

¹³⁵ Afhankelijk of de 'normale' of de 'uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure' van de Awb gevolgd wordt.

¹³⁶ Artikel 6:16 Awb.

¹³⁷ Het betreft hier een contract met RWS als opdrachtgever.

De opdrachtgever heeft al deze gevraagde afwijkingen op basis van een juridisch risico profiel geaccepteerd. Als gevolg van voortschrijdend inzicht heeft de opdrachtgever besloten af te zien van de eis van onherroepelijkheid.

De opdrachtnemers geven overigens aan dat zij bij hun planning in beginsel rekening houden met de zes weken termijn waarbinnen bezwaar of beroep aangetekend kan worden. Verder zorgen zij ervoor dat de meest risicovolle vergunningen die benodigd zijn om het werk te realiseren in een zo vroeg mogelijk stadium aangevraagd worden.

5.3.2.1.2 Uitvoeren werkzaamheden op basis van ontwerp vergunning.

Het komt in de onderzochte contracten voor dat er reeds een aanvang gemaakt wordt op basis van een verkregen vergunning en in een enkel geval zelfs op basis van een ontwerp vergunning, vooruitlopend op een verkregen vergunning. In die gevallen wordt door de opdrachtnemer een analyse gemaakt van de mogelijke risico's¹³⁸ die zich kunnen voordoen. Indien er geen belanghebbenden hun zienswijzen kenbaar hebben gemaakt tegen het ontwerpbesluit, is de opdrachtnemer redelijk zeker dat de vergunning verleend wordt en binnen zes weken onherroepelijk wordt. Bij de toepassing van afdeling 3:4 Awb zijn immers alleen belanghebbenden¹³⁹ die hun zienswijze kenbaar hebben gemaakt ontvankelijk in hun beroep. Na het verstrijken van de termijn waarbinnen het ontwerpbesluit ter inzage heeft gelegen is dus ook duidelijk of en welke bezwaren er tegen de voorgenomen vergunningverlening bestaat. Daarnaast zijn alle voorschriften die het bevoegd gezag aan de vergunning verbindt kenbaar op het moment dat het ontwerp besluit genomen is. De opdrachtnemer weet dus aan welke eisen hij moet voldoen en kan met het bevoegd gezag overeenkomen dat reeds een aanvang wordt gemaakt met de werkzaamheden waar de vergunning betrekking op heeft. De beslissing om een aanvang te maken met de werkzaamheden, vooruitlopend op het onherroepelijk worden van de vergunning, wordt meestal door opdrachtgever en opdrachtnemer gezamenlijk gemaakt.

5.3.2.1.3 Conclusie: projectspecifieke aanvullingen op de Mbo

Met name in de contracten die zijn opgesteld net nadat de UAV-GC is opgesteld, is de eis opgenomen dat vergunningen onherroepelijk moeten zijn alvorens een aanvang gemaakt mag worden met de werkzaamheden. In de meest recente modelcontracten van RWS en Prorail wordt dit niet meer bepaald.¹⁴⁰ Er komen nog wel bepalingen voor dat de opdrachtnemer voor eigen rekening en risico een aanvang mag maken met de werkzaamheden vooruitlopend op een onherroepelijke vergunning.

¹³⁸ In tijd en geld bijvoorbeeld het weer moeten afbreken van een reeds (deels) gebouwd bouwwerk alsmede de eventueel daarmee samenhangende schade.

¹³⁹ Weliswaar ook degenen die aannemelijk hebben gemaakt niet in de gelegenheid te zijn geweest hun zienswijzen kenbaar te maken, maar deze groep lijkt verwaarloosbaar.

¹⁴⁰ Zie de bijlagen p. 87 e.v., respectievelijk p. 91 e.v.

Naar mijn mening is een dergelijke bepaling overbodig. Blijkens de in paragraaf 3.5.5.2 genoemde jurisprudentie is de opdrachtnemer sowieso aansprakelijk indien hij aan het werk gaat met een vergunning die nog niet onherroepelijk is. Alhoewel het zich in de door mij onderzochte contracten niet heeft voorgedaan, neemt dit niet weg dat er alsnog het risico van imagoschade van de overheidsopdrachtgever bestaat. De opdrachtnemer kan namelijk op basis van een bedrijfseconomische risico-afweging een aanvang maken met de werkzaamheden, terwijl dit uit het oogpunt van imagoschade voor een overheidsopdrachtgever niet wenselijk is.

Ik sluit me op dit punt aan bij van den Berg.¹⁴¹ Hij geeft aan dat het belang is dat partijen rekening houden met de eventuele risico's die verbonden zijn aan het eventueel bouwen alvorens de vergunning formele rechtskracht heeft gekregen. De opdrachtnemer zal de opdrachtgever hierover moeten informeren. Allereerst zal dan bekeken moeten worden of gewacht kan worden met bouwen totdat de vergunning onherroepelijk is. Als daar niet op kan worden gewacht dan zal bekeken moeten worden op welk moment wel een aanvang met de werkzaamheden gemaakt kan worden. Door bijvoorbeeld eerst de bezwaarschriftenprocedure af te wachten kan bezien worden hoe zwaarwegend de bezwaren zijn en daarmee kan een inschatting gemaakt worden op het onderuit gaan van de vergunning bij de rechter. Het risico dat een vergunning alsnog onderuit gaat bij de rechter blijft echter bestaan. Om deze reden pleit van den Berg voor een voorziening in de overeenkomst waarin geregeld wordt hoe gehandeld moet worden als een eenmaal verleende vergunning alsnog wordt vernietigd. Een dergelijke voorziening is opgenomen in de UAV-GC 2005, zie in dit verband ook paragraaf 3.5.5.2. Daar heb ik opgemerkt dat in de UAV-GC 2005 een regeling ontbreekt voor de tussenliggende periode, namelijk hoe moeten partijen met elkaar omgaan op het moment dat een vergunning verleend is, maar tegen deze vergunning bezwaar en/of beroep wordt ingesteld. Het gaat mijns inziens te ver om in contracten te bepalen dat vergunningen onherroepelijk moeten zijn verkregen alvorens de opdrachtnemer een aanvang kan maken met de werkzaamheden.

5.4 Bepalingen ten aanzien van het vergunningenproces in de vraagspecificatie.

5.4.1 De opdrachtnemer krijgt een resultaatsverplichting opgelegd.

In vier van de vijf onderzochte contracten van Rijkswaterstaat en in het contract van één Provincie wordt bepaald dat de opdrachtnemer, in afwijking van het bepaalde in paragraaf 10 lid 1 van de UAV-GC 2005 een resultaatsverplichting heeft ten aanzien van het verkrijgen van de vergunningen benodigd voor de opzet en het gebruik van het werk welke niet door de opdrachtgever verzorgd zijn. In het modelcontract van Rijkswaterstaat is een dergelijke bepaling als keuzeoptie opgenomen.¹⁴²

¹⁴¹ Van den Berg & Janssen, 1996, p. 95.

¹⁴² Zie de bijlagen p. 87.

Paragraaf 10 lid 1 UAV-GC 2005

De Opdrachtnemer spant zich in om met bekwame spoed en met inachtneming van het tijdstip dat is vastgelegd in de Basisovereenkomst de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen te verkrijgen die niet vermeld staan in de in § 9 lid 1 bedoelde annex, voorzover zij nodig zijn voor de opzet en het gebruik van het Werk en voor de realisatie van het Meerjarig Onderhoud. De Opdrachtgever is verplicht, voorzover dat in zijn vermogen ligt, de Opdrachtnemer de medewerking te verlenen die noodzakelijk is voor het verkrijgen van die vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen.

Contractuele bepaling waaraan een Tracébesluit ten grondslag ligt

(eerder): Het bepaalde in de paragrafen 9 en 10 van de UAV-GC is niet van toepassing.

1. De Opdrachtnemer zorgt voor de tijdige verkrijging van de Permanente Vergunningen.
- 2a. Schade als gevolg van een vertraging in het verkrijgen van een onherroepelijke Permanente Vergunning komt voor rekening en risico van de Opdrachtgever, indien:
 - i. de vertraging is ontstaan na de toezending van de Ontwerpvergunning door de vergunningverlenende instantie aan de coördinator vergunningverlening bij Rijkswaterstaat, en
 - ii. de vertraging meer dan 20/35¹⁴³ weken betreft, en
 - iii. het schade betreft veroorzaakt door een te late oplevering van het Werk bij Einde Uitvoering tengevolge van de bedoelde vertraging.
- 2b. Het onder a. bepaalde laat onverlet dat schade als gevolg van de eerste 20/35 weken van een vertraging als bedoeld onder a. voor rekening en risico van de Opdrachtnemer blijft.
- 2c. Het onder a. bepaalde is slechts van toepassing voor zover de vertraging niet is ontstaan door onvolledigheden of onjuistheden in de aanvraag of het daaraan ten grondslag liggende ontwerp, of anderszins niet is te wijten aan een handelen of nalaten van de Opdrachtnemer.
- 2d. Een vertraging als bedoeld onder a. wordt berekend door de tijd die daadwerkelijk is verstreken na het moment van toezending van de Ontwerpvergunning tot het moment van het verkrijgen van een onherroepelijke Permanente Vergunning te vergelijken met de termijn die de coördinator vergunningverlening bij Rijkswaterstaat voor de betreffende Vergunning heeft vastgesteld tussen de toezending van de Ontwerpvergunning en de toezending van de Permanente Vergunning vermeerderd met een termijn van twee weken die nodig is voor publicatie van de Permanente Vergunning en de wettelijke beroepstermijn van zes weken na publicatie.
- 2e. Indien een vertraging als bedoeld onder a. dreigt, is de Opdrachtnemer verplicht om de schade zoveel mogelijk te beperken door bijvoorbeeld de fasering aan te passen.

¹⁴³ In de verschillende contracten worden verschillende termijnen gehanteerd variërend tussen 20 en 35 weken.

Contractuele bepaling in contracten waaraan geen Tracébesluit ten grondslag ligt:

1. De opdrachtnemer heeft, in afwijking van paragraaf 10 lid 1 van de UAV-GC 2005 voor vergunningen die nodig zijn voor de opzet of het gebruik van het Werk een resultaatsverplichting
2. Schade als gevolg van een vertraging bij het verwerven van vergunningen komt voor rekening en risico van de Opdrachtnemer tenzij,
 - (i) de vertraging is ontstaan na het verlenen van de vergunning aan de opdrachtnemer door de vergunningverlenende instantie (positief besluit op de aanvraag), en
 - (ii) de vertraging meer dan 20/35 weken betreft en
 - (iii) het schade betreft veroorzaakt door een te late oplevering van het Werk tengevolge van deze vertraging
3. Het bepaalde in voorgaande eis laat onverlet dat schade als gevolg van de eerste 20/35 weken van een vertraging als bedoeld in voornoemd lid voor risico en rekening van de Opdrachtnemer blijft.
4. Het bepaalde in eis 2 is slechts van toepassing voor zover de vertraging niet ontstaan is door onvolledigheden of onjuistheden in de aanvraag of het daaraan ten grondslag liggende ontwerp, of anderszins niet is te wijten aan een handelen of nalaten van de Opdrachtnemer.
5. Indien een vertraging als bedoeld onder eis 2 dreigt, is de Opdrachtnemer verplicht om de schade zoveel mogelijk en aantoonbaar te beperken.

In paragraaf 10 lid 1 van de UAV-GC 200 heeft de opdrachtnemer een inspanningsverplichting met betrekking tot het verkrijgen van de voor het werk noodzakelijke vergunningen. In afwijking daarvan wordt in deze contracten aan de opdrachtnemer hiervoor een resultaatsverplichting opgelegd. Deze resultaatsverplichting komt zowel voor in contracten waar een Tracébesluit op grond van de Tracéwet aan ten grondslag ligt als in contracten waar geen Tracébesluit aan ten grondslag ligt. De bepalingen zijn vrijwel identiek, met uitzondering van de bepaling waarin bepaald wordt wanneer er sprake is van vertraging. Deze bepaling is alleen opgenomen in contracten waaraan een Tracébesluit ten grondslag ligt.

5.4.1.1 Analyse: de resultaatsverplichting in contracten waaraan een Tracébesluit ten grondslag ligt.

In de contractuele bepalingen worden drie voorwaarden genoemd waaraan voldaan moet zijn om de schade als gevolg van een te late vergunningverlening voor rekening van de opdrachtgever te laten. De eerste van de drie genoemde voorwaarden duidt het moment aan waarop het risico overgaat van de opdrachtnemer op de opdrachtgever. De regeling impliceert dat de opdrachtnemer volledig verantwoordelijk is voor de vertraging die ontstaat in het vergunningproces tot het moment waarop de ontwerpvergunning wordt verleend.

Indien aan het contract een Tracébesluit ten grondslag ligt, heeft de minister reeds met het betrokken bevoegde gezag overleg gepleegd over de termijnen¹⁴⁴ waarbinnen het bevoegde gezag geacht wordt te beslissen op een aanvraag. Deze termijnen worden bij het contract gevoegd. Het staat de opdrachtnemer vrij om voorafgaande aan het indienen van de vergunningsaanvraag met het bestuursorgaan in overleg te treden en een concept aanvraag voor te leggen om te komen tot een ontvankelijke aanvraag. Op deze wijze kan de opdrachtnemer een goede inschatting maken hoeveel tijd benodigd is om te komen tot een ontwerpvergunning.¹⁴⁵ Hiermee lijkt het redelijk dat het omslagpunt van het risico van vertraging in de vergunningverlening in contracten waaraan een Tracébesluit ten grondslag ligt te leggen op het moment dat het ontwerpbesluit door het bevoegde gezag wordt afgegeven.

De tweede voorwaarde bepaalt dat schade die optreedt als gevolg van de vertraging over de eerste 20 – 35 weken voor rekening en risico van de opdrachtnemer blijft. De vertraging wordt berekend door de periode die daadwerkelijk verstreken is tussen het moment van afgeven van de ontwerpvergunning en het onherroepelijk worden ervan, te vergelijken met het aantal weken die de coördinator vergunningverlening heeft vastgesteld voor de periode tussen het verlenen van de ontwerpvergunning en de definitieve vergunning, vermeerderd met 8 weken (zijnde het moment waarop de vergunning na publicatie ervan en indien geen beroep wordt ingesteld onherroepelijk wordt). Het aantal weken varieert over de verschillende contracten. In één van de eerste contracten waarin deze bepaling is opgenomen, geldt de termijn van 35 weken. Deze termijn is als volgt opgebouwd. Op grond van artikel 25b derde lid Tracéwet dient de Raad van State binnen 6 maanden (24 weken) na indienen van het verweerschrift te besluiten op beroepen die zijn ingediend tegen de vergunningen ter uitvoering van het Tracébesluit. Na het verlenen van een vergunning staat 6 weken beroep open. Voor het indienen van een verweerschrift is met een periode gerekend van 5 weken.¹⁴⁶ De opdrachtgevers geven aan dat deze termijn van 35 weken naar beneden toe aangepast wordt afhankelijk van de totale uitvoeringsduur van het contract.

De derde voorwaarde spreekt voor zich. Het moet gaan om schade als gevolg van een te late oplevering van het werk. Op het moment dat er vertraging optreedt in de vergunningverlening als gevolg van een ingediend beroep en er zijn binnen het contract voldoende mogelijkheden om te schuiven met de verschillende uitvoeringswerkzaamheden waardoor de opleverdatum niet in gevaar komt, dan dient de opdrachtnemer op deze wijze de schade te beperken.

¹⁴⁴ Deze termijnen zijn weliswaar indicatief en niet bindend maar de vergunningverleners hebben wel hun bereidheid aangegeven deze termijnen na te zullen streven.

¹⁴⁵ Op grond van het bepaalde in afdeling 3.4 Awb dient eerst een ontwerpbesluit ter inzage gelegd te worden alvorens een definitief besluit wordt afgegeven.

¹⁴⁶ Deze termijn is indertijd vergeleken met de gemiddelde beroepstermijn van een zestal uitspraken van de Raad van State over de jaren 2003 en 2004. In deze uitspraken stonden besluiten ter discussie die genomen zijn met toepassing van artikel 20 Tw. De termijn tussen het afgeven van de definitieve vergunning en de uitspraak van de Raad van State bedroeg gemiddeld 36 weken (uit: advies Landsadvocaat d.d. 27-07-2004) .

5.4.1.2 Analyse: de resultaatsverplichting in andere contracten.

In contracten waar geen Tracébesluit aan ten grondslag ligt, geldt de coördinatieverplichting uit artikel 20 Tracéwet niet. Bij deze contracten worden met het bevoegd gezag geen termijnen afgestemd waarbinnen een vergunning verleend dient te worden, noch geldt er een in de plaats treding bevoegdheid op het moment dat bepaalde vergunningen niet tijdig of niet overeenkomstig de aanvraag verleend worden. Een en ander brengt met zich mee dat er ten aanzien van het verkrijgen van de noodzakelijke vergunningen meer onzekerheid bestaat. In de contractuele bepalingen wordt niet bepaald op welke wijze de vertraging berekend wordt. Er wordt enkel bepaald dat het de vertraging betreft die ontstaat na een positief besluit op de aanvraag. Alle vertraging die ontstaat voordat het bevoegd gezag een positief besluit neemt op de aanvraag komt daarmee sowieso voor rekening van de opdrachtnemer.

5.4.1.3 Waarom een resultaatsverplichting?

De opdrachtgevers geven een aantal redenen om deze van de UAV-GC 2005 afwijkende bepaling op te nemen. Als voornaamste reden wordt aangegeven dat een resultaatsverplichting ten aanzien van het verkrijgen van vergunningen meer in lijn is met het resultaatkarakter van de overeenkomst.¹⁴⁷ Er wordt van de opdrachtnemer een bepaald resultaat verlangd, daarbij hoort dan ook het verkrijgen van de benodigde vergunningen. Daarnaast wordt aangegeven dat een resultaatsverplichting meer voor de hand ligt omdat de opdrachtnemer zelf bepaalt op welk moment en op welke wijze hij de benodigde vergunningen aanvraagt. Door het opleggen van de resultaatsverplichting dient de opdrachtnemer zelf bij het bevoegde gezag te bewerkstelligen dat de vergunning spoedig verleend wordt. Ten slotte wordt aangevoerd dat de opdrachtnemer op deze wijze geprikkeld wordt om tijdig te beginnen met het aanvragen van de benodigde vergunningen, met name door de bepaling ten aanzien van de vertragingsschade. In de overeenkomst wordt expliciet vastgelegd wanneer de schade die ontstaan is als gevolg van het niet tijdig verkrijgen van de benodigde vergunningen niet meer voor rekening van de opdrachtnemer komt. Dit wordt gedaan, aldus de opdrachtgevers, om het risico voor de opdrachtnemers beter beheersbaar te maken. De opdrachtnemer kan bij zijn inschrijving rekening houden dat de schade als gevolg van het overschrijden van een opleverdatum, veroorzaakt door de eerste 20 – 35 weken vertraging in de vergunningverlening, altijd voor zijn rekening komt. De opdrachtnemer wordt op deze wijze maximaal geprikkeld om na te gaan welke benodigde vergunningen risicovol zijn voor de planning van het werk. Het is van belang dat de opdrachtnemer in beeld krijgt welke vergunningen risicovol zijn. De opdrachtnemer hoeft dus niet bij elke benodigde vergunning rekening te houden met deze termijn. Daarnaast zou de bepaling er toe bijdragen dat de opdrachtnemer zelf ervoor zorgt dat de termijnen die door de vergunningencoördinator Rijkswaterstaat is overeengekomen met het bevoegd gezag, nageleefd worden.

¹⁴⁷ Zoals deze is omschreven in artikel 1 Mbo.

Zoals eerder vermeld,¹⁴⁸ is niet in alle contracten gedefinieerd wanneer er sprake is van vertraging.¹⁴⁹ Daarmee is naar mijn mening in die gevallen de bepaling niet sluitend en zal de nodige discussie ontstaan op het moment dat er sprake is van schade veroorzaakt door een niet tijdige vergunningverlening.

Opdrachtgevers geven aan dat het aantal weken vertraging niet een willekeurig gekozen aantal is. Uit de interviews kwam echter naar voren dat voor de opdrachtgever niet altijd duidelijk is op welke wijze het aantal weken tot stand is gekomen. De contractbepaling wordt gekopieerd uit andere contracten zonder dat de context waarin de bepaling tot stand is gekomen bekend is.

5.4.1.4 Reactie van de opdrachtnemers hierop.

Alle ondervraagde opdrachtnemers die geconfronteerd zijn met een resultaatsverplichting ten aanzien van het verkrijgen van vergunningen, geven aan dat zij van mening zijn dat dit een onredelijke bepaling is. De meest genoemde reden door de opdrachtnemers, is dat het voor hen een niet te beheersen risico vormt. Een werk moet gerealiseerd worden in een omgeving. In deze omgeving spelen verschillende actoren bij de vergunningverlening een rol. Hierbij moet gedacht worden aan enerzijds het bevoegde gezag en anderzijds de belanghebbenden. Deze actoren zijn niet goed beïnvloedbaar door een opdrachtnemer. De kritiek van de opdrachtnemers richt zich met name op de periode van vertraging die voor hun rekening komt. Zij zijn van mening dat bezwaren uit de omgeving nooit voor hun rekening moet komen. De omgeving is een totaal onbeheersbaar gegeven.

De opdrachtnemers geven aan dat zij de indruk hebben dat opdrachtgevers van mening zijn dat dit soort risico's goed in te schatten of te beprijzen zijn door de opdrachtnemers. Dit is echter niet het geval, zeker niet indien een opdrachtnemer in concurrentie moet inschrijven. Indien het risico tot uitdrukking moet komen in de aanbiedingsprijs, en andere inschrijvers doen dit niet, dan wordt de opdracht niet binnengehaald. Op het moment dat een opdrachtnemer de indruk heeft dat de andere inschrijvers een bepaald risico niet zullen beprijzen wordt het risico geaccepteerd en wordt het overgeheveld naar de uitvoeringsfase. Een opdrachtnemer zal daarom in de uitvoeringsfase op een creatieve manier op zoek gaan naar mogelijkheden om dit risico in de uitvoering te beheersen, bijvoorbeeld door er voor te zorgen dat een mogelijke overschrijding van een mijldatum gelegen is in een andere oorzaak, waarbij het risico wel voor rekening van de opdrachtgever komt.

¹⁴⁸ Zie paragraaf 5.4.1.

¹⁴⁹ Het betreffen hier twee onderzochte contracten met RWS als opdrachtgever en een contract met de Provincie als opdrachtgever, waaraan geen Tracébesluit op grond van de Tracéwet ten grondslag ligt.

Tegenwoordig worden veel contracten gegund op basis van de economisch meest voordelige inschrijving (EMVI). Dit houdt in dat niet alleen de prijs maar ook de kwaliteit een rol speelt. De opdrachtnemer dient dan, naast zijn inschrijvingsprijs, tal van documenten te overleggen, zoals kwaliteitsplannen en plannings, aan de hand waarvan de aanbestedende dienst een score bepaald. De score wordt uitgedrukt in een fictieve korting welke van de inschrijvingsprijs wordt afgetrokken. Aan de hand van deze beoordeling ontstaat dan een fictief laagste inschrijver die het werk gegund krijgt. Eén van deze EMVI criteria betreft vaak het eerder opleveren van het werk dan contractueel bepaald. De wens van de opdrachtgever om het werk eerder gerealiseerd te krijgen botst volgens de opdrachtnemers met een contractuele bepaling waarin wordt gesteld dat er standaard een termijn van 24 – 35 weken vertragingsschade als gevolg van een niet tijdig verkregen vergunning, voor rekening en risico van de opdrachtnemer komt. Opdrachtgevers lijken volgens de ondervraagde opdrachtnemers te vergeten dat opdrachtnemers evenzeer er belang bij hebben dat de vergunningen tijdig verkregen worden. Deze zijn immers noodzakelijk om aan de hoofdverplichting, de realisering van het werk, te kunnen voldoen. Een bepaling waarin het risico van iets wat zij totaal niet kunnen beheersen (het gaat immers om beroep ingesteld door de omgeving) voor hun rekening komt, is volgens hen buiten elke proportie en onredelijk.

Daarnaast geven opdrachtnemers aan dat zij zelf zelden bezwaar maken tegen de voorwaarden die aan de vergunning verbonden worden, terwijl deze voorwaarden naar hun mening wel eens (financieel) onredelijk zijn.¹⁵⁰ Op een moment dat de opdrachtnemer zelf bezwaar zou maken tegen de vergunning, vindt er vertraging plaats in de vergunningverlening. De eventuele vertragingsschade die op grond van het contract voor hun rekening komt is vaak groter dan de extra kosten die de voorwaarden van de vergunning met zich mee brengen. De opdrachtnemers geven aan dat zij door de contractuele voorwaarde als het ware gedwongen worden allerlei onredelijke voorwaarden van het bevoegd gezag voor hun rekening te nemen.

In de aanbestedingsfase worden door de opdrachtnemers vragen gesteld over de resultaatsverplichting. Er wordt met name gesteld dat deze bepaling onredelijk is en er wordt gevraagd om deze bepaling te laten vervallen. Volgens de opdrachtnemers doet de opdrachtgever deze vraag standaard af met verwijzing naar het modelcontract dat is opgesteld door de aanbestedende dienst waarvan op grond van het beleid niet van afgeweken mag worden.

¹⁵⁰ Een van de voorbeelden die door een opdrachtnemer is aangehaald betreft een vergunning afgegeven door de gemeente voor de aanleg van een rotonde (die contractueel bepaald was) waarbij, uit het oogpunt van (volgens de opdrachtnemer betwistbare) de verkeersveiligheid, extra definitieve infrastructurele voorzieningen aangelegd moesten worden die niet contractueel voorzien waren. Aangezien de opdrachtnemer alle voorwaarden uit de vergunning dient na te leven is de opdrachtgever niet bereid deze extra kosten voor zijn rekening te nemen.

5.4.1.5 Is de verwachting van de opdrachtgever uitgekomen?

De verwachtingen die de opdrachtgevers bij deze bepalingen hadden, zijn in de praktijk van de onderzochte contracten uitgekomen. De opdrachtnemers hebben de meest risicovolle vergunningen in een vroeg stadium van de uitvoering van het werk aangevraagd en hebben een grote mate van vrijheid gehad in het plannen van de werkzaamheden. Een kanttekening is hierbij op zijn plaats. De verwachtingen van de opdrachtgever zijn dan weliswaar uitgekomen, dit wil niet zeggen dat dit het directe gevolg is van de opgelegde resultaatsverplichting. Opdrachtnemers geven zelf aan dat het in hun belang is tijdig de vergunningverlening op te starten. De uitvoeringsduur van een contract is immers beperkt en zonder de benodigde vergunningen kan het werk niet gerealiseerd worden. In geen enkele van de onderzochte contracten heeft zich de situatie voorgedaan van een zodanige vertraging in het vergunningenproces, dat dit heeft geleid tot schade. Op dit punt is niet bekend of de bepaling voldoet aan de verwachtingen van de opdrachtgever.

5.4.1.6 Conclusie

Het zondermeer opnemen van een bepaling waarmee de opdrachtnemer een resultaatsverplichting wordt opgelegd voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen is mijns inziens niet redelijk. In contracten van Rijkswaterstaat waaraan een Tracébesluit ten grondslag ligt, wordt niet zonder meer een resultaatsverplichting opgelegd. Op enig moment (uitgedrukt in een aantal weken vertraging) komt de schade die voortvloeit uit de vertraging in het vergunningenproces weer voor rekening van de opdrachtgever. Dit is een soort risicoplaafond. De Tracéwet, die een verplichte coördinatie voorschrijft, kent een aantal waarborgen waardoor het risico dat er vertraging optreedt in de vergunningverlening beperkt wordt. Dit risico wordt verder beperkt doordat bedenkingen en gronden van beroep tegen het besluit geen betrekking kunnen hebben op de inhoud van het Tracébesluit. De opdrachtnemer kan aan de hand van de contractuele bepaling exact bepalen met welke termijn hij rekening dient te houden. Daarnaast kan hij aan de hand van de vraagspecificatie nagaan welke vergunningen benodigd zijn en welke vergunningen een mogelijk risico vormen. De opdrachtgever geeft in feite nader invulling aan de wijze waarop partijen met elkaar omgaan in de periode gelegen tussen het nemen van een positief besluit op een aanvraag en het onherroepelijk worden van de vergunning. In paragraaf 3.5.5. heb ik aangegeven dat de UAV-GC 2005 op dit punt niet sluitend is. De opdrachtgever geeft met deze bepaling in het contract een nadere invulling van de voorwaarden uit de UAV-GC 2005.

Ik constateer dat de bepaling met betrekking tot de resultaatsverplichting zonder enige toelichting is opgenomen in het modelcontract van Rijkswaterstaat.¹⁵¹ Ik ben van mening dat een opdrachtgever deze bepaling niet zondermeer in een contract moet opnemen. Aan de hand van een omgevingsanalyse dient de opdrachtgever voor zichzelf in kaart te brengen welke bedenkingen er zijn tegen het voorgenomen infrastructurele werk. Indien uit deze omgevingsanalyse blijkt dat er zogeheten beroepsappellanten¹⁵² zijn, dan is het niet redelijk de opdrachtnemer verantwoordelijk te maken voor het verkrijgen van een onherroepelijke vergunning. In een dergelijke omgeving is elke benodigde vergunning immers een risico op vertraging. Daarnaast dient het aantal weken vertraging in verhouding te staan met de uitvoeringsduur van het contract. In de onderzochte contracten varieert deze periode van 20 tot 35 weken, afhankelijk van de totale uitvoeringsduur van het te realiseren werk. Ik ben het met de opdrachtnemers eens dat bij het bepalen van deze termijn ook gekeken moet worden naar de vereisten van inschrijving. Een opdrachtgever die van mening is dat de opdrachtnemer rekening moet houden met een bepaald risico van vertraging, moet daarbij bedenken dat dit kan botsen met de wens voor vervroegde oplevering. Hier zit een spanningsveld. De wens tot vervroegd opleveren en het omschreven risicoplafond is niet onverenigbaar. Het risicoplafond is namelijk geen voorgeschreven termijn waarbinnen niet gewerkt mag worden. De opdrachtgever heeft mijns inziens wel een verplichting om bij het bepalen van de termijn de verschillende facetten¹⁵³ goed in kaart te brengen om op basis daarvan te komen tot een aantal weken in plaats van dit klakkeloos over te nemen uit andere contracten.

Een resultaatsverplichting met daaraan gekoppeld een periode van vertraging die voor rekening van de opdrachtnemer komt in een contract waaraan geen Tracébesluit ten grondslag ligt, vind ik niet redelijk. Een opdrachtnemer kan weliswaar enige invloed uitoefenen op de beslistermijn van het bevoegd gezag maar is door de bepaling zoals deze in de onderzochte contracten is opgenomen, niet alleen verantwoordelijk voor de vertraging die ontstaat na een positief besluit op een aanvraag maar ook voor de periode totdat een positief besluit op een aanvraag is verkregen. De opdrachtgevers hebben aangegeven dat zij voor een dergelijke bepaling hebben gekozen, met name om de opdrachtnemer te prikkelen om tijdig te starten met het aanvragen van vergunningen. Naar mijn mening kan dit ook bewerkstelligt worden door de opdrachtnemer verantwoordelijk te maken voor een tijdig positief besluit op zijn aanvraag. Eventuele vertraging als gevolg van bedenkingen van derden komt dan niet voor zijn rekening. Overigens neemt dit niet weg dat de opdrachtnemer altijd schadebeperkend moet optreden. Op een moment dat tegen een besluit bezwaar en/of beroep wordt aangetekend dient hij alle noodzakelijke maatregelen te treffen zodat het werk zo veel als mogelijk doorgang kan vinden.

¹⁵¹ Zie bijlagen p. 87 e.v.

¹⁵² Onder beroepsappellanten moet worden verstaan belanghebbenden die het pertinent niet eens zijn met het voorgenomen werk en tegen elk besluit rechtsmiddelen inzetten, enkel en alleen om tijd te rekken.

¹⁵³ Te denken aan: EMVI criteria, totale uitvoeringsduur en omgeving.

Een resultaatsverplichting om te komen tot een tijdig positief besluit op aanvraag is mijns inziens wel redelijk.

5.4.2 Opdrachtnemer heeft een verplichting om te komen tot een volledige en tijdige aanvraag.

In de contracten waarbij Prorail opdrachtgever is, wordt aan de opdrachtnemer de verplichting opgelegd om te komen tot een volledige en tijdige aanvraag voor de vergunningen die door de opdrachtgever worden verzorgd.

Paragraaf 9 lid 1 UAV-GC 2005

De Opdrachtgever zorgt er voor dat op de in een bij de Vraagspecificatie gevoegde annex genoemde tijdstippen de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen die vermeld staan in die annex, beschikbaar zijn. De Opdrachtnemer is verplicht, voorzover dat in zijn vermogen ligt, de Opdrachtgever de medewerking te verlenen die noodzakelijk is voor het verkrijgen van die vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen

Paragraaf 10 lid 1 UAV-GC 2005

De Opdrachtnemer spant zich in om met bekwame spoed en met inachtneming van het tijdstip dat is vastgelegd in de Basisovereenkomst de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen te verkrijgen die niet vermeld staan in de in § 9 lid 1 bedoelde annex, voorzover zij nodig zijn voor de opzet en het gebruik van het Werk en voor de realisatie van het Meerjarig Onderhoud. De Opdrachtgever is verplicht, voorzover dat in zijn vermogen ligt, de Opdrachtnemer de medewerking te verlenen die noodzakelijk is voor het verkrijgen van die vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen.

Contractuele bepalingen:

Doelstelling:

ProRail streeft naar het optimaal behartigen van de belangen van derden op een wijze die voor ProRail kostenefficiënt is en geen negatieve impact op de te behalen mijlpalen van het Werk heeft. Om deze reden draagt ProRail het specificatierisico van een deel van de PPT verbonden aan het Werk en vraagt dat deel van de PPT zelf aan. De Gegadigde/Opdrachtnemer draagt zorg voor het tijdig aanleveren van de gewenste informatie en documenten hiervoor. Voor zover PPT niet aangevraagd worden door ProRail dient de Opdrachtnemer zorg te dragen voor het tijdig verkrijgen hiervan. Daarnaast dient Opdrachtnemer namens ProRail zorg te dragen voor het naleven van beheerbepalingen uit aan ProRail verleende PPT met een definitief karakter.

Proceseisen: PPT-proces tijdens de realisatiefase¹⁵⁴

1. Opdrachtnemer dient per cluster versie 1 met status concept van het PPT-Ontwerp en bijbehorende aanvraag ter acceptatie in bij ProRail.
2. ProRail wordt in de gelegenheid gesteld om het PPT-Ontwerp en aanvraag van commentaar te voorzien.
3. Partijen bezien in onderling overleg of het door ProRail geleverd commentaar dient te leiden tot een aanpassing van het (de) desbetreffende document(en). Na aanpassing van documenten, of indien wordt

¹⁵⁴ Deze bepaling komt uit de contracten met Prorail als opdrachtgever. In alle onderzochte contracten van Prorail komen (dergelijke) bepalingen voor. In de contracten waaraan geen Tracébesluit ten grondslag ligt zijn de bepalingen ten aanzien van het aanvragen in clusters niet opgenomen.

besloten van aanpassing af te zien, wordt het PPT-Ontwerp als vastgesteld aangemerkt (versie 1 met status definitief).

4. Partijen zullen op basis van het vastgestelde PPT-Ontwerp versie 1 in overleg gaan met betreffende bevoegde gezagen om overeenstemming te bereiken over de inhoud van de PPT aanvraag.
5. De in genoemde overleggen overeengekomen afspraken en wijzigingen op de eerste versie van het PPT-Ontwerp worden door Opdrachtnemer verwerkt tot versie 2 van het PPT-Ontwerp. Na ProRail in de gelegenheid gesteld te hebben om op hierop commentaar te leveren, wordt deze versie als definitief vastgesteld. Op basis van versie 2 zal ProRail overgaan tot het aanvragen van de PPT.
6. PPT-Ontwerp versie 2 met status definitief zal, tezamen met in de verleende PPT opgenomen bepalingen, uitgangspunt vormen voor het uitvoeringsontwerp dat Opdrachtnemer dient op te stellen.
7. Per cluster van PPT wordt een termijn aangehouden van 6 maanden voor stap 1 tot en met 5 (de aanvraag van de PPT).
8. Per cluster van PPT wordt een termijn vanaf het moment van het indienen van de aanvraag bij het bevoegd gezag tot aan de vergunningverlening door het bevoegd gezag zoals deze is vastgelegd in de specificatie PPT.
9. Verdeling van risico en verantwoordelijkheid met betrekking tot het verkrijgen van PPT is vastgelegd in de Basisovereenkomst.

5.4.2.1 Analyse

In de contractuele bepalingen wordt redelijk nauwkeurig aangegeven wat er van de opdrachtnemer verwacht wordt met betrekking tot de vergunningen die door de opdrachtgever worden aangevraagd, de in de UAV-GC 2005 genoemde medewerkingsplicht van de opdrachtnemer wordt in feite heel concreet met activiteiten en proceseisen ingevuld. Prorail vraagt in de onderzochte contracten, een groot deel van de vergunningen zelf aan. Alle voor het werk benodigde vergunningen worden in eerste instantie door Prorail in een overzicht opgenomen, dus ook alle vergunningen die de opdrachtnemer moet verzorgen.¹⁵⁵

5.4.2.2 Motivering opdrachtgever om prominente rol te spelen in het proces van vergunningverlening

Uit de onderzochte contracten blijkt dat de Prorail een groot deel van de vergunningen zelf aanvraagt. De benodigde gegevens om de vergunning te verkrijgen dienen echter door de opdrachtnemer verzorgd te worden. De opdrachtgever blijft grotendeels zelf verantwoordelijk. In het contract geeft Prorail aan met welke doelstelling zij dit doet:

ProRail streeft naar het optimaal behartigen van de belangen van derden op een wijze die voor ProRail kostenefficiënt is en geen negatieve impact op de te behalen mijlpalen van het Werk heeft.

In de interviews geven de opdrachtgevers verschillende redenen aan. Allereerst wordt door de opdrachtgever aangegeven dat zij van oudsher goede contacten onderhoud met het bevoegd gezag.

¹⁵⁵ Zie voor een voorbeeld het overzicht dat is opgenomen in de bijlage p. 98.

Het proces van vergunningverlening bij het bevoegd gezag verloopt soepeler op het moment dat Prorail de aanvrager is. De contacten tussen de opdrachtnemer en het bevoegd gezag zijn meestal maar kortstondig. Op het moment dat de opdrachtnemer het werk gerealiseerd heeft, verdwijnt deze uit het zicht. Vandaar ook dat een bevoegd gezag meer vertrouwen stelt in de overheidsopdrachtgever dan de opdrachtnemer. Daarnaast geeft de opdrachtgever aan dat zij een grote verantwoordelijkheid heeft niet alleen naar de omgeving toe maar ook wat betreft de beschikbaarheid van het spoor. Als er gedurende de uitvoering iets fout gaat of als de planning niet gehaald wordt, zal eerder de opdrachtgever dan de opdrachtnemer hierop aangesproken worden door de omgeving. Bij provinciegrens overschrijdende infrastructurele werken speelt ook nog de uniforme uitstraling van een project. Hiervoor is het noodzakelijk om centraal de regie te voeren. In dit verband kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de architectonische vormgeving van de kunstwerken. De opdrachtgever voert dan de centrale regie om te komen tot overeenstemming met betrekking tot deze vormgeving. Dit proces kost veel tijd. Binnen de uitvoering van het contract is hier vaak geen ruimte voor. Vandaar dat dit soort zaken vaak voorafgaand aan de uitvoering van het contract door de Opdrachtgever geregeld worden. Tot slot wordt aangegeven dat het gehele vergunningenproces met name in tijd gezien een risicovol proces kan zijn. Een opdrachtnemer zal dit risico in zijn aanbieding beprijzen. Door zelf de regie te houden is het proces van vergunningverlening beter beheersbaar.

5.4.2.3 Reactie van de opdrachtnemers hierop

De opdrachtnemers geven aan dat zij de bepalingen zoals deze in de contracten van Prorail worden opgenomen redelijk vinden. Het is voor de opdrachtnemers in deze contracten duidelijk wat de opdrachtgever van hen verwacht met betrekking tot het aanvragen van de vergunningen. Opdrachtnemers geven echter ook aan dat zij best meer verantwoordelijkheid in het vergunningenproces willen hebben. De toegevoegde waarde van de opdrachtgever in het proces om te komen tot een vergunning, wordt wel eens in twijfel getrokken. De bepalingen zijn thans zo opgesteld dat de opdrachtnemer in feite alle gegevens voor een bepaald tijdstip moeten aanleveren. Vervolgens wordt de aanvraag formeel door de opdrachtgever bij het bevoegd gezag ingediend en verliest de opdrachtnemer de grip op het proces. De opdrachtgever is in dergelijke gevallen niet meer dan een doorgeefluik richting bevoegd gezag. In een enkel geval heeft dit bijna geleid tot vertraging in de uitvoering omdat de vereiste vergunning niet tijdig door de opdrachtgever verkregen was. De opdrachtnemers geven aan dat op het moment dat zij volledig verantwoordelijk zijn voor het verkrijgen van de vergunningen zij het proces beter kunnen beheersen, met name in relatie tot de planning van de werkzaamheden. Doordat Prorail ook typische uitvoeringsvergunningen verzorgt wordt de ontwerprijheid van de opdrachtnemer beperkt.

5.4.2.4 Conclusie

Prorail kiest er voor om duidelijk een regierol te houden in het gehele vergunningenproces. Er wordt in het contract omschreven met welke doelstelling zij dit doet en wat zij van de opdrachtnemer hierin verwacht. De keuze van de opdrachtgever om zelf de regie te houden in het vergunningenproces past naar mijn mening niet in de visie van een geïntegreerd contract onder de UAV-GC 2005. Door deze insteek trekt de opdrachtgever veel verantwoordelijkheid naar zich toe. Bij een geïntegreerd contract is het juist van de belang dat de opdrachtnemer zoveel mogelijk vrijheid heeft in het bepalen van haar ontwerp maar ook in de planning. Opdrachtnemers hebben de afgelopen jaren steeds meer ervaring opgedaan met het verkrijgen van de benodigde vergunningen voor een werk. Zij zijn prima in staat de benodigde vergunningen te verkrijgen en zelfstandig overleg te voeren met het bevoegd gezag, niet alleen over inhoud maar ook over termijnen.

5.5 Tenaamstelling en wijziging tenaamstelling vergunningen

5.5.1 Algemeen

In bijna alle onderzochte contracten wordt over de tenaamstelling bepalingen opgenomen.

UAV-GC 2005 en Mbo

De UAV-GC 2005 en Mbo regelt niets over de tenaamstelling.

Contractuele bepaling:

1. De Opdrachtnemer vraagt de Vergunningen aan op eigen naam en draagt er zorg voor dat hij zelf vergunninghouder wordt.
2. Indien blijkt dat de in de eis [1] genoemde Vergunningen op grond van de geldende wet- en regelgeving niet op naam van de Opdrachtnemer aangevraagd kunnen worden, dient de Opdrachtnemer een schriftelijk verzoek om machtiging in bij de Opdrachtgever. De Opdrachtgever verleent schriftelijk, binnen veertien dagen na ontvangst van een daartoe strekkend verzoek van de Opdrachtnemer, de gevraagde machtiging.¹⁵⁶

Als ook:

02 In aanvulling op het bepaalde in § 10 geldt het volgende.¹⁵⁷

De Opdrachtnemer verplicht zich om medewerking te verlenen aan het op zijn naam stellen van de tijdelijke vergunningen, die door de Opdrachtgever voorafgaand aan de gunning door hem zijn aangevraagd of verkregen.

¹⁵⁶ Uit: modelcontract RWS

¹⁵⁷ Uit: Prorail aanvullingen en afwijkingen op de UAV-GC 2005 (het gele boekje), versie november 2008.

5.5.1.1 Analyse

De opdrachtgevers vinden het belangrijk dat de vergunningen die de opdrachtnemer moet verzorgen op naam van de opdrachtnemer verkregen worden. Enerzijds past dit volgens hen bij de verantwoordelijkheid die de opdrachtnemer heeft ten aanzien van het verkrijgen van deze vergunningen. Aan de andere kant geven opdrachtgevers aan dat dit als voordeel heeft dat de vergunningverlenende instantie zich rechtstreeks tot de opdrachtnemer (die vergunninghouder is) zal richten op het moment dat de aan de vergunning verbonden voorwaarden niet nageleefd worden.

Dit past ook in de verantwoordelijkheidsverdeling in het contract. De opdrachtnemer is immers degene die (contractueel gezien) de voorwaarden uit de vergunningen dient na te leven.

Als de vergunning op naam van de opdrachtgever staat, dan zal het bevoegd gezag bij overtreding van de vergunningvoorschriften de opdrachtgever hierop aanspreken. Vervolgens dient de opdrachtgever zich dan weer tot de opdrachtnemer te richten. De opdrachtgever heeft weliswaar een contractuele relatie met de opdrachtnemer waarbij het ook mogelijk is om de opdrachtnemer aan te spreken als hij het contract niet naleeft,. Dit is echter omslachtig waarbij het risico bestaat dat de opdrachtgever in discussie raakt met de opdrachtnemer over het nut en noodzaak van bepaalde eisen die het bevoegd gezag aan de opdrachtgever stelt.

Opdrachtnemers geven aan dat het bevoegd gezag niet altijd bereid is de vergunning op naam van de opdrachtnemer te stellen. Volgens hen geven vergunningverleners aan dat het in sommige gevallen wettelijk niet mogelijk is de opdrachtnemer vergunninghouder te laten zijn. Aan de andere kant hebben opdrachtnemers de indruk dat het bevoegde gezag de opdrachtnemers geen betrouwbare 'partner' vinden. Een bevoegde gezag geeft de vergunning liever af aan een overheidsopdrachtgever omdat deze laatste naar oordeel van het bevoegde gezag de vergunning beter zal naleven dan een opdrachtnemer. Weliswaar zijn een in mijn onderzoek geen vergunningverleners betrokken, toch wil ik kort hierover iets opmerken. De meeste wettelijke regelingen geven aan wie het adreassaant van de vergunning is. Bij de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is dit bijvoorbeeld degene die de hoedanigheid van lozer heeft of verwerft en bij de Wet milieubeheer is dit degene die de inrichting drijft. Voor zover het definitieve besluiten betreft ligt het in dergelijke gevallen niet voor de hand de vergunning op naam van de opdrachtnemer te verlenen. Opdrachtgevers bepalen daarom in het contract dat zij een machtiging zullen afgeven aan de opdrachtnemer om de aanvraag op naam van de opdrachtgever in te dienen.

Het feit dat een bevoegd gezag aan een opdrachtnemer aangeeft eerder een vergunning te verlenen aan een overheid dan aan de opdrachtnemer omdat deze laatste geen 'betrouwbare partij' zou zijn voor wat betreft de naleving van de vergunningvoorwaarden, duidt mijns inziens op een gebrek aan toezicht en handhaving van het bevoegd gezag. Met het juiste toezicht en handhavingsbeleid heeft een bevoegd gezag voldoende middelen om er voor te zorgen dat een vergunninghouder handelt in lijn met de verleende vergunning en de gestelde voorwaarden op de juiste wijze naleeft. De ondervraagde opdrachtnemers geven overigens aan dat zij er geen probleem mee hebben dat de vergunning op hun naam verleend wordt.

5.5.1.2 Conclusie

In beginsel wordt de vergunning op aanvraag verleend.¹⁵⁸ Vanuit juridisch oogpunt is het daarom niet noodzakelijk in het contract te bepalen dat de opdrachtnemer de vergunningen die hij zelf moet verzorgen op zijn eigen naam aan moet vragen. In de praktijk blijkt echter dat opdrachtnemers zich niet bezig houden met de tenaamstelling van de vergunning. Het komt vaker voor dat een vergunning door een opdrachtnemer op eigen naam wordt aangevraagd, maar dat uiteindelijk de vergunning door het bevoegd gezag verleend wordt op naam van opdrachtgever. De opdrachtgever vindt dit een onwenselijke situatie en een bepaling waarin de opdrachtnemer er voor dient te zorgen dat de vergunningen op zijn eigen naam verleend worden, biedt dan een contractueel handvat om de opdrachtnemer hierop te wijzen. Uit het feit dat in alle onderzochte contracten een dergelijke bepaling voorkomt kan opgemaakt worden dat er in de praktijk behoefte is aan duidelijkheid ten aanzien van de tenaamstelling. Het is wellicht mogelijk een dergelijke toevoeging in de (toelichting op de) UAV-GC 2005 op te nemen.

¹⁵⁸ Zie hierover paragraaf 4.2.

5.5.2 Wijziging tenaamstelling van vergunningen.

In sommige contracten wordt bepaald dat de opdrachtnemer zijn medewerking moet verlenen om de tenaamstelling van vergunningen die reeds door de opdrachtgever zijn aangevraagd te wijzigen. Ook komt in sommige contracten de bepaling terug dat de opdrachtnemer, na realisatie van het werk, zijn medewerking moet verlenen de tenaamstelling van de vergunningen die nodig zijn voor het gebruik van het werk te wijzigen. Deze vergunningen dienen dan op naam van de opdrachtgever worden gesteld.

UAV-GC 2005 en Mbo

De UAV-GC 2005 en Mbo regelt niets over de wijziging tenaamstelling.

Contractuele bepalingen

1. Bij Vergunningen die bij oplevering van het Werk door beheerders anders dan Rijkswaterstaat dienen te worden overgenomen, is de Opdrachtnemer verplicht deze tenaamstelling te doen wijzigen. De kosten van het wijzigen van de tenaamstelling zijn voor Opdrachtnemer.
2. Opdrachtnemer dient mee te werken aan wijziging van de tenaamstelling van door de Opdrachtnemer op diens naam gestelde permanente Vergunningen, indien Opdrachtgever zulks wenselijk acht. Hierbij vindt geen verrekening van gemaakte legeskosten plaats; de kosten van het wijzigen van de tenaamstelling zijn voor Opdrachtgever.

Als ook:

02 In aanvulling op het bepaalde in § 10 geldt het volgende.¹⁵⁹

1. De Opdrachtnemer verplicht zich medewerking te verlenen aan de wijziging van de tenaamstelling van door hem aangevraagde en verkregen vergunningen die na afloop van het contract voor de Opdrachtgever moeten blijven gelden. Bij oplevering zal de Opdrachtgever aangeven welke vergunningen dit betreft.

5.5.2.1 Analyse

De bepalingen geven enkel aan dat de opdrachtnemer zijn medewerking moet verlenen aan een wijziging tenaamstelling. Waar deze medewerking verder uit bestaat wordt niet aangegeven. In de onderzochte contracten is overigens geen enkele keer de tenaamstelling gewijzigd van vergunningen die reeds voor aanvang van de werkzaamheden door de opdrachtgever verkregen zijn. Het ligt wel in de bedoeling om na oplevering de vergunningen die door de opdrachtnemers zijn aangevraagd en waaraan voorwaarden zijn verbonden die betrekking hebben op het behoud en beheer van het werk, over te dragen aan de toekomstige beheerder.¹⁶⁰

¹⁵⁹ Uit: Prorail aanvullingen en afwijkingen op de UAV-GC 2005 (het gele boekje), versie november 2008.

¹⁶⁰ Dit is overigens niet altijd de opdrachtgever maar kan ook een Provincie, Gemeente of Waterschap zijn.

5.5.2.2 Conclusie

De bepalingen over de wijziging tenaamstelling zijn mijns inziens overbodige contractuele bepalingen. Weliswaar ontbreekt een algemeen bestuursrechtelijke regeling op welke wijze de vergunning overgaat op een andere rechtspersoon, in de wet is veelal bepaald op welke wijze overgang dient plaats te vinden. Hierbij is niet eens altijd medewerking van de opdrachtnemer (zijnde vergunninghouder) vereist.

5.6 **Kosten samenhangend met het aanvragen en naleven van vergunningen.**

Aan het verlenen van een vergunning zijn veelal kosten verbonden (leges). Daarnaast kan het zijn dat er aan de vergunningen voorwaarden zijn verbonden die financiële verplichtingen met zich meebrengen. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan een heffing voor grondwateronttrekking. Op dit punt komen de volgende bepalingen voor.

Contractuele bepalingen

1. Betaling van leges voor PPT die zelf zijn aangevraagd.
2. Betaling van heffingen en belastingen opgelegd door bevoegd gezag.¹⁶¹

Als ook:

1. Alle kosten samenhangende met het aanvragen en verkrijgen van vergunningen, die niet zijn vermeld in annex I, komen voor rekening en risico van de Opdrachtnemer.
2. Alle kosten samenhangende met het naleven van vergunningen, ook van de vergunningen vermeld in annex I, komen voor rekening en risico van de Opdrachtnemer.¹⁶²

Toelichting artikel 6 Mbo¹⁶³

Alle kosten ter zake het verkrijgen van vergunningen die de Opdrachtnemer moet verzorgen, alsmede de kosten die voortkomen uit die vergunningen, komen voor rekening van de Opdrachtnemer en worden geacht in zijn Aanbieding te zijn begrepen. Dat uitgangspunt vloeit voort uit het bepaalde in § 4 lid 4 UAV-GC 2005. Kosten die voortkomen uit vergunningen die nodig zijn voor het gebruik van het Werk en die na de aanvaarding van het Werk ontstaan, komen voor rekening van de Opdrachtgever.

Paragraaf 4 lid 4 UAV-GC 2005

De Opdrachtnemer is verplicht het Werk en het Meerjarig Onderhoud te realiseren naar de bepalingen van de Overeenkomst zonder aanspraak te kunnen doen gelden op verrekening, kostenvergoeding of schadevergoeding anders dan in de gevallen waarin dat voorgeschreven of kennelijk bedoeld is.

¹⁶¹ Uit: vraagspecificatie Prorail: 6 Conditioneren omgeving, 6.1 PPT-Management

¹⁶² Uit: vraagspecificatie RWS: 4 Omgevingsmanagement, 4.1. Verkrijgen vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en/of toestemmingen.

¹⁶³ UAV-GC 2005, toelichting p. 23.

5.6.1 Analyse

In bijna alle onderzochte contracten zijn artikelen opgenomen waarin bepaald wordt dat de kosten die samenhangen met het aanvragen en het naleven van de vergunningen voor rekening van de opdrachtnemer komen. De UAV-GC 2005 regelt niet expliciet dat kosten die samenhangen met het aanvragen en het naleven van de vergunningen voor rekening van de opdrachtnemer komen. In de toelichting op artikel 6 van de Mbo wordt aangegeven dat deze kosten geacht worden deel uit te maken van de aanbidding van de opdrachtnemer, welk uitgangspunt voortvloeit uit paragraaf 4 lid 4 UAV-GC 2005.

De ondervraagde opdrachtnemers geven aan dat zij in de aanbiddingenfase een redelijk nauwkeurige inschatting kunnen maken van deze kosten. Bij de diverse betrokken bevoegde gezagen wordt aan de hand van de legesverordening een berekening gemaakt van deze kosten. Kosten die samenhangen met het naleven van de vergunningen bestaan onder andere uit belastingheffingen maar bijvoorbeeld ook uit kosten die samenhangen met de verplichte inschakeling van bijvoorbeeld een deskundige.¹⁶⁴ Ook deze kosten zijn op voorhand goed in te schatten.

5.6.2 Conclusie

Contractuele bepalingen met betrekking tot de kosten die samenhangen met het verkrijgen en de naleving van vergunningen zijn overbodig. In paragraaf 4 lid 4 van de UAV-GC 2005 wordt dit reeds bepaald.

¹⁶⁴ Bijvoorbeeld in het kader van een Flora en Faunawetontheffing waarbij de voorwaarde wordt gesteld dat voorafgaand aan de werkzaamheden een deskundige in het veld een onderzoek uitvoert naar de aanwezige flora en fauna.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Algemeen

De centrale vraag in dit onderzoek was: *in hoeverre sluit de UAV-GC 2005 voor wat de regeling van de vergunningenproblematiek betreft aan bij de verwachtingen die overheidsopdrachtgevers van infrastructurele werken hebben bij geïntegreerde contracten en vinden opdrachtnemers de wijze waarop in de UAV-GC 2005, alsmede in de praktijk door de opdrachtgever, vorm is gegeven aan het vergunningentraject, redelijk?*

Uit mijn onderzoek blijkt dat de in artikel 6 Mbo en de paragrafen 9 en 10 van de UAV-GC 2005 neergelegde basisregeling over het algemeen goed aansluit op de praktijk. In geïntegreerde contracten wordt de UAV-GC 2005 van toepassing verklaard en de Modelbasisovereenkomst dient als voorbeeld dient voor de projectspecifiek op te stellen Basisovereenkomst. Bij het contract wordt een overzicht gevoegd met vergunningen die benodigd zijn voor de totstandkoming en het gebruik van het werk die de opdrachtgever verzorgd. Alle overige voor het werk benodigde vergunningen dient de opdrachtnemer te verzorgen. In het overzicht wordt aangegeven op welk tijdstip de opdrachtgever de vergunningen zal verkrijgen. Voor de vergunningen die de opdrachtnemer dient te verzorgen wordt in de basisovereenkomst een tijdstip opgenomen.

In de praktijk wordt op een aantal punten afgeweken van de UAV-GC 2005. Ten aanzien van deze punten zijn de opdrachtgevers van mening dat de UAV-GC 2005 niet aansluit op de praktijk. Hieronder zal kort per punt aangegeven worden of de afwijking echt noodzakelijk is en of de bepalingen met betrekking tot dit onderwerp door de opdrachtnemer als redelijk worden ervaren.

De omschrijving van het tijdstip waarop de opdrachtnemer de vergunningen verkregen dient te hebben.

In de contracten wordt geen exacte datum opgenomen. Veelal wordt bepaald dat de vergunningen verkregen moeten zijn “voor aanvang van de werkzaamheden waarop zij betrekking hebben”. De behoefte aan deze afwijkende bepaling in de praktijk is groot, dat bleek ook al uit de proef- en implementatieperiode van de UAV-GC 2000. De ten opzichte van de UAV-GC afwijkende bepaling levert in de praktijk geen problemen op en wordt door de opdrachtnemers redelijk gevonden.

In plaats van een overzicht met daarop aangegeven de vergunningen waarvoor de opdrachtgever zorg zal dragen worden uitputtende overzichten met alle voor het werk benodigde vergunningen bij het contract gevoegd.

Met name in de contracten van Prorail worden uitputtende overzichten toegevoegd met daarop aangegeven alle voor het werk benodigde (tijdelijke) vergunningen. De UAV-GC 2005 gaat ervan uit dat enkel de vergunningen die door de opdrachtgever worden verzorgd bij het contract worden gevoegd. Het is niet noodzakelijk een uitputtend overzicht te verstrekken. Met een uitputtend overzicht bestaat het risico op discussie op het moment dat er een vergunning 'vergeten' wordt. De opdrachtnemers hebben op zich geen problemen met dergelijke uitputtende overzichten.

De medewerkingsplicht die de opdrachtnemer op grond van het bepaalde in paragraaf 9 lid 1 UAV-GC 2005 heeft wordt gedetailleerd beschreven.

In het uitputtende overzicht wordt door Prorail aangegeven welke documenten en producten door de opdrachtnemer aangeleverd moeten worden. Hiermee wordt gedetailleerd aangegeven waaruit de medewerking van de opdrachtnemer bestaat ten aanzien van de vergunningen die door de opdrachtgever verzorgd worden. Het op een dergelijke manier voorschrijven van de taken van de opdrachtnemer past niet in de gedachte van een geïntegreerd contract op basis van de UAV-GC 2005. Het overzicht lijkt uitputtend te zijn waarmee het risico bestaat op discussie op het moment dat er meer verwacht wordt van de opdrachtnemer dan in het overzicht. De opdrachtnemers hebben over het algemeen geen problemen met dergelijke uitputtende overzichten.

Aan de opdrachtnemer wordt, in tegenstelling tot de in de UAV-GC 2005 opgenomen inspanningsverplichting, een resultaatsverplichting opgelegd met betrekking tot het verkrijgen van vergunningen.

In de contracten van met name Rijkswaterstaat wordt een resultaatsverplichting voor het tijdig verkrijgen van de vergunningen opgenomen. Aan deze resultaatsverplichting wordt een periode gekoppeld van vertraging waarvoor geldt dat de opdrachtnemer de eventuele schade als gevolg van de vertraging voor eigen rekening dient te nemen. De bepaling komt zowel voor in contracten waaraan een Tracébesluit ten grondslag ligt als in contracten waaraan geen Tracébesluit ten grondslag ligt. De resultaatsverplichting voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen ligt meer in lijn met het resultaatkarakter van contracten op grond van de UAV-GC 2005. De behoefte hieraan is ontstaan omdat de UAV-GC 2005 op dit punt niet sluitend is. De opdrachtnemers vinden de resultaatsverplichting voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen en dan met name de daaraan gekoppelde termijn waarvoor zij zelf verantwoordelijk zijn voor eventuele schade niet redelijk. Een resultaatsverplichting om te

komen tot een positief besluit op aanvraag wordt over het algemeen door de opdrachtnemers niet als onredelijk ervaren.

In het contract worden bepalingen opgenomen over de tenaamstelling en de wijziging tenaamstelling van de vergunningen die de opdrachtnemer moet verzorgen.

De bepalingen over tenaamstelling en wijziging tenaamstelling worden door de opdrachtgevers opgenomen omdat zij het van belang vinden dat de opdrachtnemer vergunninghouder wordt en daarmee eerste aanspreekpunt voor het bevoegd gezag op het moment dat de vergunning niet nageleefd wordt. Alhoewel strikt juridisch niet noodzakelijk is het vanuit de praktijk wel wenselijk dergelijke bepalingen op te nemen. Opdrachtnemers vinden dergelijke bepalingen niet onredelijk.

In het contract worden bepalingen over legeskosten en kosten die voortvloeien uit de vergunningvoorwaarden opgenomen.

De UAV-GC 2005 bevat zelf geen bepalingen waaruit expliciet blijkt dat de kosten die samenhangen met de vergunningen die de opdrachtnemer moet verzorgen voor zijn rekening komen. Impliciet is dit wel bepaald in paragraaf 4 lid 4 van de UAV-GC 2005. In de toelichting op de UAV-GC 2005 is dit ook weergegeven. Dergelijke bepalingen zijn dan ook niet nodig. Opdrachtnemer geven overigens aan dat zij geen problemen hebben met deze contractuele bepalingen.

6.2 Aanbevelingen voor de praktijk

* Wees bij het opstellen van de contractstukken kritisch over de beantwoording van de vraag welke partij het beste welke vergunningen aan kan vragen. Hierbij spelen de factoren invloed en risico een grote rol. De partij die het beste invloed uit kan oefenen op het verkrijgen van de vergunning dient verantwoordelijk te zijn voor het verkrijgen ervan. Een risico dat niet beheersbaar is voor de opdrachtnemer moet niet zonder meer bij hem neergelegd worden. Het opnemen van een risicoplafond zorgt ervoor dat het risico beter beheersbaar is.

* Neem in de bij het contract te voegen stukken alleen de vergunningen op die door de opdrachtgever zullen worden verzorgd, anders worden ongewild verantwoordelijkheden naar de opdrachtgever toegetrokken.

* Kopieer niet zomaar contractbepalingen uit andere contracten. Wees altijd ervan bewust dat contractbepalingen in een bepaalde context, veelal projectspecifiek, zijn geschreven. Zorg er bij modelcontracten voor dat bepalingen zo nodig voorzien worden van een goede toelichting.

* De resultaatsverplichting zoals deze is opgenomen in het modelcontract van Rijkswaterstaat is geen sluitende regeling. Bij de toepassing van de bepaling dient een onderscheid gemaakt te worden tussen contracten waaraan een Tracébesluit ten grondslag ligt en contracten waaraan geen Tracébesluit ten grondslag ligt. Het resultaat moet zijn een positieve besluit op de aanvraag. Indien aan de resultaatsverplichting een termijn wordt opgenomen waarvoor de opdrachtnemer verantwoordelijk is voor eventuele schade die voortvloeit uit een niet tijdige vergunning verlening, dient altijd opgenomen te worden op welke wijze deze termijn bepaald wordt. De wijze waarop de termijn bepaald wordt ontbreekt in de contractbepaling uit het model.

* Het is niet noodzakelijk bepalingen in het contract op te nemen dat de opdrachtnemer verplicht is zijn medewerking te verlenen aan de wijziging tenaamstellingen van vergunningen.

* Het is niet noodzakelijk bepalingen in het contract op te nemen dat de kosten die samenhangen met de vergunningen voor rekening van de opdrachtnemer zijn. Dit is reeds bepaald in de UAV-GC 2005.

6.3 Aanbevelingen voor de opstellers van de UAV-GC

* Op verschillende plaatsen wordt geschreven over 'vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen'. Het is juridisch zuiverder om te spreken over 'vergunningen, ontheffingen en/of dergelijke beschikkingen, en toestemmingen'.

* In de modelbasisovereenkomst artikel 6 lid 3 wordt gevraagd een uiterste datum in te vullen waarop de vergunningen die de opdrachtnemer moet verzorgen, verkregen moeten zijn. Wellicht is het zinvol de opdrachtgever hier een keuze mogelijkheid te bieden door de bepaling als volgt aan te passen:

De in paragraaf 10 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen, die niet vermeld zijn in de in lid 1 bedoelde annex, 'moeten uiterlijk op' of.... 'moeten voor aanvang van de werkzaamheden waarop zij betrekking hebben,' door de Opdrachtnemer zijn verkregen.

* In paragraaf 9 lid 6 sub (c) en in paragraaf 10 lid 7 sub (c) is opgenomen dat ontbinding niet gerechtvaardigd is op het moment dat 'de ingediende bezwaren tegen het verlenen van de vergunning eenvoudig zijn te ondervangen'. Wat exact bedoeld wordt met ingediende bezwaren is niet helemaal duidelijk. Bezwaren worden immers ingediend nadat de vergunning - in termen van de UAV-GC - tijdig is verleend. Wellicht wordt hier bedoeld 'ingediende zienswijzen' op het moment dat afdeling 3:4 Awb gevolgd wordt. Het verdient aanbeveling de toelichting op dit punt aan te passen.

* In de paragrafen 9 en 10 van de UAV-GC 2005 ontbreekt een voorziening over hoe partijen met elkaar omgaan indien tegen een vergunning bezwaar en/of beroep wordt ingesteld. De volgende bepaling zou een mogelijke oplossing hiervoor kunnen bieden:

Indien tegen een tijdig verleende vergunning, ontheffing en/of dergelijke beschikking en toestemming, als bedoeld in lid 1, bezwaar en/of beroep wordt ingesteld, nodigt de Opdrachtnemer de Opdrachtgever¹⁶⁵ uit voor overleg over de daardoor ontstane situatie. Dit overleg strekt ertoe te bezien in hoeverre alsnog aan de bouwbehoefte van de Opdrachtgever kan worden voldaan door een aanvang te maken met de desbetreffende werkzaamheden vooruitlopend op het onherroepelijk worden van de vergunning, ontheffing en/of dergelijke beschikking en toestemming.

* De opdrachtnemer heeft op grond van het bepaalde in paragraaf 10 lid 1 UAV-GC 2005 een inspanningsverplichting voor het verkrijgen van de vergunningen die nodig zijn voor de opzet en het gebruik van het werk. Het ligt meer in de lijn van het resultaatskarakter van de UAV-GC 2005 om de opdrachtnemer verantwoordelijk te maken voor het verkrijgen van een tijdig positief (ontwerp)besluit op zijn aanvraag.

* Uit de Model basisovereenkomst en de paragrafen 9 en 10 van de UAV-GC 2005 blijkt niet dat de opdrachtnemer de vergunningen die hij moet verzorgen op eigen naam dient te verkrijgen. Dit zou eenvoudig kunnen door in het derde lid van artikel 6 Mbo na "Opdrachtnemer" de zinsnede "op eigen naam" toe te voegen.

¹⁶⁵ Of de opdrachtgever nodigt de opdrachtnemer uit indien er bezwaar en/of beroep wordt ingediend tegen een vergunning die de opdrachtgever heeft verzorgd.

Bijlagen

Literatuurlijst

Boeken

Asser, 1994

Mr. C. Asser, *Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht, Bijzonder overeenkomsten, deel III*, zevende druk, Zwolle, W.E.J. Tjeenk Willink 1994

Van den Berg & van der Beek & Chao Duivis, 2009

M.A.M.C. van den Berg/H.L. van der Beek/ M.A.B. Chao-Duivis, *Tekst en Commentaar Bouwrecht*, tweede druk, Kluwer 2009

Van den Berg & Jansen, 1996

M.A.M.C. van den Berg/C.E.C. Jansen, *De ontwerpende bouwer. Over turnkey- en design & build contracten*, Deventer Tjeenk Willink, 1996

Brunner & de Jong, 2004

C.J.H. Brunner/G.T. de Jong, *Verbindenissenrecht Algemeen*, tweede druk, Deventer, Kluwer 2004

Chao-Duivis & Koning, 2001

M.A.B. Chao-Duivis/A.Z.R. Koning, *Veranderende rollen. Een inleiding in nieuwe contractvormen in het bouwrecht*, Deventer Kluwer 2001

Chao-Duivis & Bruggeman & Koning, 2005

M.A.B. Chao-Duivis/E.M. Bruggeman/A.Z.R. Koning, *UAV 1989 toegelicht: handleiding voor de praktijk*, Zutphen Paris, 2005

Damen e.a., 2005

L.J.A. Damen/P. Nicolai/J.L. Boxum e.a., *Bestuursrecht deel I*, tweede druk, Den Haag, Boom Juridische uitgevers, 2005

Jansen, 2001

C.E.C. Jansen, *Totstandkoming en inhoud van design & construct-contracten voor complexe infrastructurele projecten*, Deventer Kluwer 2001

Knijff, 2003

C. Knijff, *Rechtsopvolging bij vergunningen, de mogelijkheid en wijze van overgang van vergunningen naar bestuursrecht en privaatrecht*, Deventer Kluwer 2003

Den Tonkelaar, 1982

J.D.A. den Tonkelaar, *Resultaatsverbintenissen en inspanningsverbintenissen*, Zwolle Tjeenk Willink, 1982

Van Wijk/Konijnenbelt & Van Male 2005

H.D. van Wijk, W. Konijnenbelt, R.M. van Male, *Hoofdstukken van bestuursrecht*, 13^e druk, Den Haag: Elsevier Juridisch 2005.

Van Wijngaarden, 1974

M.A. van Wijngaarden, *Handleiding tot de U.A.V.*, Deventer, Kluwer: 1974

Publicaties**CROW publicatie 212**

CROW publicatie, 212, *UAV-gc: ruim baan voor innovatieve contracten*, Ede: CROW 2005

UAV-GC 2005

CROW publicatie, *UAV-GC 2005, Model Basisovereenkomst, Toelichting*, Ede: CROW 2005

Artikelen in tijdschriften

'Uniforme administratieve voorwaarden voor geïntegreerde contractvormen (UAV-GC 2005)', BR 2001, p. 631 e.v

De Schipper, 2007

JK de Schipper, 'Geïntegreerde bouwcontracten en het verwachtingspatroon van de opdrachtgever', BR 2007, p.852.

Elektronische bronnen

www.crow.nl

www.crow.nl/contractvormen/_t22_p34_p35_m8_i2224_id469.htm

Jurisprudentie

Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State

ABRS, 3 juli 2001, AB 2003, p. 306

Arbitrage Instituut voor Bouwkunst

AIBk 09-03-1979, BR 1979, p. 871.

AIBk 08-11-1973, BR 1974, p. 414.

AIBk 19-12-1985, BR 1987, p. 247

AIBk 15-06-1993, BR 1996, p. 168.

Raad van Arbitrage

RvA, 08-03-1976, NJ 1977, 274

RvA, 03-11-1995, nr. 17 526

Hoge Raad

HR 27-03-1987, AB 1987, 273, NJ 1987, 727, Gst (1987) 840.3, AA 1988, p. 111,

BR 1987, p. 533, AB Klassiek 2003, 20 (Amsterdam/lkon)

HR 31-05 1991, Gst. 1993, 6962, 4 (Van Gog-Nederweert)

HR 24-04-1992, AB 1992, 542; NJ 1993, 232, Gst (1992) 6950.6 (Zeeland/Hoondert)

HR 29-04-1994, BR 1994, p. 773

Art. 1 Rechtskarakter van de Overeenkomst, toepasselijke voorwaarden

1. Partijen verklaren deze Overeenkomst te beschouwen als een overeenkomst van aanneming van werk in de zin van Boek 7 Titel 12 Afdeling 1 Burgerlijk Wetboek.
2. Op de Overeenkomst zijn van toepassing de UAV-GC 2005. Partijen verklaren met de inhoud van de UAV-GC 2005 bekend te zijn.

Art. 2 Opdracht, Werk, Meerjarig Onderhoud, prijs, datum van oplevering

1. De Opdrachtgever draagt hierbij aan de Opdrachtnemer op, die verklaart deze opdracht te aanvaarden, het op basis van de Vraagspecificatie en de Aanbieding door middel van Ontwerp- en Uitvoeringswerkzaamheden realiseren van³
.....
hierna te noemen: het Werk, conform hetgeen in deze Overeenkomst is bepaald.
2. Partijen komen overeen dat⁴:
 - de Opdrachtgever hierbij aan de Opdrachtnemer opdraagt, die verklaart deze opdracht te aanvaarden, het op basis van de Vraagspecificatie en de Aanbieding door middel van Onderhoudswerkzaamheden in stand houden van het Werk, hierna te noemen: het Meerjarig Onderhoud, gedurende een periode van jaren⁵ te rekenen vanaf de feitelijke datum van oplevering, hierna te noemen: de Meerjarige Onderhoudsperiode, conform hetgeen in deze Overeenkomst is bepaald.
 - de Opdrachtgever geen Meerjarig Onderhoud aan de Opdrachtnemer opdraagt.
3. Met betrekking tot de in § 4 lid 3 UAV-GC 2005 bedoelde eisen die voortvloeien uit het bijzonder gebruik dat van het Werk zal worden gemaakt, stellen partijen vast dat zij deze eisen voldoende met elkaar hebben besproken voorafgaande aan de ondertekening van deze Basisovereenkomst en dat deze eisen uitputtend in de Vraagspecificatie zijn vastgelegd.
4. Met inachtneming van het bepaalde in § 3 lid 9 UAV-GC 2005, betaalt de Opdrachtgever voor de realisatie van het Werk en, indien overeengekomen in lid 2, voor de realisatie van het Meerjarig Onderhoud, aan de Opdrachtnemer een totaalbedrag van EURO exclusief BTW, zegge
Het voorgaande bedrag is opgebouwd uit de volgende componenten⁶:
.....
.....
.....

³ In de omschrijving van het Werk dienen partijen ook in te gaan op de bestemming van het Werk.

⁴ Partijen worden geacht één van de gegeven opties aan te kruisen om zodoende hun keuze kenbaar te maken. Indien zij dat niet doen, wordt realisatie door de Opdrachtnemer van het Meerjarig Onderhoud niet geacht te zijn overeengekomen.

⁵ In te vullen door partijen.

⁶ Nader uit te werken door partijen.

5. Het Werk dient met inachtneming van de in een bij de Vraagspecificatie gevoegde annex opgenomen planning door de Opdrachtnemer te worden gerealiseerd, en wel zodanig dat het conform het bepaalde in § 24 UAV-GC 2005 gereed is voor aanvaarding door de Opdrachtgever op uiterlijk⁷. Deze datum wordt door partijen aangemerkt als de in de Basisovereenkomst vastgelegde uiterste datum van oplevering.
6. De volgende onderdelen van het Werk dienen zodanig door de Opdrachtnemer te worden gerealiseerd dat zij conform het bepaalde in § 24 lid 8 UAV GC 2005 gereed zijn voor aanvaarding door de Opdrachtgever uiterlijk op de voor ieder onderdeel afzonderlijk vermelde datum⁸:
 - (a) op
 - (b) op
 - (c) op
 - (d) op
 - (e) op
 - (f) op
 - (g) op
 - (h) op

Art. 3 Contractdocumenten

- I. De volgende contractdocumenten omschrijven in onderlinge samenhang de rechten en verplichtingen die voor partijen uit de Overeenkomst voortvloeien:
 - (a) de door partijen ingevulde en ondertekende Basisovereenkomst met inbegrip van de nota's van inlichtingen en het proces-verbaal van aanwijzing;
 - (b) de Vraagspecificatie;
 - (c) de door partijen geparafeerde, bij de Vraagspecificatie gevoegde annexen met betrekking tot:
 - (I) de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die door de Opdrachtgever moesten worden verkregen;
 - (II) de planning;
 - (III) het acceptatieplan;
 - (IV) het toetsingsplan Ontwerpwerkzaamheden;
 - (V) de vrijkomende materialen;
 - (VI) het overzicht van werkzaamheden die door nevenopdrachtnemers worden verricht alsmede van de tijdstippen waarop zij worden uitgevoerd;
 - (VII) de verrekening van wijzigingen van lonen, sociale lasten, prijzen, huren en vrachten;
 - (VIII) de stelposten;

⁷ In te vullen door partijen.
⁸ In te vullen door partijen.

Art. 4 Betekenis van het begrip 'dag'

1. Partijen verstaan onder 'dag' in de zin van deze Overeenkomst⁹:
 - kalenderdag.
 - kalenderdag, tenzij deze valt op een algemeen of ter plaatse van het Werk erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust- of feestdag, vakantiedag of andere niet individuele vrije dag.
 - anders, namelijk

Art. 5 Ontwerpwerkzaamheden¹⁰

1. De Vraagspecificatie bestaat uit:
 - het programma van eisen.
 - het programma van eisen en het voorlopig ontwerp.
 - het programma van eisen, het voorlopig ontwerp en het definitief ontwerp.
2. In het kader van deze Overeenkomst dient de Opdrachtnemer de volgende Ontwerpwerkzaamheden te verrichten:
 - het uitwerken van het programma van eisen tot een voorlopig ontwerp, een definitief ontwerp en een uitvoeringsontwerp.
 - het uitwerken van het programma van eisen en het voorlopig ontwerp tot een definitief ontwerp en een uitvoeringsontwerp.
 - het uitwerken van het programma van eisen, het voorlopig ontwerp en het definitief ontwerp tot een uitvoeringsontwerp.

Art. 6 Vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen

1. Bij de Vraagspecificatie is door middel van een annex een overzicht gevoegd van de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die de Opdrachtgever verkregen moet hebben voor de opzet en het gebruik van het Werk of die overigens nodig zijn voor het Werk en, indien overeengekomen, voor de realisatie van het Meerjarig Onderhoud.
2. De in lid 1 bedoelde annex bepaalt voor elke afzonderlijke vergunning, ontheffing, beschikking en toestemming de uiterste datum waarop de Opdrachtgever ze moet hebben verkregen.
3. De in § 10 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen, die niet vermeld staan in de in lid 1 bedoelde annex, moeten uiterlijk op door de Opdrachtnemer zijn verkregen.

⁹ Partijen worden geacht één van de gegeven opties aan te kruisen om zodoende hun keuze kenbaar te maken. Indien zij dat niet doen, worden zij geacht te hebben gekozen voor de optie: 'kalenderdag'.

¹⁰ Partijen worden geacht in beide leden één van de gegeven opties aan te kruisen om zodoende hun keuze kenbaar te maken. De optie waarvoor in het eerste lid wordt gekozen hangt onverbreekelijk samen met de optie waarvoor in het tweede lid wordt gekozen. Indien in lid 1 voor optie 1 wordt gekozen, moet in lid 2 eveneens voor optie 1 worden gekozen, enzovoorts.

Art. 7 Informatie en goederen die aan de Opdrachtnemer ter beschikking worden gesteld

1. Voorzover informatie niet reeds in de Vraagspecificatie is opgenomen, en gelet op het bepaalde in § 3 lid 1 sub a UAV-GC 2005, verplicht de Opdrachtgever zich de volgende informatie aan de Opdrachtnemer ter beschikking te stellen:
 - (a)
 - (b)
 - (c)
 - (d)
 - (e)
 - (f)

2. Voorzover een en ander niet reeds in de Vraagspecificatie is vastgelegd, en gelet op het bepaalde in § 3 lid 1 sub c UAV-GC 2005, verplicht de Opdrachtgever zich de volgende goederen aan de Opdrachtnemer ter beschikking te stellen:
 - (a)
 - (b)
 - (c)
 - (d)
 - (e)
 - (f)

Art. 8 Vrijkomende materialen

Voor zover de Opdrachtgever op de hoogte is van de aanwezigheid van materialen die zullen vrijkomen in het kader van de Uitvoerings- en Onderhoudswerkzaamheden, vermeldt hij in een bij de Vraagspecificatie gevoegde annex wat er met die materialen moet gebeuren, als onderdeel van die Werkzaamheden. Indien er materialen tijdens die Werkzaamheden vrijkomen waartoe niets is bepaald in de bedoelde annex, bepaalt de Opdrachtgever binnen een redelijke termijn, alsnog, wat daar mee moet gebeuren. De Opdrachtnemer heeft in dat geval recht op kostenvergoeding en/of termijnsverlenging, met inachtneming van het bepaalde in § 44 lid 1 sub a UAV-GC 2005.

Art. 9 Verband met andere werken

De aard van de in § 8 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde werkzaamheden, alsmede het voorziene tijdstip waarop zij worden verricht, staan omschreven in een bij de Vraagspecificatie gevoegde annex. Deze werkzaamheden worden gecoördineerd¹¹:

- door de Opdrachtgever.

¹¹ Partijen worden gezocht aan van de gegeven opties aan te kruisen om zodoende hun keuze kenbaar te maken. Doen zij dit niet, dan geschiedt de coördinatie door de Opdrachtgever. Indien de Overeenkomst niet voorziet in de uitvoering van Werkzaamheden door nevenopdrachtnemers, dienen partijen dit artikel volledig door te halen.

- door de Opdrachtnemer.
- conform de coördinatieovereenkomst die is opgenomen in de hierboven bedoelde en bij de Vraagspecificatie gevoegde annex.
- niet van toepassing; vooralsnog zijn geen werkzaamheden door nevenopdrachtnemer voorzien.

Art. 10 Verrekening van wijzigingen van lonen, sociale lasten, prijzen, huren en vrachten

Verrekening van de in § 11 lid 3 UAV-GC 2005 bedoelde wijzigingen van lonen, sociale lasten, prijzen, huren en vrachten¹²

- vindt plaats conform de regeling die is opgenomen in een bij de Vraagspecificatie gevoegde annex.
- vindt niet plaats.

Art. 11 Toetsingsplan Ontwerpwerkzaamheden

Bij de Vraagspecificatie is door middel van een annex een toetsingsplan Ontwerpwerkzaamheden gevoegd. In dit toetsingsplan zijn vastgelegd:

- (a) een opsomming van de Ontwerpdocumenten die de Opdrachtnemer aan de Opdrachtgever ter toetsing moet overhandigen,
- (b) de termijnen waarbinnen de sub a bedoelde Ontwerpdocumenten moeten worden overhandigd,
- (c) een omschrijving van de gegevens die de Opdrachtnemer moet voegen bij de te overleggen Ontwerpdocumenten en
- (d) de specifieke onderdelen van de Ontwerpwerkzaamheden waarvan de Opdrachtgever wil toetsen of zij worden verricht door hulppersonen van de Opdrachtnemer die over de daarvoor vereiste kwalificaties beschikken.

Art. 12 Acceptatieplan

Bij de Vraagspecificatie is door middel van een annex een acceptatieplan gevoegd. In dit acceptatieplan zijn vastgelegd:

- (a) een opsomming van de door de Opdrachtnemer ter Acceptatie voor te leggen Documenten, gemachtigden en zelfstandige hulppersonen die de Opdrachtnemer voornemens is aan te wijzen of in te schakelen in het kader van de Overeenkomst, alsmede van specifieke Werkzaamheden of resultaten van Werkzaamheden,
- (b) de tijdstippen waarop de Opdrachtnemer de sub a bedoelde Documenten, zelfstandige hulppersonen, Werkzaamheden en resultaten van Werkzaamheden ter Acceptatie moet voorleggen.

¹² Partijen worden gesicht één van de gegeven opties aan te kruisen om zodoende hun keuze kenbaar te maken. Doen zij dat niet, dan vindt er geen verrekening plaats.

Art.14 Betalingsregeling

1. Het in § 33 lid 6 UAV-GC 2005 bedoelde adres luidt:
.....
2. De in § 33 lid 6 UAV-GC 2005 bedoelde gegevens betreffen:
 - (a)
 - (b)
 - (c)
 - (d)
 - (e)
 - (f)

Art.15 Stelposten

- Met betrekking tot het bepaalde in § 34 lid 1 UAV-GC 2005 komen partijen overeen dat¹⁵
- de stelposten vermeld staan in het overzicht dat is opgenomen in een bij de Vraagspecificatie gevoegde annex.
 - er geen stelposten zijn.

Art.16 Boetebeding en bonus

1. De in § 36 lid 3 UAV-GC 2005 bedoelde boetebedragen luiden als volgt:
 - (a) Mijlpaaldatum: EURO per dag;
 - (b) Mijlpaaldatum: EURO per dag;
 - (c) Mijlpaaldatum: EURO per dag;
 - (d) Mijlpaaldatum: EURO per dag;
 - (e) Mijlpaaldatum: EURO per dag;
 - (f) Mijlpaaldatum: EURO per dag.
2. Het bedrag aan boetes die de Opdrachtnemer kunnen worden opgelegd uit hoofde van lid 1 jo. § 36 lid 3 UAV-GC 2005 bedraagt maximaal EURO¹⁶.
3. Het in § 36 lid 7 UAV-GC 2005 bedoelde bonusbedrag bedraagt EURO per dag.

¹⁵ Partijen worden geacht één van de gegeven opties aan te kruisen om zodoende hun keuze kenbaar te maken. Doen zij dat niet, dan zijn er geen stelposten overeengekomen.

¹⁶ Indien hier geen limietbedrag is ingevuld, is de hoogte van het totaal door de Opdrachtnemer aan boetes te betalen bedrag contractueel niet gelimiteerd.

4. Het bonusbedrag dat de Opdrachtnemer kan worden uitgekeerd uit hoofde van lid 3 jo. § 36 lid 7 UAV-GC 2005 bedraagt maximaal EURO¹⁷.

Art.17 Zekerheidstelling

- Partijen komen overeen dat¹⁸:
- de Opdrachtnemer verplicht is de in § 38 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde zekerheid te stellen voor de nakoming van zijn verplichtingen met betrekking tot de realisatie van het Werk als bedoeld in artikel 2 lid 1, conform de bankgarantie die is opgenomen in de bij de Vraagspecificatie gevoegde annex. De waarde van de te stellen zekerheid is gelijk aan% van de in artikel 2 lid 4 vastgelegde prijs¹⁹.
 - de Opdrachtnemer verplicht is de in § 38 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde zekerheid te stellen voor de nakoming van zijn verplichtingen met betrekking tot de realisatie van het Meerjarig Onderhoud als bedoeld in artikel 2 lid 2, conform de bankgarantie die is opgenomen in de bij de Vraagspecificatie gevoegde annex. De waarde van de te stellen zekerheid is gelijk aan% van de in artikel 2 lid 4 vastgelegde prijs²⁰.
 - een zekerheidstelling als bedoeld in § 38 lid 1 UAV-GC 2005 niet wordt verlangd.

Art.18 Raad van Deskundigen

- Partijen leggen hun geschillen zoals omschreven in § 47 lid 2 UAV-GC 2005²¹
- ter beslechting voor aan de Raad van Deskundigen met inachtneming van de geschillenregeling die is vastgelegd in een bij de Vraagspecificatie gevoegde annex.
 - niet ter beslechting voor aan de Raad van Deskundigen.

Hoofdstuk 5 - Vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen; wettelijke voorschriften

- § 9 Vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen: verplichtingen van de Opdrachtgever
- 9-1 De Opdrachtgever zorgt er voor dat op de in een bij de Vraagspecificatie gevoegde annex genoemde tijdstippen de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen die vermeld staan in die annex, beschikbaar zijn. De Opdrachtnemer is verplicht, voorzover dat in zijn vermogen ligt, de Opdrachtgever de medewerking te verlenen die noodzakelijk is voor het verkrijgen van die vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen.
- 9-2 Voorzover de in lid 1 bedoelde annex geen melding maakt van vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen wordt de Opdrachtgever geacht zich niet te hebben verplicht daarvoor te zorgen.
- 9-3 Indien de Opdrachtgever tekortschiet in de nakoming van zijn verplichting uit hoofde van lid 1, kan de Opdrachtnemer met inachtneming van het daaromtrent in de wet bepaalde de hem krachtens de wet toekomende rechtsvorderingen instellen, behoudens het bepaalde in de leden 4 tot en met 8.
- 9-4 Indien het tekortschieten van de Opdrachtgever als bedoeld in lid 3 de Opdrachtnemer recht geeft op schadevergoeding, dient de omvang daarvan te worden berekend volgens het bepaalde in § 16 lid 10 sub b en sub c.
- 9-5 Indien een vergunning, ontheffing, beschikking of toestemming als bedoeld in lid 1 niet of niet tijdig is verleend, kan de Opdrachtgever binnen een redelijke termijn schriftelijk mededelen dat hij:
- (a) een Wijziging van de Overeenkomst opdraagt met inachtneming van het bepaalde in § 14, dan wel
 - (b) de Overeenkomst opzegt krachtens het bepaalde in § 16 lid 8.
- 9-6 Indien de Opdrachtgever binnen een redelijke termijn geen mededeling als bedoeld in lid 5 doet, kan de Opdrachtnemer een nadere termijn stellen waarbinnen de Opdrachtgever dat alsnog kan doen. Indien de Opdrachtgever ook dan de mededeling niet doet, is de Opdrachtnemer gerechtigd om per aangetekende brief de Overeenkomst te ontbinden, tenzij:
- (a) het niet of niet tijdig verlenen het gevolg is van een tekortkoming van de Opdrachtnemer, dan wel
 - (b) het (tijdig) verlenen niet essentieel is te achten voor de realisatie van het Werk en/of het Meerjarig Onderhoud, dan wel
 - (c) de ingediende bezwaren tegen het verlenen eenvoudig zijn te ondervangen.
- 9-7 Opzegging van de Overeenkomst door de Opdrachtgever krachtens lid 5 sub b en ontbinding van de Overeenkomst door de Opdrachtnemer krachtens lid 6 geven de Opdrachtnemer recht

op een vergoeding, te berekenen volgens het bepaalde in § 16 lid 10 sub a en sub c. Het in lid 5 en 6 alsmede het in dit lid bepaalde laat het bepaalde in lid 4 ten aanzien van het recht van de Opdrachtnemer op schadevergoeding onverlet.

- 9-8 Het bepaalde in de leden 4 tot en met 7 laat onverlet dat wanneer het niet of niet tijdig verlenen van een vergunning, ontheffing, beschikking of toestemming als bedoeld in lid 1 het gevolg is van een tekortkoming van de Opdrachtnemer, de Opdrachtgever met inachtneming van het daaromtrent in de wet bepaalde de hem krachtens de wet toekomende rechtsvorderingen kan instellen. De Opdrachtgever is in dat geval gerechtigd om per aangetekende brief de Overeenkomst te ontbinden, tenzij een van de gevallen als bedoeld in lid 6 sub b of sub c zich voordoet. Indien de hiervoor bedoelde tekortkoming van de Opdrachtnemer de Opdrachtgever recht geeft op schadevergoeding, belooft deze schadevergoeding ten hoogste 5 % van de in de Basisovereenkomst vastgelegde prijs, exclusief BTW.
- 9-9 Het in de leden 3 tot en met 8 bepaalde is van overeenkomstige toepassing, indien een tijdig verleende vergunning, ontheffing, beschikking of toestemming in de zin van lid 1 alsnog wordt vernietigd, ingetrokken, geschorst of van strengere voorwaarden wordt voorzien.
- § 10 Vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen: verplichtingen van de Opdrachtnemer**
- 10-1 De Opdrachtnemer spant zich in om met behoorlijke spoed en met inachtneming van het tijdstip dat is vastgelegd in de Basisovereenkomst de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen te verkrijgen die niet vermeld staan in de in § 9 lid 1 bedoelde annex, voorzover zij nodig zijn voor de opzet en het gebruik van het Werk en voor de realisatie van het Meerjarig Onderhoud. De Opdrachtgever is verplicht, voorzover dat in zijn vermogen ligt, de Opdrachtnemer de medewerking te verlenen die noodzakelijk is voor het verkrijgen van die vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen.
- 10-2 De Opdrachtnemer zorgt voor de tijdige verkrijging van de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die hij nodig heeft of wenst en die niet behoren tot die welke zijn bedoeld in lid 1 en die niet vermeld staan in de in § 9 lid 1 bedoelde annex.
- 10-3 Voor het antwoord op de vraag welke vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen nodig zijn voor het gebruik van het Werk, zijn de in § 4 lid 3 bedoelde eisen maatgevend.
- 10-4 Indien op het in de Basisovereenkomst vastgelegde tijdstip niet alle vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen als bedoeld in lid 1 zijn verleend en dit het gevolg is van:

- (a) het niet voldoen van de Ontwerpwerkzaamheden aan de voor het Werk relevante bouw-technische- en milieutechnische overheidsvoorschriften, vooropgesteld dat dit aan de Opdrachtnemer kan worden toegerekend, dan wel
- (b) onvoldoende inspanning van de Opdrachtnemer tot het verkrijgen van de in het eerste lid bedoelde vergunningen,
- schiets de Opdrachtnemer te kort in de nakoming van zijn verplichting uit hoofde van lid 1. In dat geval kan de Opdrachtgever met inachtneming van het daaromrent in de wet bepaalde de hem krachtens de wet toekomende rechtsvorderingen instellen, behoudens het bepaalde in lid 5.
- 10-5 Ingeval van een tekortschiets van de Opdrachtnemer als bedoeld in het vorige lid, is de Opdrachtgever gerechtigd om per aangetekende brief de Overeenkomst te ontbinden, tenzij een van de gevallen als bedoeld in lid 7 sub b of sub c zich voordoet. Indien het tekortschiets van de Opdrachtnemer de Opdrachtgever recht geeft op schadevergoeding, belooft deze schadevergoeding ten hoogste 5 % van de in de Basisovereenkomst vastgelegde prijs, exclusief BTW.
- 10-6 Indien op het in de Basisovereenkomst vastgelegde tijdstip niet alle vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen, als bedoeld in lid 1, zijn verleend, kan de Opdrachtgever binnen een redelijke termijn schriftelijk meedelen dat hij:
- (a) een Wijziging van de Overeenkomst opdraagt met inachtneming van het bepaalde in § 14, dan wel
- (b) de Overeenkomst opzegt krachtens het bepaalde in § 16 lid 8.
- 10-7 Indien de Opdrachtgever binnen een redelijke termijn geen mededeling als bedoeld in lid 6 doet, kan de Opdrachtnemer een nadere termijn stellen waarbinnen de Opdrachtgever dat alsnog kan doen. Indien de Opdrachtgever ook dan de mededeling niet doet, is de Opdrachtnemer gerechtigd om per aangetekende brief de Overeenkomst te ontbinden, tenzij:
- (a) het niet of niet tijdig verlenen het gevolg is van een tekortkoming van de Opdrachtnemer, dan wel
- (b) het (tijdig) verlenen niet essentieel is te achten voor de realisatie van het Werk en/of het Meerjarig Onderhoud, dan wel
- (c) de ingediende bezwaren tegen het verlenen eenvoudig zijn te ondervangen.
- 10-8 Opzegging van de Overeenkomst door de Opdrachtgever krachtens lid 6 sub b en ontbinding van de Overeenkomst door de Opdrachtnemer krachtens lid 7 geeft de Opdrachtnemer recht op een vergoeding, te berekenen volgens het bepaalde in § 16 lid 10 sub a en sub c. Het in dit lid bepaalde laat onverlet dat wanneer het niet of niet tijdig verlenen van een vergunning, ontheffing, beschikking of toestemming als bedoeld in lid 1 het gevolg is van een tekortkoming van de Opdrachtgever die de Opdrachtnemer recht geeft op schadevergoeding, de omvang daarvan dient te worden berekend volgens het bepaalde in § 16 lid 10 sub b en sub c.
- 10-9 Het in de leden 4 tot en met 8 bepaalde is van overeenkomstige toepassing, indien een tijdig verleende vergunning, ontheffing, beschikking of toestemming in de zin van lid 1 alsnog wordt vernietigd, ingetrokken, geschorst of van strengere voorwaarden wordt voorzien.

Globale vragenlijsten

Vragenlijst opdrachtgever

Wat zijn uw verwachtingen (geweest) ten aanzien van het vergunningentraject voor het te realiseren werk?

Op welke wijze heeft u deze verwachtingen vertaald in het contract?

Wat vindt u van de verdeling van taken en risico's ten aanzien van het vergunningentraject zoals deze is voorzien in de UAVgc?

Hoe bent u gekomen tot de regeling zoals u deze in het contract heeft opgenomen?

Is en zo ja waarom heeft u afgeweken van de regeling zoals deze in de UAVgc voorzien is?

Welke vergunningen heeft u zelf verzorgd en waarom?

Zijn er gedurende de aanbestedingsfase door de gegadigden opmerkingen gemaakt met betrekking tot het vergunningentraject?

Komt de wijze waarop de opdrachtnemer invulling geeft aan het proces overeen met uw verwachtingen?

Kunt u aanbevelingen doen naar aanleiding van uw ervaringen in de praktijk?

Vragenlijst opdrachtnemer

Wat vindt u van de taak- en risicoverdeling ten aanzien van vergunningen zoals deze is voorzien in de UAVgc en de Mbo (OG geeft aan welke vergunningen hij zelf verzorgd en ON heeft inspanningsverplichting voor de vergunningen die de OG niet verzorgd heeft)?

Hoe kijkt u aan tegen de door de opdrachtgever gegeven invulling aan het proces van het verkrijgen van vergunningen in het contract? (m.n: ON heeft resultaatsverplichting voor vergunningen die niet door de OG verzorgd worden waarbij de schade veroorzaakt door te laten vergunningverlening voor de eerste 35 weken voor rekening en risico ON is).

Hoe kijkt u aan tegen de door de opdrachtgever geïnitieerde afwijkingen van de Mbo en UAVgc ten aanzien van vergunningen? (Denk hierbij aan verplichting tot opstellen DKP Vergunning, zelfs al in de aanbestedingsfase, niet mogen werken zonder onherroepelijke vergunning anders boetepunten, rol in coördinatie vergunningverlening, indienen beroep permanente vergunningen voorbehouden aan OG)

Heeft u gedurende de aanbestedingsfase vragen gesteld naar aanleiding van het contract op het onderdeel vergunningen en zo ja, waar bestonden deze vragen dan uit?

Heeft u gedurende de aanbestedingsfase gevraagd de contractbepalingen ten aanzien van het onderdeel vergunningen aan te passen en zo ja, heeft de opdrachtgever hier gehoor aan gegeven?

Welke effecten hebben de door de opdrachtgever geïnitieerde afwijkingen van de modelbepalingen uit de UAVgc tav vergunningen voor u? (zowel in relatie tot inschrijving, werkt dit kostenverhogend, is het mogelijk dit risico te beprijzen etc.. maar ook in de uitvoering, wat betekent het voor de uitvoeringsorganisatie, voor de planning etc..)

Hoe is het proces tav vergunningen verlopen (omgang met het bevoegd gezag, omgeving, snelheid waarmee zaken bewerkstelligt konden worden etc.)

Kunt u aanbevelingen doen naar aanleiding van uw ervaringen uit de praktijk?

Lijst met geïnterviewde personen

Ten behoeve van de scriptie zijn de volgende personen geïnterviewd:

Aan opdrachtgeverzijde:

De heer ing. S.A.M. Haverkamp, projectmanager Prorail

De heer mr. E. Mol, jurist Prorail

De heer ir. P. Brouwer, senior tender manager Prorail

De heer A.G. Moerman, projectmanager Prorail

De heer J. Eleveld, projectmanager Prorail

De heer A. Rhambaros, bouwmanager I Prorail

De heer ir. C.P. Caan, bouwmanager TDM en Projectingenieur TDM Prorail

De heer P.J. van der Eijk, projectmanager Provincie Gelderland

De heer ing. J. van der Meer, omgevingsmanager Rijkswaterstaat

De heer G.J. Braas, contractmanager Rijkswaterstaat

De heer mr. D. Elshof, jurist Rijkswaterstaat

De heer ing. W. Schat, omgevingsmanager Rijkswaterstaat

Aan opdrachtnemerzijde:

De heer ir. P.A.M. Zuidgeest, projectmanager BAM Infra

De heer mr. J.M. Tiessens, jurist BAM Infra

De heer ing. M.H. Bakker, projectleider BAM Infra

Mevrouw ing. M. van der Pol, ppt-coördinator BAM Infra

De heer mr. E. Dusseldorp, Vergunningcoördinator Van Hattem Blankenvoort

De heer E.E.M. Figeo, Tendermanager Heijmans

De heer Th. Wildeboer, projectmanager Heijmans

De heer R. van den Dijssel, vergunningcoördinator Heijmans

De heer ing. E de Bie, projectleider Ballast Nedam

De heer mr. P. Jongenelen, jurist Volker Stevin

Artikel 6 Vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen

1. Bij de Vraagspecificatie is door middel van een annex een overzicht gevoegd van de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die de Opdrachtgever verkregen moet hebben voor de opzet en het gebruik van het Werk of die overigens nodig zijn voor het Werk en, indien overeengekomen, voor de realisatie van het Meerjarig Onderhoud.
2. De in lid 1 bedoelde annex bepaalt voor elke afzonderlijke vergunning, ontheffing, beschikking en toestemming de uiterste datum waarop de Opdrachtgever ze moet hebben verkregen.
3. De in § 10 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen, die niet vermeld staan in de in lid 1 bedoelde annex, moeten tijdig door de Opdrachtnemer zijn verkregen.

4 Omgevingsmanagement

Het proces Omgevingsmanagement is opgesplitst in de deelprocessen:

- Verkrijgen vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en/of toestemmingen;
- Verleggen kabels en leidingen derden;
- Communiceren met derden;
- Omgaan met archeologische vondsten;
- Omgaan met niet-gesprongen explosieven.
-

4.1 Verkrijgen vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en/of toestemmingen

4.1.1 Doelstelling

Het verkrijgen van alle voor het Werk (en Meerjarig Onderhoud) relevante vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen (hierna te noemen: vergunningen) welke niet zijn vermeld in annex I.

4.1.2 Werkzaamheden

- Aanvragen en verkrijgen van vergunningen
- Resultaatsverplichting vergunningen
- Naleving vergunningvoorschriften
- Informatie en medewerking verlenen met betrekking tot door Opdrachtgever te verkrijgen vergunningen
- Opstellen vergunningenregister
- Naleving coördinatieverplichting uit artikel 20 Tracéwet

4.1.3 Proceseisen

4.1.3.1 Aanvragen en verkrijgen vergunningen

De Opdrachtnemer dient de vergunningen op eigen naam aan te vragen en draagt er zorg voor dat hij zelf vergunninghouder wordt. Indien een vergunning op grond van de geldende wet- en regelgeving niet op naam van de Opdrachtnemer aangevraagd kan worden zal de Opdrachtnemer de aanvraag na verkregen machtiging van Opdrachtgever op naam van laatstgenoemde indienen. De Opdrachtgever verleent in dat geval schriftelijk, binnen veertien dagen na ontvangst van een daartoe strekkend verzoek van de Opdrachtnemer, de gevraagde machtiging.

De Opdrachtgever heeft het recht om bij een overleg tussen de Opdrachtnemer en de vergunningverlenende instantie over een vergunningaanvraag aanwezig te zijn. De Opdrachtnemer informeert de Opdrachtgever desgevraagd tijdig omtrent de plaats en het tijdstip van het te voeren overleg.

De Opdrachtnemer dient voor de vertegenwoordiging in en buiten rechte te zorgen bij eventuele bedenkingen, bezwaren en/of beroepen alsmede bij voorlopige voorzieningen die door derden of door hemzelf worden ingediend tegen door hem aangevraagde vergunningen. De Opdrachtnemer dient in dit kader alles te doen wat in zijn macht ligt om instandhouding van door hem aangevraagde vergunningen te bewerkstelligen, tenzij de Opdrachtnemer, in het belang van het Werk, zelf bedenkingen, bezwaar of beroep heeft ingediend tegen de (voorschriften, nadere eisen of voorwaarden van) de betreffende vergunning.

Opdrachtnemer dient een afschrift van een ontwerpbesluit als bedoeld in artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht (verder te noemen: ontwerpvergunning) alsmede een afschrift van de verleende vergunning, onmiddellijk na verkrijging ter kennis te brengen van, dan wel ter acceptatie voor te leggen aan de Opdrachtgever.

Alle kosten samenhangende met het aanvragen en verkrijgen van vergunningen, die niet zijn vermeld in annex I, komen voor rekening en risico van de Opdrachtnemer.

Alle kosten samenhangende met het naleven van vergunningen, ook van de vergunningen vermeld in annex I, komen voor rekening en risico van de Opdrachtnemer

4.1.3.2 Resultaatverplichting vergunningen

De Opdrachtnemer heeft - in afwijking van paragraaf 10 lid 1 van de UAV-GC 2005 - voor vergunningen die nodig zijn voor de opzet of het gebruik van het Werk of voor de realisatie van het Meerjarig Onderhoud, een resultaatverplichting. Voor deze vergunningen geldt het volgende:

Indien een vergunning niet tijdig verkregen is en daardoor een in de Basisovereenkomst genoemde termijn niet gehaald wordt, komt de schade die het gevolg is van deze verdrag volledig voor rekening van de Opdrachtnemer (onverminderd de verschuldigdheid door de Opdrachtnemer van eventuele boetes bij overschrijding van een termijn), tenzij de Opdrachtnemer aantoont dat het niet tijdig beschikbaar zijn van de vergunning niet te wijten is aan onvolledigheden of onjuistheden in de aanvraag of in het daaraan ten grondslag liggende ontwerp, noch anderszins het gevolg is van handelen of nalaten van de Opdrachtnemer. Slaagt de Opdrachtnemer erin conform het gestelde in de voorgaande zin aan te tonen dat hem geen verwijt treft, dan komt alleen de schade die het gevolg is van de eerste weken van deze verdrag voor rekening van de Opdrachtnemer, onverminderd de verschuldigdheid door de Opdrachtnemer van eventuele boetes bij overschrijding van een termijn. De vertragingsschade die ontstaat na die betreffende periode komt in dat geval voor rekening van de Opdrachtgever.

4.1.3.3 Naleving coördinatieverplichting uit artikel 20 Tracéwet

De Opdrachtnemer draagt er zorg voor dat de in artikel 20 van de Tracéwet bedoelde vergunningen gecoördineerd (in clusters) worden aangevraagd, een en ander zoals omschreven in de Richtlijn Coördinatie Vergunningen

De Opdrachtnemer stelt een vaste 'Contactpersoon Vergunningen' aan die als aanspreekpunt fungeert voor de Opdrachtgever alsmede voor de Coördinator Vergunningverlening bij Rijkswaterstaat.

De verplichtingen uit hoofde van de Basisovereenkomst laten onverlet de zelfstandige uitoefening door de Minister van de publiekrechtelijke bevoegdheden als benoemd in artikel 20 van de Tracéwet.

Annex I De vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die door de Opdrachtgever moeten worden verkregen

Artikel 1. Vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen

De volgende vergunningen zijn door de Opdrachtgever reeds aangevraagd en/of aan Opdrachtgever verleend:

Besluit/Instrument	Wet	Activiteit	Bevoegd gezag	Opmerking

Daarnaast zal de Opdrachtgever de volgende procedures doorlopen:

Besluit/Instrument	Wet	Activiteit	Bevoegd gezag	Opmerking

Modelcontract Prorail

Art. 6 Vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen

1. Bij de Vraagspecificatie is door middel van een annex een overzicht gevoegd van de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die de Opdrachtgever verkregen moet hebben voor de opzet en het gebruik van het Werk of die overigens nodig zijn voor het Werk en, indien overeengekomen, voor de realisatie van het Meerjarig

Onderhoud.

2. De in lid 1 bedoelde annex bepaalt voor elke afzonderlijke vergunning, ontheffing, beschikking en toestemming de uiterste datum waarop de Opdrachtgever ze moet hebben verkregen.
3. De in § 10 lid 1 UAV-GC 2005 bedoelde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen, die niet vermeld staan in de in lid 1 bedoelde annex, moeten *voorafgaand aan de betreffende Uitvoeringswerkzaamheden* ~~overeenkomstig~~ door de Opdrachtnemer zijn verkregen.

6 Conditioneren omgeving

<In <rood> zijn bepalingen opgenomen die alleen van toepassing zijn bij Werken op basis van een tracébesluit>

6.1 PPT - management

6.1.1 Doelstelling

ProRail streeft naar het optimaal behartigen van de belangen van derden op een wijze die voor ProRail kostenefficiënt is en geen negatieve impact op de te behalen mijlpalen van het Werk heeft. Om deze reden draagt ProRail het specificatierisico van een deel van de PPT verbonden aan het Werk en vraagt dat deel van de PPT zelf aan. De Gegadigde/Opdrachtnemer draagt zorg voor het tijdig aanleveren van de gewenste informatie en documenten hiervoor. Voor zover PPT niet aangevraagd worden door ProRail dient de Opdrachtnemer zorg te dragen voor het tijdig verkrijgen hiervan. Daarnaast dient Opdrachtnemer namens ProRail zorg te dragen voor het naleven van beheerbepalingen uit aan ProRail verleende PPT met een definitief karakter.

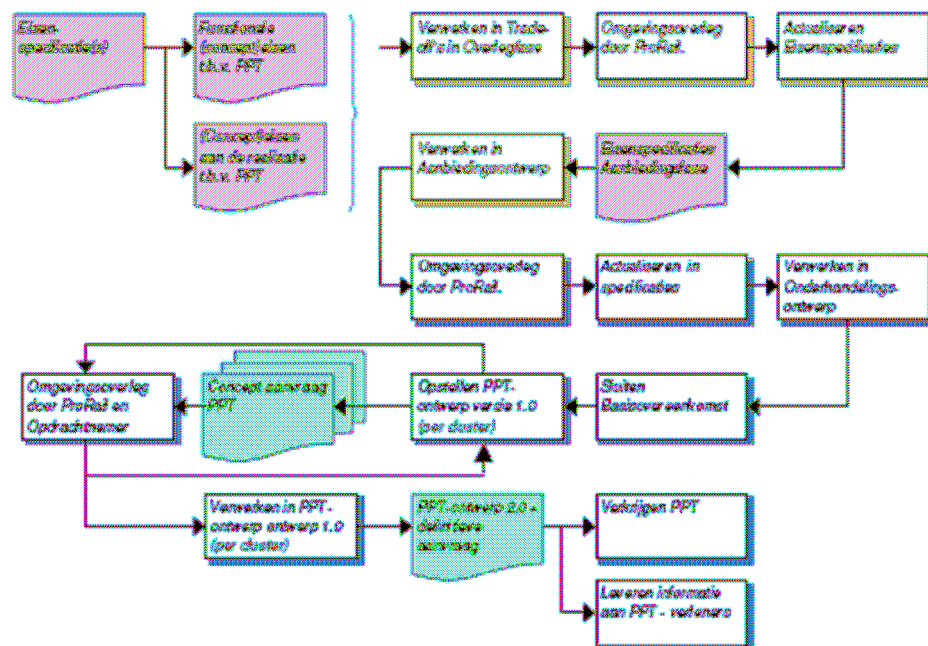
6.1.2 Activiteiten

1. Het actualiseren aanpassen en aanvullen van de specificatie - PPT, naar aanleiding van het ontwerp voor het Werk en wijzigingen in wet- en regelgeving.
2. Het opstellen van een planning en clusterindeling ten behoeve van het aanvragen van de PPT.
3. Het verwerken van (concept)eisen aan in PPT met een definitief karakter in het ontwerp.
4. Het verwerken van (concept)eisen aan de Realisatiefase in PPT in het ontwerp.
5. Samen met ProRail clusteren van PPT aanvragen conform de bepalingen verbonden aan de Tracéwetprocedure in overleg met het bevoegd gezag.
6. Het tijdig leveren van informatie ten behoeve van een onvankelijke PPT aanvragen door ProRail.
7. Het samen met ProRail in overleg treden met PPT verleners om definitieve eisen verbonden aan verlening van PPT ProRail vast te stellen.
8. Het aanpassen van ontwerpdocumenten aan de definitieve eisen verbonden aan PPT in het PPT - ontwerp.
9. Het opstellen en leveren van de PPT aanvragen per cluster (inclusief het PPT – ontwerp).
10. Het tijdig aanvragen en verkrijgen van benodigde PPT die niet door ProRail worden aangevraagd.
11. Het beheersen en naleven van de bepalingen opgenomen in de PPT.
12. Het leveren van informatie aan PPT verleners.
13. Naleven van beheerbepalingen uit aan ProRail verleende PPT met een definitief karakter.
14. Naleven van beheerbepalingen uit met ProRail overeengekomen objectovereenkomsten.

6.1.3 Proceslsen

6.1.3.1 Algemeen proces

- In appendix 12 bijdit Procesdeel is vastgelegd welke PPT door ProRail dienen te worden verkregen, een en ander in overeenstemming met het gestelde in de basisovereenkomst en UAV-GC. Opdrachtnemer dient deze appendix actueel te houden door deze aan te vullen voor de PPT die door hem zullen worden verkregen.
- In de onderstaande figuur is weergegeven hoe ProRail en Gegadigde/Opdrachtnemer het proces van het verkrijgen van PPT, die door ProRail verkregen dienen te worden, zullen doorlopen.
- Gegadigde/Opdrachtnemer bepaalt met in acht name van de bepalingen aangaande clustering de volgorde waarin PPT zullen worden aangevraagd door ProRail.
- Aanvraagtermijnen voor PPT zijn opgenomen in de PPT - specificatie die is opgenomen als appendix 12 bijdit Procesdeel.

6.1.3.2 PPT - proces tijdens de Realisatiefase

1. Opdrachtnemer dient per cluster versie 1 met status concept van het PPT-Ontwerp en bijbehorende aanvragen ter Acceptatie in bij ProRail.
 2. ProRail wordt in de gelegenheid gesteld om het PPT-Ontwerp en aanvragen van commentaar te voorzien.
 3. Partijen bezien in onderling overleg of het door ProRail geleverd commentaar dient te leiden tot een aanpassing van het (de) desbetreffende document(en). Na aanpassing van documenten, of indien wordt besloten van aanpassing af te zien, wordt het PPT-Ontwerp als vastgesteld aangemerkt (versie 1 met status definitief).
 4. Partijen zullen op basis van het vastgestelde PPT-Ontwerp versie 1 in overleg gaan met betreffende bevoegde gezagen om overeenstemming te bereiken over de inhoud van de PPT aanvraag.
 5. De in genoemde overleggen overeengekomen afspraken en wijzigingen op de eerste versie van het PPT-Ontwerp worden door Opdrachtnemer verwerkt tot versie 2 van het PPT-Ontwerp. Na ProRail in de gelegenheid gesteld te hebben om op hierop commentaar te leveren, wordt deze versie als definitief vastgesteld. Op basis van versie 2 zal ProRail overgaan tot het aanvragen van de PPT.
- PPT-Ontwerp versie 2 met status definitief zal, tezamen met in de verleende PPT opgenomen bepalingen, uitgangspunt vormen voor het uitvoeringsontwerp dat Opdrachtnemer dient op te stellen.
 - Per cluster van PPT wordt een termijn aangehouden van 6 <projectspecifieke aanpassingen mogelijk> maanden voor stap 1 tot en met 5 (de aanvraag van de PPT).
 - Per cluster van PPT geldt een termijn vanaf het moment van het indienen van de definitieve aanvraag bij het bevoegd gezag tot aan de vergunningverlening door het bevoegd gezag zoals deze is vastgelegd in de specificatie PPT.
 - Verdeling van risico en verantwoordelijkheid met betrekking tot het verkrijgen van PPT is vastgelegd in de Basisovereenkomst.

6.1.3.3 Clusteren van PPT

- Voor het clusteren van PPT ten behoeve van de aanvraag conform de Tracéwetprocedure gelden de volgende bepalingen:

- Clustering dient plaats te vinden voor alle PPT met een definitief karakter.
- Clustering kan ondermeer geschieden op basis van: bevoegd bestuursorgaan, doorlooptijd, activiteit, geografisch gebied.
- Per cluster dient 1 termijn te worden aangehouden.
- Clustering dient in samenspraak met ProRail te geschieden.

6.1.3.4 Naleven van PPT bepalingen

- het Werk dient in de definitieve situatie te voldoen aan de eisen gesteld door de PPT -verleners, zoals opgenomen in de eisenspecificatie(s) van de Vraagspecificatie.
- Gegadigde/Opdrachtnemer dient informatie aan te leveren waarmee ProRail kan aantonen aan de toestemmingverleners dat zal worden voldaan aan de door hen gestelde eisen.
- De Opdrachtnemer dient te voldoen aan de eventuele eisen gesteld aan de Realisatiefase in PPT's met een definitief karakter.
- Gegadigde/Opdrachtnemer dient in overleg met ProRail aanvullend commentaar en of wijzigingen van PPT -verleners te verwerken in het ontwerp.
- De Opdrachtnemer dient te voldoen aan de eisen gesteld in PPT's met een tijdelijk karakter voor de Realisatiefase.

6.1.3.5 Vergunningencoördinator

- Een vergunningencoördinator dient zorg te dragen voor de correcte afhandeling van PPT gerelateerde activiteiten.
 - De coördinator dient aantoonbare ervaring met het aanvragen en het bewaken van PPT naleving te hebben.
 - De coördinator dient voldoende bevoegdheden te hebben om PPT gerelateerde activiteiten correct te kunnen uitvoeren.
- Alle voor het Werk relevante PPT dienen bij oplevering te worden overgedragen aan ProRail inclusief de bijbehorende logboeken, registraties en meldingen.

6.1.4 Productisen

- Zoals benoemd in de specificatie PPT.
- De vereisten aan een PPT – ontwerp uit werkpakket 3.1.
- Formele documentatie ten behoeve van PPT aanvraag zoals geëist door bevoegd gezag.

6.1.5 Input

- Artikel 20 lid 2 Tracéwet.
- De eisenspecificatie(s) van de Vraagspecificatie.
- De opgave van door ProRail aan te vragen PPT.
- Formele documentatie ten behoeve van PPT aanvraag.
- De PPT specificatie opgenomen in appendix 12.
- PPT met een definitief karakter en beheerbepalingen (met name zijn van toepassing: keurvergunningen, WVO vergunningen, gebruiksvergunningen, WBR vergunning, bouwvergunning, saneringsbesluit, milieuvergunningen voor emplacements en flora- en fauna ontheffing).
- Objectovereenkomsten met derden voor zover deze inhoudelijk beheer en onderhoud aangaan voor zover beheer en onderhoud gedurende het contract is overgedragen aan Opdrachtnemer.

6.1.6 Te leveren producten en diensten

6.1.6.1 Overlegfase

- Een voorstel van clustering van PPT ter bespreking met ProRail.

6.1.6.2 Aanbiedingsfase

- Opgave van de gewenste clustering van PPT.
- Een tijdschema voor het verkrijgen van PPT.

6.1.6.3 Onderhandelingsfase

- Opgave van de gewenste clustering van PPT op basis van commentaar van ProRail.
- Een tijdschema voor het verkrijgen van PPT op basis van commentaar van ProRail.

6.1.6.4 Realisatiefase

- PPT aanvragen in concept.
- PPT aanvragen definitief.
- Alle voor het Werk relevante PPT bij oplevering inclusief de bijbehorende logboeken, registraties en meldingen.
- Betaling van leges voor PPT die zelf zijn aangevraagd.
- Betaling van heffingen en belastingen opgelegd door bevoegd gezag.
- Informatie op verzoek van ProRail.
- Onderhoudswerkzaamheden voortkomend uit PPT en objectovereenkomsten voor zover relevant.

10.12 Appendix 12 - Specificatie PPT

Nr. / aanvraag ProRail	Toetsaanning	Bevoegd gezag	Benodigd voor	Procedureregels + risico in werken	Miljoenallevens dat milieu informatie	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlening	Te leveren producten en diensten
-<Door ProRail in te vullen>							
Nr. / aanvraag Operatie norma	Toetsaanning	Bevoegd gezag	Benodigd voor	Procedureregels + risico in werken	Miljoenallevens dat milieu informatie	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlening	Te leveren producten en diensten
-<Door ON in te vullen en afdelen te houden>							

Vergunningenoverzicht behorend bij een contract met RWS als opdrachtgever

Annex I: Vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die door de Opdrachtgever moeten worden verkregen

De navolgende vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen worden door de Opdrachtgever verkregen.

Vergunningen/ontheffing	Wettelijk kader	Bevoegde instantie	Maximale doorlooptijd	Uiterlijk beschikbaar
Ontheffing in het kader van Flora en Faunawet Natuurbeschermingswet	Ten behoeve van eindsituatie van het Werk	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedsel	Acht weken met beroepstermijn van 6 weken dertien weken met bezwaartermijn van zes weken	Bij gunning Werk
Melding kappen van bos / bomen	Boswet (buiten bebouwde kom)	Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij Dienst Regelingen	Na melding vier weken	Bij gunning Werk
Gebruikersvergunning	Wet Aanvullende Regels Veiligheid Wegtunnels	Gemeente Hellendoorn		Bij ingebruikname tunnel
"Verlengde Toerik" mogelijk maken in bestemmingsplan	Artikel 11 Wet Ruimtelijke Ordening	College B&W gemeente Hellendoorn		25 februari 2008

Vergunningenoverzicht behorend bij een contract met Prorail als opdrachtgever

PPT Matrix TDM

Opgesteld: C.P. Gaan: revisie 1.8 E. Mol/J.A. van Veldhuizen

Versie: 1.8

Datum: 24 november 2005

Kenmerk: HZL/20502246

Bestand: L:\141272.000059 (H-ZL Contracting)\141272.000059.005 HZL FO TDM.05 Producties\05.02 Aanbestedingsdossier\DEF A-D\OSSI\ER\Extern\PPT\20052246 PPT_matrix TDM versie 1.8.doc

Uitgangspunten PPT-matrix:

1. Deze PPT-matrix is opgesteld ten behoeve van appendix 12 van de Statement of Work van Tunnel Drontermeer (TDM).
2. De termijnen benoemd in deze PPT-matrix zijn bindend en prevaleren boven de algemene procesbeschrijving in de Voorovereenkomst.
3. Start uitvoering is voorzien tussen 1 – 15 december 2006, alle vergunningen aan te vragen door ProRail dienen op dat moment verleend te zijn tenzij hier specifiek van wordt afgeweken.
4. Mijlpaal leveren definitieve informatie is terug gerekenend vanaf de start uitvoering met behulp van de proceduretijd zonder risicoperiode
5. Informatie bij de aanvraag is conform 'Benodigde informatie vergunningsaanvragen Hanz eilijn' en lokale verordeningen.
6. In deze PPT-matrix zijn alleen specifieke te leveren producten en diensten aangegeven. Algemene documenten die te allen tijde noodzakelijk zijn, zijn niet aangegeven.
7. De matrix kan principieel niet volledig zijn, omdat het ontwerp wordt bepaald door de Opdrachtnemer. De PPT Matrix dient derhalve door de Opdrachtnemer te worden aangevuld op basis van zijn ontwerp.
8. De PPT en aanvullende informatie benoemd in deze matrix als 'aan te vragen door Opdrachtnemer' zijn informatief bedoeld. ProRail doet hier een suggestie voor naar alle waarschijnlijkheid benodigde PPT's van Opdrachtnemer zijn voordeel mee kan doen.

NR.	Aanvrager (ProRail / Opdrachtn emer)	Bevoegd gezag	Wet- en regelgeving / Toestemming	Benodigd voor	Proceduurtijd (In weken) ¹	Miljupaal leven definitieve informatie ²	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlening	Te leveren producten en diensten (niet limitatief)
TDM-1	ProRail	Gemeente Dronten	Woningwet – Bouwvergunning ³	Bouwen definitief object: Spoor tunnel	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie	<p>Overlegfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schetsontwerp vormgeving objecten <p>Onderhandelingsfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geactualiseerd schetsontwerp vormgeving <p>Voorovereenkomstfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bouwkundig definitief ontwerp - Geotechnische berekeningen - Sterkteberekening hoofdtraagconstructie - Vormgevingsdetails - Indienen ontwerpanwijzing <p>Realisatiefase:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <NVT>

¹ Rekening is gebouwd met de coördinatie op grond van artikel 20 Tracéwet (indien van toepassing)

² De miljupaal betreft de uiterste datum dat de informatie bij het bevoegd gezag moet zijn ingediend teneinde uitgaande van de wettelijke termijnen tijdig de toestemming te kunnen verkrijgen.

³ Besluit indieningsverstoel: het Besluit indieningsverstoel aanvrage bouwvergunning als bedoeld in artikel 40a, eerste lid en 57, tweede en derde lid van de Woningwet (Sb 2002,409). In de Woningwet is een nieuw artikel 40a opgenomen, waarin wordt bepaald dat bij een algemene maatregel van bestuur voorschriften worden gesteld omtrent de daarbij over te leggen beschikkingen. Dit is het Besluit indieningsverstoel geworden.

Nr.	Aanvrager (ProRail / Opdrachtn emer)	Bevoegd gezag	Wet- en regelgeving / Toesemming	Be nodigd voor	Proceduredid (In weken) ¹	Mijlpaallevellen definitieve informatie ²	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlating	Te leveren producten en diensten (Incl. limitatief)
TDM-2	ProRail	Gemeente Dronlen	Woningwet- Bouwvergunning ³	Bouwen definitief object: Dienstgebouw west	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie	Overlegfase: - Schetsontwerp vormgeving objecten Onderhandelingsfase: - Geactualiseerd schetsontwerp vormgeving Voorovereenkomstfase: - Bouwkundig definitief ontwerp - Geotechnische berekeningen - Sterkteberekening hoofdraagconstructie - Vormgevingsdetails - Indienen ontankelijke aanvraag Realisatiefase: - <NVT>
TDM-3	ProRail	Gemeente Dronlen	Woningwet- Bouwvergunning ³	Bouwen definitief object: Spoorkruising Rivetoicht	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie	Overlegfase: - Schetsontwerp vormgeving objecten Onderhandelingsfase: - Geactualiseerd schetsontwerp vormgeving Voorovereenkomstfase: - Bouwkundig definitief ontwerp - Geotechnische berekeningen - Sterkteberekening hoofdraagconstructie - Vormgevingsdetails - Indienen ontankelijke aanvraag Realisatiefase: - <NVT>

NR.	Aanvrager (ProRail / Opdrachtn e mer)	Bevoegd gezag	Wet- en regelgeving / Toestemming	Beoogd voor	Procedure tijd (In weken)	Mijlpaallevellen definitieve informatie ²	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlening	Te leveren producten en diensten (niet limitatief)
TDM-4	ProRail	Gemeente Kampen	Woningwet – Bouwvergunning ³	Bouwen definitief object: Spoorwagentunnel	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie	<p>Te leveren producten en diensten (niet limitatief)</p> <p>Overlegfase: - Schetsontwerp vormgeving objecten</p> <p>Onderhandelingsfase: - Geactualiseerd schetsontwerp vormgeving</p> <p>Voorovereenkomstfase: - Bouwkundig definitief ontwerp - Geotechnische berekeningen - Sterkteberekening hoofddraagconstructie - Vormgevingsdetails - Indienen ontwerftekentekening aanvraag</p> <p>Realisatiefase: - <NVT></p>
TDM-5	ProRail	Gemeente Kampen	Woningwet – Bouwvergunning ³	Bouwen definitief object: Dienstgebouw oost	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie	<p>Overlegfase: - Schetsontwerp vormgeving objecten</p> <p>Onderhandelingsfase: - Geactualiseerd schetsontwerp vormgeving</p> <p>Voorovereenkomstfase: - Bouwkundig definitief ontwerp - Geotechnische berekeningen - Sterkteberekening hoofddraagconstructie - Vormgevingsdetails - Indienen ontwerftekentekening aanvraag</p> <p>Realisatiefase: - <NVT></p>

ML	Aanvraagtype (ProRail / Opdrachthouder / andere)	Betroegde gezag	Wet- en regelgeving / Toestemming	Benodigd voor	Procedureduur (in weken)	Alfijnalevenien definitieve informatie	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verantwoording	Ta leveren producten en diensten (met limitatief)
TDM-6	ProRail	RWS/RDU	Wet beheer rijkswaterstaatswerken	Aanleg en beheer tunnel door Drontermeer	26 (+6)	31-05-2008	Doc. 01 Eisenspecificatie	Overlegfase: - <NVT> Onderhandelingsfase: - <NVT> Vooreenkomstfase: - Bouwkundig definitief ontwerp - (Geotechnische berekeningen) - (Sterkteberekening hoofddraagconstructie) - Indienen ontwerptekening aanvraag Realisatiefase: - <NVT>
TDM-7	ProRail	Gemeente Dronlen	Bouwverordening - Gebruiksvergunning	Spoortunnel (Bouwverordening art. 6.1)	26 (+6)	1 jaar voor oplevering	Doc. 01 Eisenspecificatie	Overlegfase: - <NVT> Onderhandelingsfase: - <NVT> Vooreenkomstfase: - <NVT> Realisatiefase: - Ontruimingsplan, brandveiligheidsinstructie - Bouwkundige plattegrond - Indienen ontwerptekening aanvraag
TDM-8	ProRail	Gemeente Kampen	Bouwverordening - Gebruiksvergunning	Spoortunnel (Bouwverordening art. 6.1)	26 (+6)	1 jaar voor oplevering	Doc. 01 Eisenspecificatie	Overlegfase: - <NVT> Onderhandelingsfase: - <NVT> Vooreenkomstfase: - <NVT> Realisatiefase: - Ontruimingsplan, brandveiligheidsinstructie - Bouwkundige plattegrond - Indienen ontwerptekening aanvraag

Nr.	Aanvrager (ProRail / Opdrachtn snel)	Bevoegd gezag	Wet- en regelgeving / Toestemming	Be nodig voor	Procedure tijd (In weken)	Miljitaal levens definitieve informatie	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlening	Ta levers en producten en de nsen (niet limitatief)
TDM-9	ProRail	Gemeente Dronlen	Woningwet	Bouwen geluidsschermen (eventueel in combinatie met de bouw aanvraag voor de tunnel)	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie	Overlegfase: - Schetsontwerp vormgeving objecten Onderhandelingsfase: - Geactualiseerd schetsontwerp vormgeving Voorovereenkomstfase: - Bouwkundig definitief ontwerp - Sterkteberekeningen - V omgeving details - Indienen ontvankelijke aanvraag Realisatiefase: - <NVT>
TDM-10	ProRail	Gemeente Kampen	APV – Kopvergunning	Onthelling voor het kappen van bomen, Art. 4.5.2 APV, geen eisen t.a.v. inhoud aanvraag	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie Criterium niet aanduidig, zie noot 4	Overlegfase: - <NVT> Onderhandelingsfase: - <NVT> Voorovereenkomstfase: - Bomeninventarisatie - Indienen ontvankelijke aanvraag Realisatiefase: - <NVT>

4 Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor houtopstanden die op bosbouw grond of bedrijfseconomische wijze worden geëxploiteerd, indien het betreft:
a) wegplantingen en eenjarige beplantingen op of langs landbouwgronden, behalve voor zover bestaande uit populieren of wilgen, tenzij deze zijn geknot;
b) tuilbomen en windbrekers om boomgaarden,
c) fijnspanen, of andere constructies, niet ouder dan twee jaar, bestemd om te dienen als leunbomen en geleid op daarvoor in het bijzonder bestemde leunsten;
d) kweekgroei;
Het in het eerste lid gestelde verbod geldt verder niet voor:
a) houtopstand die moet worden gerehabiliteerd als Plantenzakken of Plantenzakken met een aanpak van de afvoer van boomresten en/of andere afvalstoffen;
b) het periodiek vellen van behoud ter uitroeiing van het reguliere onderhout

Nr.	Aanvrager (ProRail / Oprachtn e(n))	Bevoegd gezag	Wet- en regelgeving / Toesemming	Beoogd voor	Procedure tijd (in weken) ¹	Mijlpaal leverien definitieve informatie ²	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlening	Telers en producten en diensten (niet limitatief)
TDM-11	ProRail	Gemeente Dronten	APV – Kapvergunning	Onthelling voor het kappen van bomen	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie Alle bomen met een stamdiameter ≥ 10cm vallen onder de kapverordening	Overlegfase: - <NVT> Onderhandelingsfase: - <NVT> Voorovereenkomstfase: - Bomeninventarisatie - Indienem ontvankelijke aanvraag Realisatiefase: - <NVT>

NR.	Aanvrager (ProRail / Opdrachtn emier)	Betroegd gezag	Wet- en regelgeving / Toetsnorming	Bevoegd voor	Proceduretijd (in weken) ¹	Algemeen informatie	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlening	Te leveren producten en diensten (niet limitatief)
TDM-12	Opdracht- nemer	Gemeente Dronen	APV - Ontheffing bouwlawaal	Ontheffing voor het verrichten van geluidsproducerend e werkzaamheden buiten normale werkuren of voor normoverschrijdend e geluidsbelasting ⁵ tijdens werktijden ⁶	8 (+6) ⁶			-
TDM-13	Opdracht- nemer	Gemeente Kampen	APV - Ontheffing bouwlawaal	Ontheffing voor het verrichten van geluidsproducerend e werkzaamheden buiten normale werkuren of voor normoverschrijdend e geluidsbelasting ⁵ tijdens werktijden ⁶	8 (+6) ⁶			-
TDM-14	Opdracht- nemer	Gemeente Dronen	Wet Milieubeheer Zie noot ⁷	Aanleg tijdelijk werken in waarop vergunningplichtige activiteiten plaatsvinden (gronddepot, opslag gas en olie, werkplaatsactivitei n, installatie motorisch vermogen > 1,5 kW)	Vergunning: 28 (+6) Melding: 8		Depot tot 8.000 m ³ meldingsplichting Depot tot 10.000 m ³ overleg met gemeente	- - -

⁵ APV Dronen en Kampen Artikel 4.1.7. Overige geluidshinder

¹ Het is verboden toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten, waaronder ook het houden van lichaamsdrage objecten, op een zodanige wijze dat voor een omwonende of overgeers voor de omgeving geluidshinder wordt veroorzaakt.

² Burgemeester en wethouders kunnen van het in het eerste lid bepaalde ontheffing verlenen

³ Het in het eerste lid bepaalde geldt niet, voor zover artikel 2.4.16, de op de Wet milieubeheer gebaseerde voorschriften, de Wet geluidshinder, de Wegverkeerswet 1994, de Zondigwet, het Wetboek van Strafrecht, de Luchtvaartwet, het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 of het Verkeerswetboek Wet milieugevaarlijke stoffen van toepassing zijn.

⁴ Uitgangspunt hier geen oog draaiplicht op basis van de Tracawet omdat het hier gaat om een tijdelijk uitvoeringsplichtige vergunning.

⁷ LET OP: de Wet Milieubeheer omvat specifieke eisen aan de te leveren informatie. Als het goed is wordt dit afgedekt in de aanvraagformulieren van het betreffende bevoegd gezag.

NIC	Aanvrager (ProRail / Opdrachtn emer)	Beroepd gezag	Wet- en regelgeving / Toestemming	Beoogd voor	Procedure tijd (In weken) ¹	Bijzondere definitieve informatie ²	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlating	Te leveren producten en diensten (niet limitatief)
TDM-15	Opdracht- nemer	Provincie Flevoland	Wet Milieubeheer Zie noot ⁷	Aanleg tijdelijk werken in waarop vergunningplichtige activiteiten plaatsvinden (gronddepot, opslag gas en olie, werkplaatsactivitei ten, installatie motorisch vermogen > 1,5 kW)	Vergunning: 26 (+6) Melding: 6		schoon of cat. I Depot > 10.000 m ² vergunningplichtig	-
TDM-16	Opdracht- nemer	Gemeente Kampen	Wet Milieubeheer Zie noot ⁷	Aanleg tijdelijk werken in waarop vergunningplichtige activiteiten plaatsvinden (gronddepot, opslag gas en olie, werkplaatsactivitei ten, installatie motorisch vermogen > 1,5 kW)	Vergunning: 26 (+6) Melding: 6		schoon of cat. I Depot tot 8.000 m ² meldingsplichtig Depot tot 10.000 m ² overleg met gemeente	-
TDM-17	Opdracht- nemer	Provincie Overijssel	Wet Milieubeheer Zie noot ⁷	Aanleg tijdelijk werken in waarop vergunningplichtige activiteiten plaatsvinden (gronddepot, opslag gas en olie, werkplaatsactivitei ten, installatie motorisch vermogen > 1,5 kW)	Vergunning: 26 (+6) Melding: 6		schoon of cat. I Depot > 10.000 m ² vergunningplichtig	- - -

№	Aanvrager (ProRail / Oprichting en/of)	Bevoegd gezag	Wet- en regelgeving / Toestemming	Benodigd voor	Proceduretijd (in weken) ¹	Miljoenleven definitieve informatie ²	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlening	Te leveren producten en diensten (niet limitatief)
TDM-18	ProRail	Gemeente Dronten	Wet Milieubeheer Zie noot ⁷	Oprichten en in gebruik nemen dienstgebouw west waar vergunningplichtige activiteiten plaatsvinden	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie	Overlegfase: - <NVT> Onderhandelingsfase: - <NVT> Voorovereenkomstfase: - Beschrijving processen op inrichting - Akoestisch onderzoek (indien relevant) - Indienen ontvankelijke aanvraag Realisatiefase: - <NVT>
TDM-19	ProRail	Gemeente Kampen	Wet Milieubeheer Zie noot ⁷	Oprichten en in gebruik nemen dienstgebouw oost waar vergunningplichtige activiteiten plaatsvinden	26 (+6)	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie	Overlegfase: - <NVT> Onderhandelingsfase: - <NVT> Voorovereenkomstfase: - Beschrijving processen op inrichting - Akoestisch onderzoek (indien relevant) - Indienen ontvankelijke aanvraag Realisatiefase: - <NVT>

Nr.	Aanvrager (ProRail / Opdrachtn emer)	Bevoegd gezag	Wet- en regelgeving / Toestemming	Beoogd voor	Procedured tijd (in weken)	Miljoen definitieve informatie :	Eisen waaraan moet worden voldaan voor verlening	Te leveren producten en diensten (niet limitatief)
TDM-20	Opdracht- nemer	Provincie Flevoland	Wet Milieubeheer Zie noot 7	Oprichten en in gebruik nemen aanlandplaats Drontermeer	26 (+6)	31-05-2006		
TDM-21	Opdracht- nemer	Provincie Overijssel	Wet Milieubeheer Zie noot 7	Oprichten en in gebruik nemen aanlandplaats Drontermeer	26 (+6)	31-05-2006		*
TDM-22	Opdracht- nemer	Gemeente Dronten	Woningwet	Bouwen tijdelijke werkkeet en werkplaats	13			*
TDM-23	Opdracht- nemer	Gemeente Kampen	Woningwet	Bouwen tijdelijke werkkeet en werkplaats	13			*
TDM-24	Opdracht- nemer	Gemeente Dronten	Bouwoverordening (gebruiksvergunning)	Gebruik werkkeet	13			*
TDM-25	Opdracht- nemer	Gemeente Kampen	Bouwoverordening (gebruiksvergunning)	Gebruik werkkeet	13			*
TDM-26	ProRail	Gemeente Kampen	APV-wegen	Aanleg Parallelweg West (Buitendijksweg - Slaper West)	26	31-05-2006	Doc. 01 Eisenspecificatie	Overlegfase: - <NVT> Onderhandelingsfase: - <NVT> Voorovereenkomstfase: - Ops tellen verkeersplan; - Indienen ontv anke lijke aanvraag Realis atiefase: - <NVT>

Vergunningenoverzicht behorend bij een contract met de Provincie als opdrachtgever

Annex II Overzicht vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die door de Opdrachtgever moeten worden verkregen

Bij de Vraagspecificatie is door middel van annex II een overzicht gevoegd van de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die de Opdrachtgever verkregen moet hebben voor de opzet en het gebruik van het Werk of die overigens nodig zijn voor het Werk en, indien overeengekomen, voor de realisatie van het Meerjarig onderhoud, zijnde:

Onderwerp	Vaststelling	Datum
Bestemmingsplan N302	Ontwerp bestemmingsplan beschikbaar	Heden
	Vaststelling gemeenteraad	November 2007
	Gedeputeerde Staten goedkeuring	Februari 2008